

**UCHWAŁA NR XL/321/2021
RADY GMINY REŃSKA WIEŚ**

z dnia 22 grudnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Reńska Wieś na lata 2022 -
2028**

Na podstawie art. 18 ust 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 i 1834) oraz art. 16b ust 1, art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (DZ.U. 2021r. poz. 2268) Rada Gminy Reńska Wieś uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Reńska Wieś na lata 2022 – 2028 stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Reńska Wieś.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 roku.

Przewodniczący Rady Gminy
Reńska Wieś

Krzysztof Olszowka

Załącznik do uchwały Nr XI/321/2021
Rady Gminy Reńska Wieś
z dnia 22 grudnia 2021 r.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2022 - 2028

GMINA REŃSKA WIEŚ

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	8
CHARAKTERYSTYKA GMINY	15
Informacje ogólne	15
Struktura demograficzna mieszkańców	16
Infrastruktura społeczno- techniczna	19
Oświata	19
Opieka Zdrowotna	21
Bezpieczeństwo	24
Kultura i sport	28
Turystyka i rekreacja	33
Rynek pracy	35
Gospodarka	36
DIAGNOZA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY REŃSKA WIEŚ	37
Problemy w obszarze pomocy społecznej	39
Bezrobocie	45
Problem uzależnień od substancji psychoaktywnych	46
Alkoholizm	46
Narkomania	51
Problemy osób starszych, niepełnosprawność i długotrwała choroba	53
Ubóstwo	61
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	63
Przemoc w rodzinie	65
Problemy w środowisku szkolnym	73
Używanie substancji psychoaktywnych	73
Przemoc rówieśnicza	80
Cyberprzemoc	82
Wpływ pandemii COVID-19 na życie społeczno- gospodarcze	83

ANALIZA MOCNYCH ORAZ SŁABYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ	87
WIZJA I MISJA ROZWOJU POLITYKI SPOŁECZNEJ GMINY	97
CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	98
ANALIZA RYZYKA	120
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	122
MONITORING I EWALUACJA STRATEGII.....	124
ZMIANY W STRATEGII	125
WNIOSKI I PODSUMOWANIE	126
SPIS TABEL	127
SPIS RYSUNKÓW	129
SPIS WYKRESÓW	129
BIBLIOGRAFIA.....	131
Spis publikacji	131
Źródła internetowe	132

WSTĘP

Obowiązek opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika bezpośrednio z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020r., poz. 1876 z późn. zm.). Art. 17 ust. 1 pkt 1 tejże ustawy jednoznacznie wskazuje, iż do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m.in.: „*opracowanie i realizacja gminnej Strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka*”. Ponadto art. 16b ust. 2 w/w ustawy wskazuje elementy, jakie powinna zawierać strategia, tj.:

- diagnozę sytuacji społecznej,
- prognozę zmian w zakresie objętym strategią,
- cele strategiczne projektowanych zmian,
- kierunki niezbędnych działań,
- sposób realizacji Strategii oraz jej ramy finansowe,
- wskaźniki realizacji działań.

Jak zostało wspomniane powyżej, na treść i realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma wpływ Ustawa o pomocy społecznej, ale także m.in.:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowywaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z 2021 r. poz. 1119 t.j.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020, poz. 2050 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021r. poz. 1249 t.j.);
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2021 r. poz. 1100 t.j.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 t.j.);
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.).

Celem poniższej Strategii Rozwiązania Problemów Społecznych na lata 2022-2028 jest zdiagnozowanie kwestii społecznej, wyznaczenie celów strategicznych, operacyjnych i działań, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować skutki negatywnych zjawisk występujących na terenie gminy Reńska Wieś. Dokument stanowi podstawę do realizacji działań rozwojowych w obszarze pomocy społecznej, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Wizja i misja rozwiązywania problemów społecznych dla gminy Reńska Wieś została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów strategicznych.

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie Reńska Wieś przeprowadzona na potrzeby opracowania strategii, została oparta na badaniu tzw. źródeł zastanych, danych z instytucji oraz danych pozyskanych w wyniku diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych, przeprowadzonej w okresie październik - listopad 2021 r.

W badaniach ankietowych wzięło udział:

- 167 dorosłych mieszkańców gminy Reńska Wieś; w tym 109 kobiet oraz 58 mężczyzn,
- 62 uczniów klas piątych i szóstych; w tym 37 dziewcząt i 25 chłopców,
- 129 uczniów klas siódmych i ósmych; w tym 68 dziewcząt i 61 chłopców,
- 67 nauczycieli,
- 126 rodziców; w tym 117 kobiet i 9 mężczyzn,
- 8 pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej.

Najliczniej reprezentowanym przedziałem wiekowym wśród badanych mieszkańców gminy Reńska Wieś był przedział 31-60 lat, stanowiący 58,68% ogólnej próby badawczej. Kolejno 23,35% ankietowanych stanowiły osoby w wieku powyżej 60 lat, 16,77% to osoby w przedziale wiekowym 20-30 lat, a pozostałe 1,20% to osoby do 19 roku życia.

Z kolei, różnicując próbę badawczą według poziomu wykształcenia okazało się, że najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem wyższym tj. 35,33%. 30,54% wszystkich badanych to mieszkańcy gminy z wykształceniem zawodowym. Posiadanie wykształcenia średniego deklarowało 25,75% badanych, natomiast 4,19% to osoby z wykształceniem policealnym. 2,99% ankietowanych stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym. Pozostałe 1,20% mieszkańców posiadało wykształcenie gimnazjalne.

Wśród ankietowanych 67,07% stanowiły osoby będące aktywne zawodowo. Następnie w kolejności plasowały się następujące grupy respondentów: emeryci/renciści - 17,37%, nieaktywni zawodowo - 14,97% oraz studenci - 0,60%.

Najliczniejszą grupę stanowiły osoby reprezentujące 4 osobowe gospodarstwa domowe (27,54%). Następnie 22,16% to osoby wskazujące 3 osobowe gospodarstwa domowe. 18,56% ankietowanych stanowiły osoby reprezentujące 2 osobowe gospodarstwa domowe. Kolejno 16,17%- 5 osobowe gospodarstwa domowe, 7,19%- 1 osobowe gospodarstwa domowe, 5,39%- 6 osobowe gospodarstwa domowe, a 1,80%- 8 osobowe gospodarstwa domowe. 0,60% to osoby reprezentujące 12 osobowe gospodarstwa domowe i taka sama liczba ankietowanych deklarowała 7 osobowe gospodarstwa domowe.

Wśród badanych uczniów klas piątych i szóstych 64,52% to uczniowie klas piątych, natomiast pozostałe 35,48% to uczniowie klas szóstych. 45,16% badanych to uczniowie Zespołu Szkolno- Przedszkolnego w Reńskiej Wsi, kolejno 17,74% stanowili uczniowie Zespołu Szkolno- Przedszkolnego w Pokrzywnicy i taką samą liczbę stanowili uczniowie Zespołu Szkolno- Przedszkolnego w Więszycach. 11,29% to uczniowie Społecznej Szkoły Podstawowej w Mechnicy, a pozostałe 8,06% to uczniowie Zespołu Szkolno- Przedszkolnego w Długomiłowicach.

W grupie badanych uczniów klas siódmych i ósmych 50,39% to uczniowie klas siódmych, natomiast 49,61% to uczniowie klas ósmych. Najliczniej reprezentowaną grupą wśród badanych z klas siódmych i ósmych to uczniowie z Zespołu Szkolno- Przedszkolnego w Więszycach (24,03%), kolejno po 20,93% respondentów to uczniowie Zespołu Szkolno- Przedszkolnego w Reńskiej Wsi oraz Zespołu Szkolno- Przedszkolny w Długomiłowicach. Po 17,05% stanowili uczniowie Zespołu Szkolno- Przedszkolnego w Pokrzywnicy oraz Społecznej Szkoły Podstawowej w Mechnicy.

Wśród badanych rodziców najliczniejszą grupę stanowiły osoby posiadające dwójkę dzieci (50,79%), a kolejno osoby posiadające trójkę dzieci (23,02%) oraz jedno dziecko (19,05%).Pozostałe 7,14% badanych posiadało czwórkę i więcej dzieci.

Prezentowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Reńska Wieś na lata 2022- 2028 składa się z trzech zasadniczych części:

Część diagnostyczna: zawiera analizę sytuacji społeczno-gospodarczej na terenie gminy Reńska Wieś wraz z rozpoznaniem negatywnych zjawisk występujących na terenie gminy. Część ta została oparta na analizie źródeł zastanych, danych z instytucji oraz danych pozyskanych w wyniku diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych. Ponadto w ramach analizy SWOT zidentyfikowano mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia.

Część programowa: zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy Reńska Wieś na najbliższe lata. Są one ujęte w formie celów strategicznych, celów operacyjnych oraz działań.

Część wdrożeniowa: obejmuje kwestie finansowe oraz instytucjonalne związane z realizacją założeń strategicznych, a także monitoring i ewaluację działań realizowanych w ramach Strategii.

ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Reńska Wieś na lata 2022-2028 zgodna jest z innymi dokumentami strategicznymi i programowymi opracowanymi na szczeblu europejskim, krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Są to między innymi dokumenty takie jak:

❖ **Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju (*Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*)**

Agenda została przyjęta przez 193 państwa członkowskie Organizacji Narodów Zjednoczonych podczas Zgromadzenia Ogólnego ONZ w Nowym Jorku we wrześniu 2015 r. Dokument wskazuje 17 celów oraz powiązanych z nimi 169 zadań, które oddają trzy wymiary zrównoważonego rozwoju – gospodarczy, społeczny i środowiskowy. Jest to program działań o bezprecedensowym zakresie i znaczeniu, definiujący model zrównoważonego rozwoju na poziomie globalnym. Zgodnie z Agendą 2030 współczesny wysiłek modernizacyjny powinien koncentrować się na wyeliminowaniu ubóstwa we wszystkich jego przejawach, przy równoczesnej realizacji szeregu celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych.¹

❖ **Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju**

Dokument określający główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju. Strategia powstawała w latach 2011-2012. Uwzględnia uwarunkowania wynikające ze zdarzeń i zmian w otoczeniu społecznym, politycznym i gospodarczym Polski w tym okresie. Opiera się również na diagnozie sytuacji wewnętrznej, przedstawionej w raporcie Polska 2030. Wyzwania rozwojowe z 2009 roku, w stosunku do diagnozy z lat 2008 – 2009 uzupełnione zostały o elementy, które wiążą się z trwającym na świecie i w Europie kryzysem finansowym i spowolnieniem gospodarczym.

Głównym celem określonym w dokumencie jest poprawa jakości życia Polaków mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce. Z diagnozy przedstawionej w 2009 r. wynika, że rozwój Polski powinien odbywać się w trzech obszarach strategicznych równocześnie.

¹ <https://www.gov.pl/web/rozwoj/agenda-2030>

Do każdego z obszarów przedstawiono również kierunki interwencji, czyli działań do podjęcia w perspektywie do 2030 r. służących osiągnięciu celu głównego Strategii.

- I. Konkurencyjność i innowacyjność gospodarki (modernizacja):
 - 1.1 Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna
 - 1.2 Polska Cyfrowa
 - 1.3 Kapitał ludzki
 - 1.4 Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko
- II. Równoważenie potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzja):
 - 2.1 Rozwój regionalny
 - 2.2 Transport
- III. Efektywność i sprawność państwa (efektywność)
 - 3.1 Kapitał społeczny
 - 3.2 Sprawne państwo²

❖ Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 roku, jest kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej.

Głównym celem Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

Oczekiwanym efektem realizacji Strategii w perspektywie długookresowej dla obywateli będzie wzrost ich dochodów oraz poprawa jakości życia, rozumiana jako stworzenie przyjaznych warunków bytowych, przede wszystkim dla rodzin; zapewnienie odpowiedniej jakości edukacji i szkoleń, podwyższających kwalifikacje i kompetencje obywateli; wzrost zatrudnienia i lepsze jakościowo miejsca pracy; poprawa dostępu do infrastruktury; zapewnienie odpowiedniej opieki medycznej, poprawiającej zdrowotność obywateli; satysfakcjonującego stanu środowiska oraz poczucia bezpieczeństwa.

² <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/czym-jest-zarzadzanie-rozwojem>

Najważniejsze efekty długookresowe dla gospodarki to przede wszystkim zmiana struktury PKB Polski w wyniku zwiększenia roli innowacji w jego tworzeniu. Przyczyni się to do szybszej konwergencji dochodów Polaków do poziomu średniej Unii Europejskiej. W sferze instytucjonalnej efektem realizacji Strategii będzie państwo bardziej przyjazne dla obywateli i przedsiębiorców, co będzie przejawiało się w poprawie jakości funkcjonowania jego organów i poszczególnych instytucji służących rozwojowi. W sferze społecznej efekty realizacji Strategii to ograniczenie wykluczenia społecznego i ubóstwa oraz wszelkiego rodzaju nierówności społecznych, a także budowa silnego kapitału społecznego i zwiększenie jego roli w rozwoju.³

❖ **Projekt Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030**

Dokument stanowi odpowiedź na wyzwania, jakie stoją przed Polską, w zakresie lepszego wykorzystania potencjału ludzkiego i zapewnienia spójności społecznej. Do wyzwań tych należy uczynienie z Polski bardziej atrakcyjnego miejsca do życia, rozwijania wiedzy i podejmowania pracy, a w konsekwencji lokowania inwestycji oraz tworzenie większej liczby trwałych miejsc pracy. Rozwój kapitału ludzkiego i spójności społecznej przyczynia się do pełniejszego wykorzystania zasobów pracy oraz wsparcia wzrostu konkurencyjności gospodarki.

Celem głównym strategii jest wzrost kapitału ludzkiego i spójności społecznej w Polsce. Strategia wyznacza cztery cele szczegółowe do realizacji, których osiągnięcie powinno przyczynić się do rozwiązania najważniejszych problemów, których doświadcza polska gospodarka i polskie społeczeństwo, tj. niedostatecznych kompetencji, niewystarczającej opieki zdrowotnej, problemów demograficznych oraz ubóstwa.

Cel 1: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych.

Cel 2: Poprawa zdrowia obywateli oraz systemu opieki zdrowotnej.

Cel 3: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy.

Cel 4: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.⁴

³ <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/informacje-o-strategii-na-rzecz-odpowiedzialnego-rozwoju>

⁴ <https://www.gov.pl/web/rodzina/projekt-strategii-rozwoju-kapitalu-ludzkiego-do-roku-2020--z-perspektywa-do-2030-r>

❖ Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego 2030

W dokumencie określono wizję przyszłościowego rozwoju regionu jako: Opolskie w 2030 roku to region cenionej jakości życia wynikającej z unikalnego i uniwersalnego łączenia różnorodności: dynamiki i równowagi, nowoczesności i tradycji oraz otwartości i integracji. Cele strategiczne określone zostały w trzech obszarach, które były również podstawą identyfikacji wyzwań: społeczeństwo, środowisko, gospodarka. Zapisy celów strategicznych, jak i ich opis wskazują stan docelowy, jakim będzie charakteryzowało się województwo w 2030 roku.

Cel 1: Człowiek i relacje – mieszkańcy gotowi na wyzwania i tworzący otwartą wspólnotę.

- 1.1 Trwałe więzi społeczne.
- 1.2 Wykwalifikowani mieszkańcy.
- 1.3 Rozwinięte i dostępne usługi.
- 1.4 Bezpieczny region.

Cel 2: Środowisko i rozwój – środowisko odporne na zmiany klimatyczne i sprzyjające rozwojowi.

- 2.1 Opolskie zeroemisyjne.
- 2.2 Przyjazne środowisko i racjonalna gospodarka zasobami.
- 2.3 Wysokie walory przyrodniczo- krajobrazowe.

Cel 3: Silna gospodarka – gospodarka inteligentna wzmacniająca konkurencyjność regionu.

- 3.1 Gospodarka otwarta na współpracę.
- 3.2 Silne branże.
- 3.3 Region dostępny komunikacyjnie.
- 3.4 Ceniona marka regionu.⁵

❖ Strategia Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2016-2025

Dokument jest podstawową deklaracją samorządu, w której sformułowane zostały kluczowe kierunki i założenia dla zrównoważonego rozwoju gminy. Wizja rozwoju w gminie Reńska Wieś odnosi się do pożądaných zmian w perspektywie roku 2025. Wizja koncentruje

⁵ <https://bip.opolskie.pl/wp-content/uploads/2020/11/44.-Strategia-Opolskie-2030-uchwalona.pdf>

się wokół kwestii rozwoju gospodarczego, podniesienia atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej, rozbudowy i modernizacji infrastruktury technicznej i sieciowej, a także profesjonalizacji systemu świadczenia usług publicznych oraz integracji społecznej.

Cel 1. Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz zachowanie jakości lokalnego dziedzictwa przyrodniczego.

1.1 Poprawa jakości zasobów wody i gleby.

1.2 Poprawa standardów utrzymania czystości i porządku, zwiększenie efektywności gospodarki odpadami, usuwanie azbestu z obiektów na terenie gminy Reńska Wieś.

1.3 Przeciwdziałanie niskiej emisji i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Cel 2. Rozbudowa sieci drogowej, infrastruktury sieciowej oraz przeciwpowodziowej na rzecz wzrostu atrakcyjności osiedleńczej, turystycznej i inwestycyjnej.

2.1 Wzmacnianie i efektywna promocja atrakcyjności osiedleńczej.

2.2 Przebudowa i modernizacja gminnego systemu drogowego.

2.3 Zwiększenie efektywności zapobiegania i przeciwdziałania skutkom klęsk żywiołowych i zmiany klimatu.

2.4 Poprawa stanu wyposażenia ciągów komunikacyjnych.

Cel 3. Rozwój systemu usług społecznych poprzez poprawę jakości infrastruktury oraz wzmacnianie lokalnego kapitału społecznego.

3.1 Rewitalizacja przestrzeni gminnej.

3.2 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury edukacyjnej.

3.3 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury kulturalnej.

3.4 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej.

3.5 Rozwój nowoczesnych form wsparcia lokalnego kapitału ludzkiego.

3.6 Promocja gminy.

Cel 4. Wzrost gospodarczy w oparciu o stymulowanie atrakcyjności inwestycyjnej, wspieranie rozwoju biznesu oraz tworzenie stref inwestycyjnych.

4.1 Tworzenie dogodnych warunków dla inwestycji zewnętrznych i aktywności gospodarczej.

Cel 5. Zwiększenie uczestnictwa organizacji pozarządowych w kreowaniu rozwoju lokalnych wspólnot i aktywizacja mieszkańców.

5.1 Wzrost partycypacji organizacji w realizacji zadań publicznych.

5.2 Wzrost zaangażowania mieszkańców w ramach aktywnych działań na rzecz rozwoju lokalnego.

Cel 6. Rozwój społeczeństwa informacyjnego obejmujący dostępność usług teleinformatycznych jak i kompetencji mieszkańców.

6.1 Udostępnianie publicznych produktów cyfrowych.

6.2 Wsparcie mieszkańców w zakresie nabywania kompetencji cyfrowych.⁶

❖ Strategia rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego na lata 2016-2022

Cel 1. Polityka rynku pracy Powiatu kędzierzyńsko- Kozielskiego ograniczająca zjawisko bezrobocia.

1.1 Skuteczna aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych -poprawa infrastruktury komunikacyjnej.

1.2 Intensyfikacja działań na rzecz tworzenia nowych miejsc pracy w Powiecie.

1.3 Stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi zasobów ludzkich w kierunkach zgodnych z oczekiwaniami rynku pracy.

1.4 Podejmowanie działań włączających lokalnych pracodawców w kształcenie zawodowe.

1.5 Integracja społeczna i adaptacja zawodowa osób w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy.

Cel 2. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych.

2.1 Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.

2.2 Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych.

2.3 Ochrona i przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych.

Cel 3. Rozwój systemu wspierania osób starszych, długotrwale lub ciężko chorych.

3.1 Tworzenie sprawnego systemu pomocy instytucjonalnej.

3.2 Promowanie pozytywnych zachowań wobec starości zwłaszcza wśród młodzieży.

3.3 Rozwój form opieki dla osób starszych.

Cel 4. Wspieranie działań na rzecz rodzin i rozwój systemu pieczy zastępczej oraz wsparcie osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

4.1 Zapewnienie pieczy zastępczej dzieciom w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców.

4.2 Wspieranie rozwoju różnych form pieczy zastępczej.

4.3 Objęcie pomocą i wsparciem w procesie usamodzielnienia się wychowanków pieczy zastępczej i innych instytucji.

⁶ http://bip.renskawies.pl/bip/images/uchwaly/2016/xvi-97-2016_strategia%20reska%20wie_2016-2025.pdf

4.4 Podejmowanie działań w celu rozwijania świadomości mieszkańców Powiatu w zakresie zagrożeń dot. rodziny.

4.5 Wzrost kompetencji rodzicielskich.

4.6 Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

4.7 Profilaktyka przestępczości oraz działania zwiększające bezpieczeństwo w szkołach.

4.8 Stworzenie sprawnego systemu pomocy społecznej pomagającego osobom i rodzinom przezwyciężyć trudności życiowe, których nie są w stanie pokonać samodzielnie.

4.9 Podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar przemocy.

4.10 Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

Cel 5. Rozwój profilaktyki zdrowotnej i przeciwdziałanie uzależnieniom.

5.1 Promocja profilaktyki zdrowia.

5.2 Propagowanie zdrowego stylu życia.

5.3 Wypracowanie i utrwalanie postaw abstynenckich.

5.4 Zapobieganie powstawaniu problemów związanych z uzależnieniem.

Cel 6. Budowanie partnerstwa służb społecznych.

6.1 Podnoszenie kwalifikacji przez pracowników, w celu zapewnienia jak najlepszego standardu świadczonych usług.

6.2 Wsparcie rozwoju organizacji społecznych i grup nieformalnych działających w obszarze pożytku publicznego.

Cel 7. Integracja ze środowiskiem osób, które otrzymały status uchodźcy.

7.1 Wzrost kompetencji kadr pracujących z osobami, które otrzymały status uchodźcy.

7.2 Podejmowanie działań na rzecz integracji społecznej i zawodowej uchodźców.⁷

⁷ https://bip.powiat.kedzierzyn-kozle.pl/download/attachment/17714/psrps_kedzierzyn-kozle_-_26_01-2016.pdf

CHARAKTERYSTYKA GMINY

Informacje ogólne

Gmina Reńska Wieś to gmina wiejska, położona w województwie opolskim, w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim. Gmina Reńska Wieś położona jest na obszarze 97,91 km², co stanowi 15,7% powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego. Gmina Reńska Wieś została utworzona 1 stycznia 1973 roku. Jest jedną z pięciu gmin wiejskich wchodzących w skład powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego. Gmina położona jest w południowowschodniej części województwa opolskiego i graniczy z następującymi gminami: Walce, Głogówek, Pawłowiczki, Polska Cerekiew, Cisek, Kędzierzyn-Koźle i Zdieszowice. Od miasta wojewódzkiego Opola dzieli ją odległość około 50 km. Gmina Reńska Wieś obejmuje 15 sołectw: Bytków, Dębowa, Długomiłowice, Gierałtówice, Kamionka, Komorno, Łężce, Mechnica, Nacząsławki, Poborszów, Pociąkarb, Pokrzywnica, Reńska Wieś, Radziejów oraz Większyce.

Rysunek 1. Gmina Reńska Wieś- sołectwa

Struktura demograficzna mieszkańców

Zgodnie z danymi GUS na dzień 31 grudnia 2020 r. gmina Reńska Wieś liczyła 8 299 mieszkańców; z czego 51,58% stanowią kobiety (4 281), a 48,42% mężczyźni (4 018). Współczynnik feminizacji dla gminy Reńska Wieś wynosi 107 (na 100 mężczyzn przypada 107 kobiet). Biorąc pod uwagę ostatnie lata można zauważyć, iż z każdym rokiem liczba mieszkańców stopniowo wzrasta.

Wykres 1. Podział mieszkańców na płeć- statystyki na rok 2020

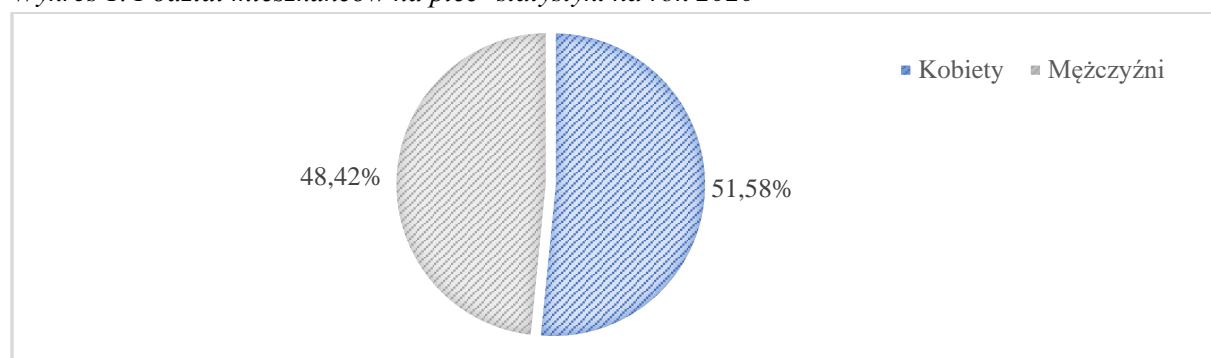

Tabela 1. Liczba mieszkańców w latach 2015- 2020

Liczba mieszkańców	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ogółem; w tym:	8 249	8 251	8 229	8 256	8 295	8 299
Kobiety	4 275	4 276	4 251	4 261	4 276	4 281
Mężczyźni	3 974	3 975	3 978	3 995	4 019	4 018

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 2. Ludność w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym

	2016	2017	2018	2019	2020
W wieku przedprodukcyjnym - 14 lat i mniej	1 043	1 060	1 064	1 089	1 114
W wieku produkcyjnym: 15-59 lat kobiety, 15-64 lata mężczyźni	5 673	5 633	5 634	5 602	5 543
W wieku poprodukcyjnym	1 535	1 536	1 558	1 604	1 642

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2020 roku w gminie zarejestrowano 105 zameldowania w ruchu wewnętrznym oraz 68 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi 37. W tym samym roku 2 osoby zameldowały się z zagranicy oraz nie zarejestrowano żadnego wymeldowania za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 2.

Gminę Reńska Wieś cechuje ujemny przyrost naturalny, który na koniec 2020 roku wyniósł -41. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -4,95 na 1000 mieszkańców. Uściślając, w 2020 roku w gminie odnotowano 69 urodzeń dzieci, w tym 36 dziewczynek i 33 chłopców. W tym samym czasie doszło do 110 zgonów, co odpowiada 13,28 zgonom na 1000 mieszkańców.

Tabela 3. Przyrost naturalny w latach 2015-2020

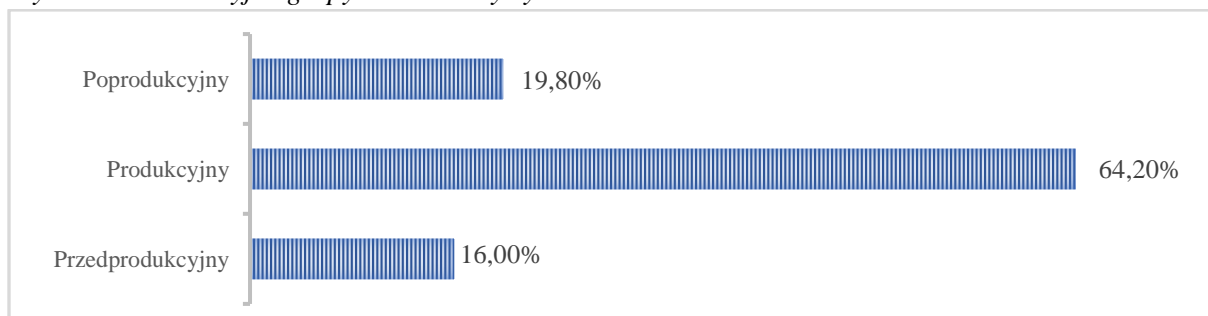
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Przyrost naturalny, ogółem w tym:	-7	-5	-4	-26	-10	-41
Kobiety	2	-4	-7	-18	-7	-14
Mężczyźni	-9	-1	3	-8	-3	-27
Urodzenia żywe ogółem, w tym:	82	73	86	61	77	69
Kobiety	37	36	44	30	32	36
Mężczyźni	45	37	42	31	45	33
Zgony ogółem, w tym:	89	78	90	87	87	110
Kobiety	35	40	51	48	39	50
Mężczyźni	54	38	39	39	48	60

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

64,20% mieszkańców gminy Reńska Wieś jest w wieku produkcyjnym, 16,00% w wieku przedprodukcyjnym, a pozostałe 19,80% w wieku poprodukcyjnym.

Wskaźnik obciążenia demograficznego osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym dla gminy Reńska Wieś jest równy 55,8. Jest on niższy w porównaniu do województwa dolnośląskiego (64,5) oraz do całego kraju (68,0).⁸

Wykres 2. Produkcyjne grupy wieku- statystyki na rok 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

⁸ <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/kategoria/2219#>

Infrastruktura społeczno- techniczna

Oświata

Na terenie gminy Reńska Wieś działa łącznie pięć przedszkoli samorządowych:

- Publiczne Przedszkole przy Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Więszycach z oddziałem zamiejscowym w Poborszowie,
- Publiczne Przedszkole przy Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Reńskiej Wsi,
- Publiczne Przedszkole przy Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Pokrzywnicy z oddziałem zamiejscowym w Łęczach,
- Publiczne Przedszkole przy Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Długomiłowicach,
- Publiczne Przedszkole w Mechnicy.

W roku 2020 w gminie Reńska Wieś mieściło się 5 przedszkoli, w których do 13 oddziałów uczęszczało 280 dzieci. Można stwierdzić, iż na terenie gminy Reńska Wieś aktualnie mamy do czynienia z dobrą dostępnością do infrastruktury przedszkolnej.

Tabela 4. Placówki wychowania przedszkolnego na terenie gminy

	2018	2019	2020
Placówki wychowania przedszkolnego	5	5	5
Oddziały	11	13	13
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	252	253	280

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Aktualnie na terenie gminy Reńska Wieś nie funkcjonuje żaden żłobek, jednakże w roku 2022 mają powstać dwa Kluby Malucha. Jeden ma mieścić się w Mechnicy, natomiast drugi w Reńskiej Wsi.

Na terenie gminy Reńska Wieś funkcjonuje pięć szkół podstawowych:

- Publiczna Szkoła Podstawowa w Długomiłowicach,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Pokrzywnicy,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Więszycach,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Reńskiej Wsi,
- Społeczna Szkoła Podstawowa im. ks. Jana Twardowskiego w Mechnicy.

Na jeden oddział w szkole podstawowej przypada 14 uczniów. W roku szkolnym 2019 w szkołach podstawowych na terenie gminy uczyło się łącznie 539 uczniów. Na przestrzeni lat 2017-2019 liczba uczniów szkół podstawowych wzrosła o 17,69 %.

Tabela 5. Szkoły podstawowe na terenie gminy

	2017	2018	2019
Szkoły podstawowe	5	5	5
Uczniowie szkół podstawowych	458	536	539

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

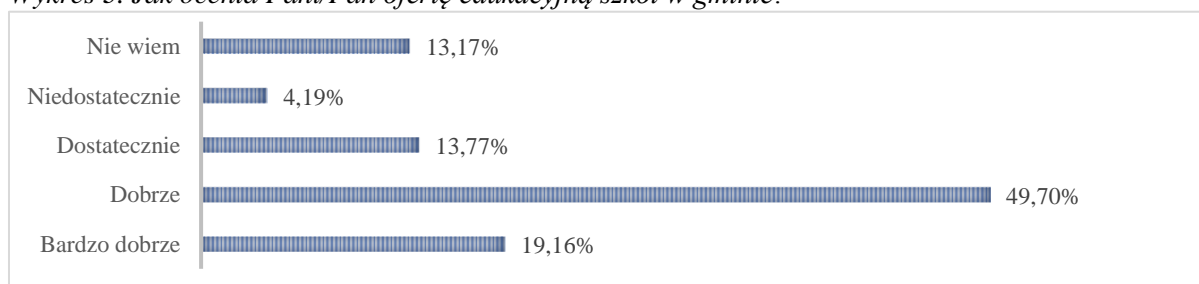
Absolwenci szkół podstawowych mają możliwość kontynuowania nauki w szkołach znajdujących się na obszarze powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego. Są to placówki o profilu ogólnokształcącym, technicznym oraz zawodowym.

W ramach przygotowania dokumentu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przeprowadzono badanie ankietowe wśród 167 dorosłych mieszkańców gminy Reńska Wieś. Gdy zapytano ich czy oferta opieki nad dziećmi do lat 3 w gminie zaspokaja potrzeby mieszkańców, 62,87% badanych udzieliło odpowiedzi przeczącej, natomiast 14,97% stwierdziło, że oferta gminy w tym zakresie jest wystarczająca. Pozostałe 22,16% nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi. W przypadku oferty opieki przedszkolnej, 73,05% ankietowanych przyznało, że zaspokaja ona potrzeby mieszkańców, natomiast 11,98% wyraziło zdanie przeciwne. Pozostałe 14,97% respondentów nie wyraziło swojej opinii. Ponadto 49,70% badanych oceniło na poziomie dobrym ofertę edukacyjną szkół w gminie.

Tabela 6. Oferta gminy w zakresie opieki nad dziećmi

Czy oferta gminy w zakresie opieki nad dziećmi zaspokaja potrzeby mieszkańców?	Tak	Nie	Nie wiem
Opieka na dzieci do lat 3	14,97%	62,87%	22,16%
Opieka przedszkolna	73,05%	11,98%	14,97%

Wykres 3. Jak ocenia Pani/Pan ofertę edukacyjną szkół w gminie?

Opieka Zdrowotna

Dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej mieszkańcom gminy Reńska Wieś zapewniają następujące przychodnie wraz z punktami aptecznymi:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „EF-MED” w Reńskiej Wsi,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „AR-MED”, w Poborszowie,
- Krystyna Stanula - Praktyka Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Długomiłowicach.

Opiekę całodobową zapewnia Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Kędzierzynie-Koźlu.

Na terenie gminy Reńska Wieś funkcjonuje jeden gabinet stomatologiczny oraz specjalistyczny gabinet rehabilitacji i masażu „Reh – Medica”.

Według danych przekazanych przez NZOZ „AR-MED” liczba osób przebywających pod opieką lekarzy POZ w latach 2018-2020 pozostaje na podobnym poziomie, natomiast liczba osób pozostających pod opieką pielęgniarek w 2020 roku zmalała w stosunku do lat poprzednich.

Tabela 7. Liczba osób przebywających pod opieką lekarza POZ i pielęgniarek

	2018	2019	2020
Liczba osób przebywających pod opieką lekarzy POZ	1872	1877	1857
Liczba osób przebywających pod opieką pielęgniarek	1651	1618	1580

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NZOZ „AR-MED”

Usługi świadczone przez NZOZ „AR-MED”:

- planowanie i koordynowanie postępowań diagnostycznych,
- systematyczna i okresowa ocena stanu zdrowia w ramach badań bilansowych,
- przeprowadzanie badań podmiotowych świadczeniobiorców zgodnie z wiedzą medyczną,
- wykonywanie lub zlecanie zabiegów i procedur medycznych.

Według obserwacji NZOZ „AR-MED” na przestrzeni lat 2018-2020 zauważyć można wzrost stanów lękowych u młodzieży i dorosłych, stanów depresyjnych, nerwic oraz nadużywanie alkoholu wśród mężczyzn.

Analizując dane przekazane przez Krystyna Stanula - Praktyka Podstawowej Opieki Zdrowotnej liczba osób przebywających pod opieką lekarza POZ i pielęgniarek zmalała na przestrzeni trzech ostatnich lat.

Tabela 8. Liczba osób przebywających pod opieką lekarza POZ i pielęgniarek

	2018	2019	2020
Liczba osób przebywających pod opieką lekarzy POZ	2321	2312	2302
Liczba osób przebywających pod opieką pielęgniarek	1760	1723	1683

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Krystyna Stanula-Praktyka Podstawowej Opieki Zdrowotnej

Według obserwacji prowadzonej przez Krystyna Stanula-Praktyka Podstawowej Opieki Zdrowotnej na przestrzeni trzech ostatnich lat zauważyć można problem starzejącego się społeczeństwa. Osoby te często są samotne i nie mają zapewnionej opieki ze strony bliskich. W 2020 roku zaobserwowano narastający problem nerwic i lęków wśród dzieci i młodzieży związanych z nauką zdalną i izolacją (COVID-19), a także rosnący problem otyłości wśród dzieci i młodzieży.

Według danych przekazanych przez NZOZ „EF-MED” liczba osób przebywających pod opieką lekarzy POZ i pielęgniarek znacznie wzrosła na przestrzeni trzech ostatnich lat.

Tabela 9. Liczba osób przebywających pod opieką lekarza POZ i pielęgniarek

	2018	2019	2020
Liczba osób pozostających pod opieką lekarzy POZ i pielęgniarek	1513	1593	1671

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NZOZ „EF-MED”

Usługi świadczone przez NZOZ „EF-MED”:

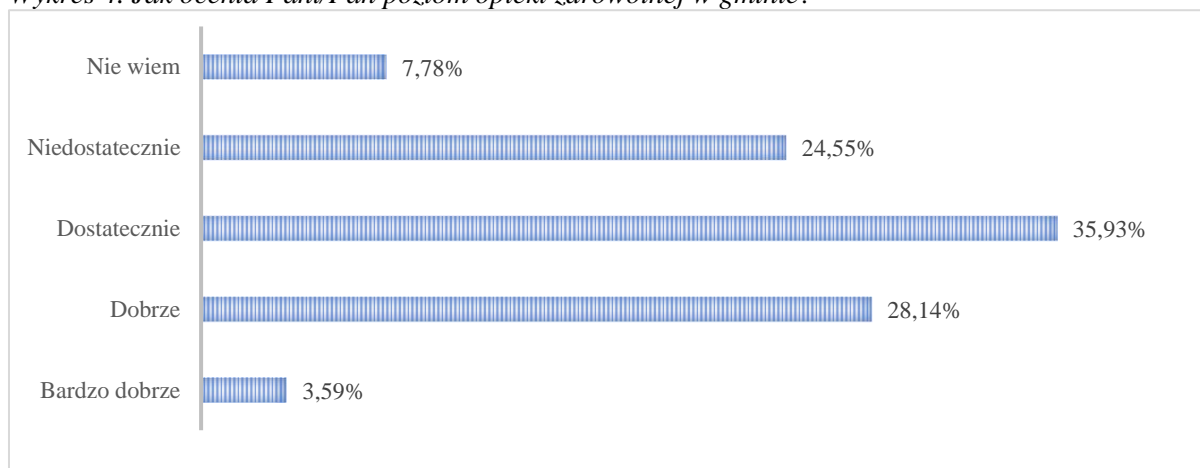
- porady ambulatoryjne,
- wizyty domowe,
- bilanse zdrowia,
- szczepienia ochronne.

Według obserwacji przekazanych przez NZOZ „EF-MED” w ostatnich latach zwiększyło się tempo życia co przekłada się na większą liczbę osób z depresjami i nerwicami. Rodzice goniący z pracy do pracy nie mogą poświęcić dzieciom należytej uwagi i czasu, co skutkuje rosnącą ilością czasu spędzonego przed komputerem. Młodzi ludzie wiele swoich potrzeb socjalnych zaspokajają w świecie portali społecznościowych.

W roku 2020 udzielono łącznie 29 451 porad w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej oraz w ramach opieki podstawowej.⁹

35,93% mieszkańców, biorących udział w badaniu ankietowym oceniła na poziomie dostatecznym ofertę gminy w zakresie ochrony zdrowia. 28,14% ankietowanych przyznało, że gmina jest dobrze przygotowana w tym zakresie, natomiast 24,55% stwierdziło, że oferta usług medycznych jest niedostateczna. 3,59% mieszkańców oceniło ofertę usług medycznych bardzo dobrze. Pozostałe 7,78% nie udzieliło jednoznacznej odpowiedzi.

Wykres 4. Jak ocenia Pani/Pan poziom opieki zdrowotnej w gminie?

⁹ <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/kategoria/2219>

Bezpieczeństwo

Główne zadania w zakresie ochrony bezpieczeństwa mieszkańców oraz utrzymania porządku publicznego realizuje Komisariat Policji w Kędzierzynie-Koźlu, tam też dzielnicowi przyjmują interesantów ze swoich rejonów. Dla gminy Reńska Wieś przypisanych jest trzech funkcjonariuszy. Ponadto na terenie gminy Reńska Wieś funkcjonuje 8 jednostek ochotniczej straży pożarnej, w tym 2 jednostki (OSP Większyce oraz OSP Mechnica-Kamionka) w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Czynnie działa w nich 380 osób, z czego 141 uprawnionych jest do uczestniczenia w akcjach ratowniczo-gaśniczych.

Z danych przekazanych przez Komisariat Policji w Kędzierzynie-Koźlu wynika, iż najwięcej interwencji Policji związanych z nadużywaniem alkoholu jest z powodu zakłóceń porządku publicznego.

Tabela 10. Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu w latach 2018-2020

	2018	2019	2020
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	13	14	12
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej po spożyciu alkoholu	3	5	2
Zakłócanie porządku publicznego	34	23	38
Podejmowanie czynności zawodowych pod wpływem alkoholu	2	0	1
Liczba wypadków pod wpływem alkoholu	1	0	1
Przestępstwa popełnione przez nieletnich pod wpływem środków odurzających	0	0	0
Osoby zatrzymane do wytrzeźwienia ogółem	2	2	2
Osoby nieletnie zatrzymane do wytrzeźwienia	0	0	0

Źródło: Komisariat Policji w Kędzierzynie-Koźlu

Analizując dane przekazane przez Komisariat Policji w Kędzierzynie-Koźlu można zauważyć, iż najczęściej na terenie gminy Reńska Wieś dochodzi do kradzieży mienia.

Tabela 11. Przepiępstwa na terenie gminy

Przepiępstwa na terenie gminy	2018	2019	2020
Kradzież z włamaniem	8	7	7
Fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną	6	5	3
Pobicie	1	2	0
Uszkodzenie mienia	4	4	5
Kradzież pieniędzy wraz z dokumentami	1	1	0
Kradzież mienia	12	14	20
Inne	9	10	10

Źródło: Komisariat Policji w Kędzierzynie-Koźlu

Wszczęte/ stwierdzone/ zakończone postępowania:

2018 rok:

Znęcanie się nad rodziną 6/4/2

Groźba karalna 4/1/3

Rozpijanie małoletniego 0/0/0

Uchylanie się od płacenia alimentów 18/4/14

2019 rok:

Znęcanie się nad rodziną 5/3/2

Groźba karalna 3/2/1

Rozpijanie małoletniego 0/0/0

Uchylanie się od płacenia alimentów 12/0/12

2020 rok:

Znęcanie się nad rodziną 3/2/1

Groźba karalna 4/2/2

Rozpijanie małoletniego 0/0/0

Uchylanie się od płacenia alimentów 4/2/2

Posługując się danymi Komisariatu Policji w Kędzierzynie-Koźlu, zauważyć można, iż liczba ofiar przemocy w rodzinie na przestrzeni ostatnich trzech lat pozostaje na podobnym poziomie. Jak wynika z przedstawionych danych, osobami doświadczającymi przemocy są najczęściej kobiety, natomiast mężczyźni jej sprawcami.

Tabela 12. Liczba interwencji Policji związanych z przemocą w rodzinie w latach 2018-2020

	2018	2019	2020
Liczba ofiar przemocy w rodzinie:	15	21	20
Kobiety	14	18	17
Mężczyźni	0	0	0
Nieletni	1	3	3
Liczba sprawców przemocy w rodzinie:	14	18	17
Kobiety	0	0	1
Mężczyźni	14	18	16
Nieletni	0	0	0
Liczba sprawców przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu (ogółem) w tym	14	17	17
Kobiety	0	0	2
Mężczyźni	14	17	14
Nieletni	0	0	0
Liczba dzieci obecnych podczas	7	5	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Kędzierzynie-Koźlu

Zgodnie z danymi przekazanymi przez Komisariat Policji w Kędzierzynie-Koźlu liczba wszczętych procedur związanych z „Niebieską Kartą” na przestrzeni trzech ostatnich lat pozostaje na podobnym poziomie.

W związku z procedurą „Niebieskie Karty”

- 2018 wszczęcie procedur 13
- 2019 wszczęcie procedur 18
- 2020 wszczęcie procedur 17

W 2020 roku w gminie Reńska Wieś stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 108 przestępstw. Oznacza to, że na każdym 1000 mieszkańców odnotowano 12,88 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa opolskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski.

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Reńska Wieś wynosi 72,70% i jest porównywalny do wskaźnika wykrywalności dla województwa opolskiego oraz porównywalny do wskaźnika dla całej Polski.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Reńska Wieś najczęściej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 7,68 (wykrywalność 69%) oraz przeciwko mieniu - 6,31 (wykrywalność 56%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa o charakterze gospodarczym - 2,82 (60%), drogowe – 1,66 (98%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,24 (90%).

Analizując szczegółowe dane można zauważyć, iż w roku 2020 ogólna liczba odnotowanych przestępstw na terenie gminy Reńska Wieś jest najniższa w stosunku do lat poprzednich.. Na terenie gminy Reńska Wieś na przestrzeni ostatnich lat najczęściej dochodzi do przestępstw o charakterze kryminalnym, a także przeciwko mieniu.

Tabela 13. Przestępstwa odnotowane na terenie gminy w latach 2015-2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ogółem	131	160	114	115	109	108
Kryminalne	90	84	73	78	68	64
Przeciwko mieniu	89	83	61	61	54	53
Drogowe	10	14	12	10	12	14
Gospodarcze	28	57	24	22	23	24
Przeciwko życiu i zdrowiu	2	3	3	4	4	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Kultura i sport

Instytucjami odpowiedzialnymi za działalność kulturalną na terenie gminy Reńska Wieś są Gminny Ośrodek Kultury w Reńskiej Wsi oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Reńskiej Wsi (Filia w Długomiłowicach).

Gminny Ośrodek Kultury w Reńskiej Wsi realizuje samodzielnie lub we współpracy z innymi instytucjami z terenu gminy Reńska Wieś kilkadziesiąt wydarzeń rocznie tj. festyny, koncerty, biesiady kulturalne, przeglądy artystyczne, zajęcia opiekuńcze dla dzieci w czasie ferii zimowych i wakacji, spektakle teatralne, a także spotkania integracyjne. Coroczne wydarzenia organizowane przy współudziale Gminnego Ośrodka Kultury to m.in.: Święto Herbowe, Dożynki Gminne, Dzień Seniora, Jarmark Bożonarodzeniowy oraz Wigilia dla samotnych. Ponadto przy GOK-u działają zespoły które biorą udział w przeglądach, koncertach i występach reprezentując gminę Reńska Wieś w powiecie, województwie, kraju, a także poza jego granicami.

Zespoły działające przy Gminnym Ośrodku Kultury:

- Zespoły taneczne: Perełki, Baby Perełki, Mini Perełki, Midi Perełki;
- Zespoły wokalne: Poezja, Nowe Trio, Długomiłowiczanki, Gwiazdeczki;
- Orkiestra Dęta Mechnica-Kamionka, Orkiestra Dęta D.F.K. Pokrzywnica.

Gminny Ośrodek Kultury w Reńskiej Wsi dysponuje także świetlicą socjoterapeutyczną która oferuje pomoc dzieciom mającym problem z nauką. Świetlica wyposażona jest w stoły do ping-ponga i bilarda, piłkarzyki, gry planszowe, sprzęt muzyczny i materiały plastyczne.

Gminna Biblioteka Publiczna w Reńskiej Wsi służy zaspokajaniu potrzeb oświatowych i kulturalnych mieszkańców. Pobudza lokalną społeczność do aktywności i rozwoju.

Do podstawowych zadań biblioteki należy: gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych, obsługa użytkowników, udostępnianie zbiorów, oraz prowadzenie działalności informacyjnej. Biblioteka organizuje również konkursy, spotkania autorskie, wystawy, prelekcje, akcje promocyjne i popularyzujące czytelnictwo, lekcje biblioteczne, warsztaty rękodzielnicze, spektakle teatralne, wizyty studyjne i wycieczki. Placówka obsługuje także biblioteki szkolne w Reńskiej Wsi

i Długomiłowicach, w których mieszczą się siedziby biblioteki gminnej, oraz współpracuje ze szkołami w całej gminie.¹⁰

Gminna Biblioteka Publiczna w Reńskiej Wsi, zgodnie z danymi GUS na rok 2020 posiada księgozbiór liczący 22 433 woluminów. W ciągu roku z biblioteki skorzystało łącznie 1 376 czytelników, odnotowano 9 870 wypożyczonych księgozbiorów na zewnątrz.

Obecnie na terenie gminy Reńska Wieś działalność prowadzi jedno Koło Gospodyń Wiejskich „Łęczanki” z Łęczec. Do głównych celów KGW należy reprezentowanie wsi na wszystkich uroczystościach gminnych podtrzymywaniu tradycji i zwyczajów ludowych oraz kultywowaniu dziedzictwa kulinarnego.

Stowarzyszenia działające na rzecz promocji i rozwoju lokalnego

na terenie gminy Reńska Wieś:

- Fundacja Aktywizacja Integracja Rozwój,
- Stowarzyszenie Rozwoju Reńskiej Wsi,
- Stowarzyszenie Miłośników Rozwoju Wsi Komorno,
- Stowarzyszenie „Aktywna Wieś”,
- Stowarzyszenie Zespół Pieśni i Tańca Komorno,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Wspierania Rozwoju Długomiłowic „Nasze Jutro”,
- Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim – Koło Reńska Wieś.

W 2020 r. na terenie gminy Reńska Wieś zorganizowano łącznie 17 imprez kulturalnych, w których wzięło udział łącznie 1 030 osób.

Tabela 14. Imprezy kulturalne na terenie gminy Reńska Wieś w roku 2020

Forma wydarzenia	Ilość	Liczba uczestników
Festiwale i przeglądy artystyczne	1	250
Koncerty	2	250
Imprezy turystyczne i sportowo-rekreacyjne	2	30
Konkursy	7	300
Pokazy teatralne	3	120
Warsztaty	2	80

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

¹⁰ <http://renskawies.e-bp.eu/>

Gmina oferuje doskonałe warunki do uprawiania sportu i rozwoju fizycznego. Posiada sale gimnastyczne w Długomiłowicach, Reńskiej Wsi, Komornie i Mechnicy przeznaczone do prowadzenia treningów przez kluby sportowe i zorganizowane grupy mieszkańców. Do dyspozycji klubów sportowych i mieszkańców jest także boisko „Orlik” w Reńskiej Wsi, a także 4 wielofunkcyjne boiska ze sztuczną nawierzchnią w Długomiłowicach, Mechnicy, Więszycach i Pokrzywnicy. Sportowcy mają także do dyspozycji pełnowymiarową, 4-torową bieżnię pokrytą sztuczną nawierzchnią, a także skocznie do skoków w dal i wzwyż. Na terenie gminy działa również Koło Polskiego Związku Wędkarskiego Reńska Wieś „Kofama”.

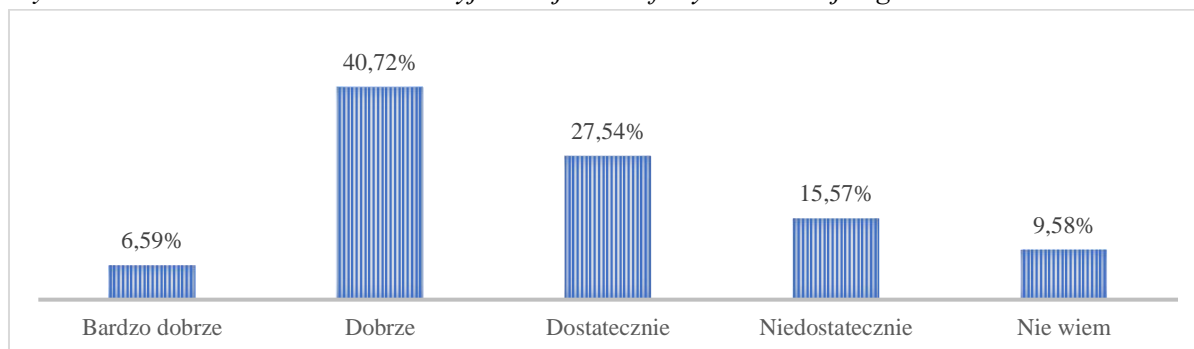
Kluby sportowe działające w formie organizacji pozarządowych:

1. LKS Śląsk Reńska Wieś – 4 drużyny piłkarskie (klasa A seniorów, juniorzy, trampkarze, młodziki), sekcja tenisa stołowego, sekcja lekkoatletyczna,
2. LKS Po-Ra-Wie Więszyce – 2 drużyny piłkarskie,
3. LZS DFK Łężce – 1 drużyna piłkarska,
4. LZS Pokrzywnica – 1 drużyna piłkarska,
5. LZS Gierałtowice – 1 drużyna piłkarska orlików,
6. LZS Inter Mechnica – 1 drużyna piłkarska,
7. KJ Piaff Equestrian – skoki przez przeszkody.

Na terenie gminy funkcjonują również ośrodki jeździeckie tj. Koenig Western Ranch w Więszycach (specjalizujący się w jeździectwie westernowym) oraz KJ Piaff Equestrian w Reńskiej Wsi (specjalizujący się w skokach przez przeszkody). W 2019 r. uruchomiona została w Długomiłowicach niemieckojęzyczna szkoła piłkarska Miro Deutsche Fußballschule, w której pod okiem dwóch szkoleniowców w 2020 r. trenowało ponad 30 młodych adeptów piłki nożnej. Przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Więszycach funkcjonuje także piłkarska Akademia Przedszkolaka.

Jakość oferty kulturalnej gminy większość mieszkańców tj. 40,72% oceniło na poziomie dobrym. 27,54% przyznało, że zasoby gminy w tym zakresie są dostateczne, a 15,57% stwierdziło, że niedostateczne. Zdaniem 6,59% respondentów oferta kulturalna jest bardzo dobra. Pozostałe 9,58% badanych nie wyraziło swojej opinii.

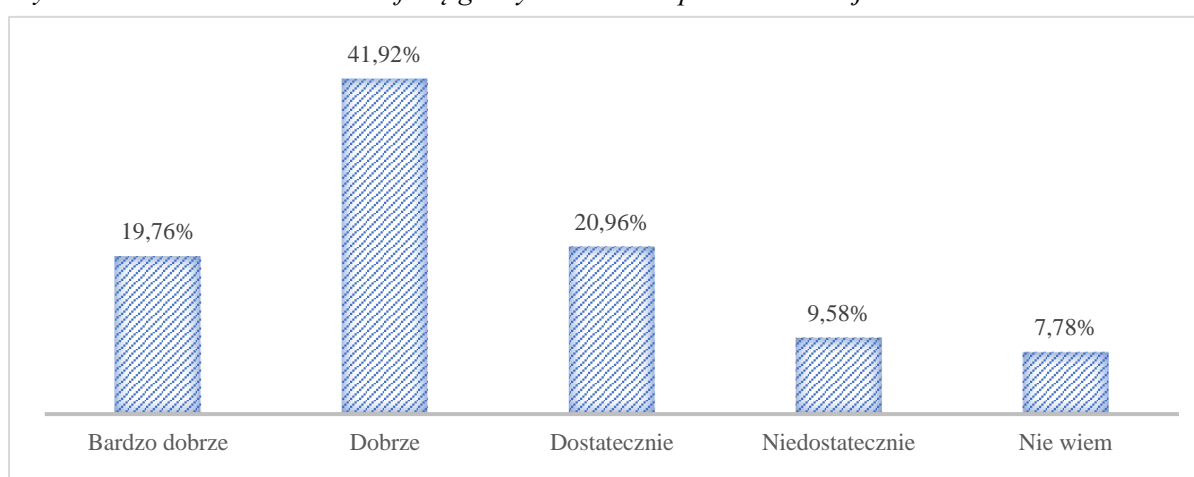
Wykres 5. Jak ocenia Pani/Pan atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej w gminie?

Gdy zapytano ankietowanych jakich placówek kulturalnych lub form zajęć artystycznych brakuje w gminie lub dostęp do nich jest ograniczony, najczęściej wymieniali więcej atrakcji i wydarzeń kulturalnych. Pojedyncze propozycje mieszkańców to kursy i szkolenia o różnej tematyce.

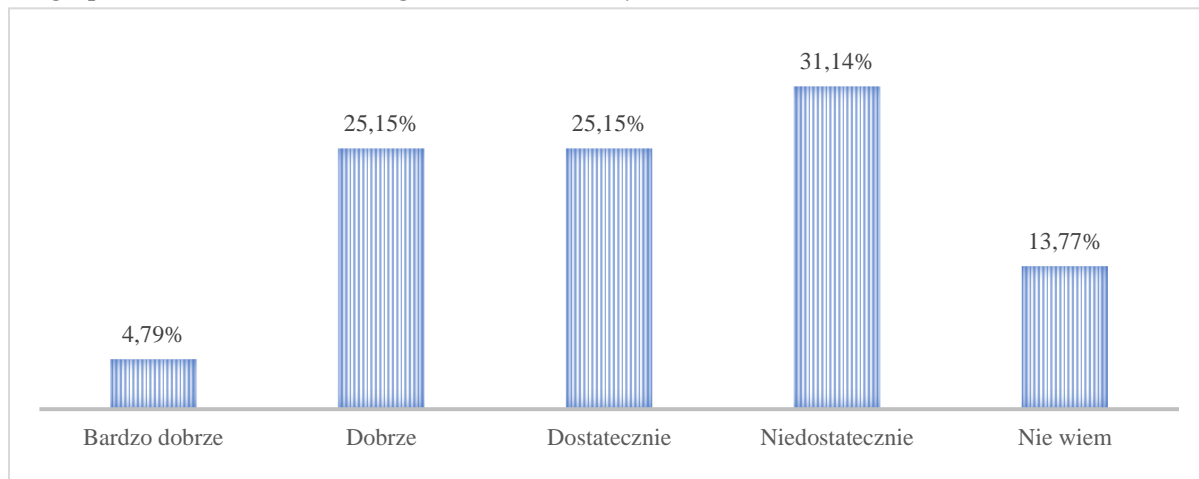
Ofertę gminy w zakresie sportu i rekreacji 41,92% mieszkańców oceniło na poziomie dobrym. 20,96% uznało, że zasoby gminy są dostateczne, a 19,76% stwierdziło, że bardzo dobre. 9,58% przyznało, iż jest ona niedostateczna. Pozostałe 7,78% badanych przyznało, że nie ma zdania na ten temat.

Wykres 6. Jak ocenia Pani/Pan ofertę gminy w zakresie sportu i rekreacji?

Ponadto 31,14% ankietowanych mieszkańców niedostatecznie oceniło działania gminy w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia działania podejmowane w gminie w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży?

Turystyka i rekreacja

Gmina Reńska Wieś charakteryzuje się zróżnicowaną rzeźbą terenu, występowaniem wielkoprzestrzennych ekosystemów wodnych, łąkowych i leśnych. Jednym z atrakcyjnych miejsc wypoczynku na terenie gminy jest teren akwenu Dębowa. Kąpielisko Dębowa to akwen którego powierzchnia wynosi ponad 65 hektarów. Liczne plaże i czysta woda przyciągają amatorów wypoczynku nad wodą. Zbiornik posiada II klasę czystości. Nad akwem działają wypożyczalnie sprzętu pływającego. Ośrodek Centralny WOPR Dębowa oferuje łódki wiosłowe, rowery wodne oraz kajaki. Na terenie kąpieliska „Centralnego WOPR” mieści się pole namiotowe i kempingowe, wyznaczone miejsca na ogniska. Ofertę gastronomiczną dla wypoczywających na Dębowej ma bar „Hula Gula”. Wokół akwenu Dębowa przebiega ścieżka pieszo-rowerowa o długości 2,8 km. Na terenie gminy znajduje się również ścieżka rowerowa „Szlakiem Kolejowym” po nieczynnym torowisku o długości ponad 8 km.

Atrakcje architektoniczne gminy Reńska Wieś:

- Dwór w Komornie zbudowany w XVIII wieku barokowo-klasycystyczny dwór posiada dekorację elewacji o zgeometryzowanych motywach floralnych,
- Parafia Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Łęczcach zbudowany w latach 1852 - 1854,
- Kościół w Pokrzywnicy,
- Restauracja „Pałac Większyce” neogotycki pałac z 1871 roku w Większycach,
- Kapliczka bawarska w Reńskiej Wsi,
- Kościół w Długomiłowicach,
- Kościół w Mechnicy.

Baza noclegowo-gastronomiczna gminy Reńska Wieś:

- Hotel „ADA”,
- Kompleks gastronomiczno-hotelarski „TIBO”,
- „Hula-Gula”,
- Ośrodek Rekreacyjno-Wypoczynkowy „Makadam”,
- Restauracja „Pałac Większyce”,
- Restauracja „ACROPOLIS”,
- Dworek „Komorno”,

- Gospodarstwo Agroturystyczne „u Willima”,
- „Pony” w Długomiłowicach,
- „Western Ranch Saloon” Roland König”,
- „Nad Stawem” Agroturystyka.

Rynek pracy

Zgodnie z danymi GUS na koniec roku 2020, w gminie Reńska Wieś ogółem pracowało 987 osób, w tym 39,82% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 60,18% mężczyźni. W roku 2020 zwiększyła się liczba osób pracujących w porównaniu do roku poprzedniego.

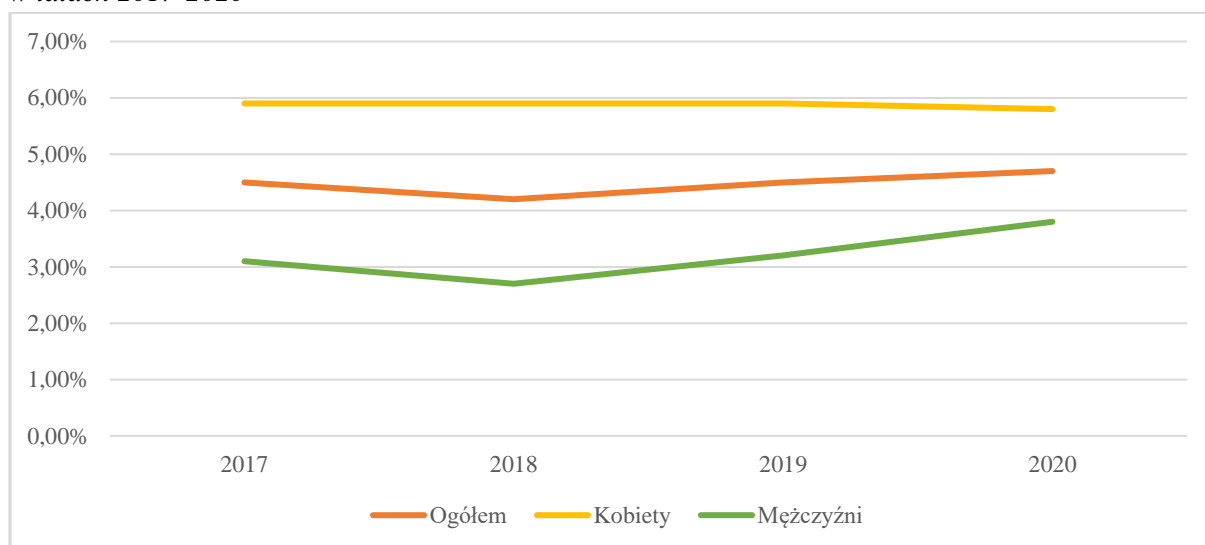
Tabela 15. Liczba osób pracujących w gminie Reńska Wieś w latach 2017-2020

Liczba osób pracujących w gminie	2017	2018	2019	2020
Pracujący ogółem; w tym:	899	1 020	912	987
Kobiety	345	449	384	393
Mężczyźni	554	571	528	594

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W roku 2020 widoczny jest ogólny wzrost udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Wzrost w 2020 roku zaobserwować można u mężczyzn, natomiast u kobiet nastąpił spadek udziału zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.

Wykres 8. Udział zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2017-2020

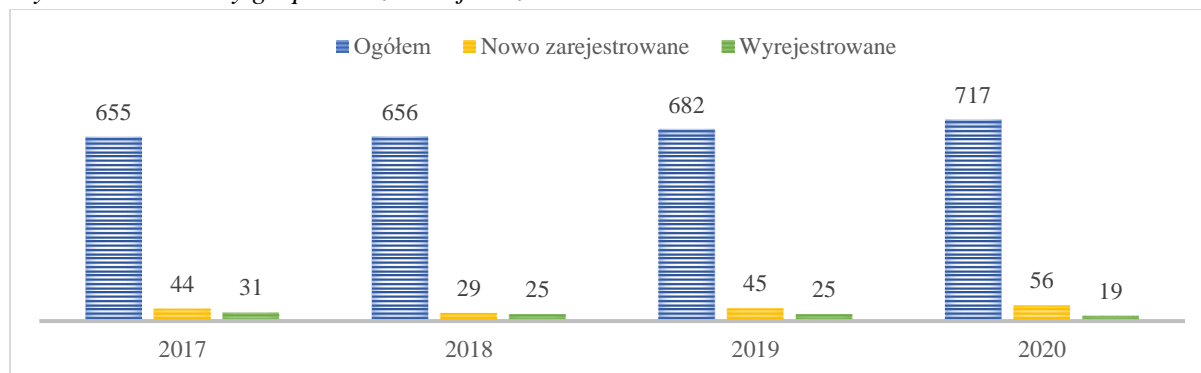
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gospodarka

W gminie Reńska Wieś w roku 2020 w rejestrze REGON zarejestrowane było 717 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 578 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 56 nowych podmiotów, a 19 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Reńska Wieś najwięcej (33) jest stanowiących spółki cywilne. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (691) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 3,8% (27) podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 30,8% (221) podmiotów, a 65,4% (469) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Reńska Wieś najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (25.4%) oraz Budownictwo (22.0%).

Na przestrzeni ostatnich lat można zaobserwować wzrost ogólnej liczby oraz nowo zarejestrowanych podmiotów.

Wykres 9. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON w latach 2017-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na podstawie powyższych danych można wnioskować, iż warunki do prowadzenia działalności gospodarczej są sprzyjające, a działania gminy w zakresie wspierania i rozwoju przedsiębiorczości przyczyniają się do poprawy stanu gospodarki lokalnej.

DIAGNOZA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY REŃSKA WIEŚ

Na początku badania ankietowego poproszono mieszkańców o ocenę ważności różnych problemów społecznych w środowisku lokalnym na terenie gminy Reńska Wieś. Przyjętą w tym pytaniu miarą ważności różnych problemów społecznych była średnia uzyskana w wyniku odpowiedzi respondentów, gdzie waga punktowa wynosiła odpowiednio od 5 przy problemie uważanym za „bardzo istotny” do 1 przy „nieistotnym”.

Poniższa tabela przedstawia skalę ważności poszczególnych problemów wskazaną przez mieszkańców w trakcie badania.

Tabela 16. Ocena ważności problemów społecznych występujących na terenie gminy Reńska Wieś

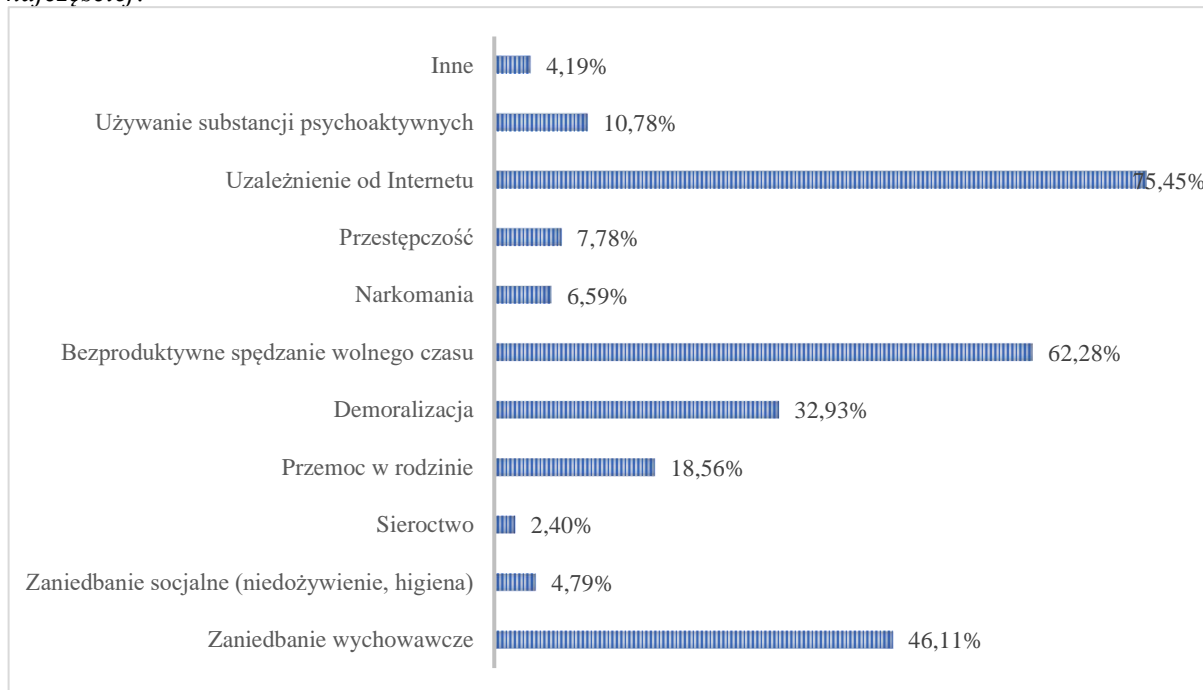
Problemy społeczne	Ważność problemu
Alkoholizm	3,37
Narkomania	2,53
Wzrost przestępczości	2,80
Nowe substancje psychoaktywne (dopalacze)	2,65
Bezrobocie	3,18
Ubóstwo	2,83

Jak wynika z badań, ankietowani mieszkańcy w hierarchii problemów najwyższej usytuowali alkoholizm, którego ważność została oceniona na poziomie 3,37. Stosunkowo wysoka pozycja zjawiska alkoholizmu jednoznacznie wskazuje priorytetowy kierunek działań, jakie powinien podejmować samorząd w ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Ważność pozostałych problemów, występujących na terenie gminy Reńska Wieś została oceniona przez mieszkańców na nieco niższych poziomach. Ankietowani mieli możliwość wymienić inne ważne problemy który obserwują na terenie gminy Reńska Wieś, wśród odpowiedzi pojawiła się przemoc, przestępstwa, wandalizm oraz wykluczenie społeczne szczególnie wśród dzieci.

Zapytano także mieszkańców jakie negatywne zjawiska dostrzegają na terenie gminy w odniesieniu do dzieci i młodzieży. Jak wynika z odpowiedzi najbardziej zauważalnym problemem jest uzależnienie od internetu, a kolejno bezproduktywne spędzanie czasu wolnego.

Wielu respondentów zwróciło również uwagę na zaniedbanie wychowawcze oraz demoralizację.

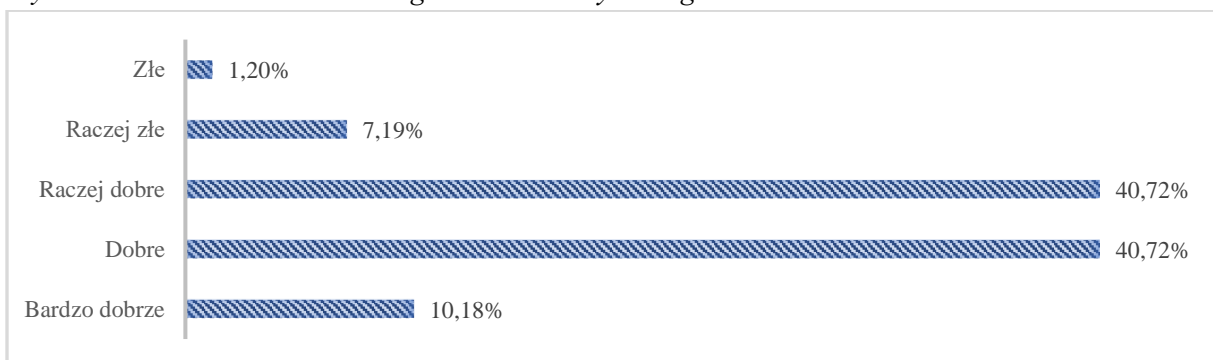
Wykres 10. Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzega Pani/Pan najczęściej?

Ogólne warunki życia w gminie Reńska Wieś mieszkańcy najczęściej oceniali jako dobre. Taką odpowiedź wskazało 40,72% i taka sama liczba mieszkańców oceniła na poziomie raczej dobrym. Kolejno 10,18% zaznaczyło odpowiedz bardzo dobrze, a 7,19% raczej źle. Pozostałe 1,20% ankietowanych oceniło warunki życia w gminie na złym poziomie.

Mieszkańcy wymienili również swoje sugestie dotyczące rozwiązania problemów społecznych występujących w gminie Reńska Wieś i były to m.in. utworzenie żłobka na terenie gminy, zorganizowanie dodatkowych zajęć dla osób starszych i niepełnosprawnych, poprawa transportu publicznego, więcej placów zabaw, miejsc do aktywnego spędzania czasu przez młodzież oraz imprez i spotkań integracyjnych dla mieszkańców.

Wykres 11. Jak ocenia Pani/Pan ogólne warunki życia w gminie?

Problemy w obszarze pomocy społecznej

Zgodnie z art. 2. 1. Ustawy o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Zgodnie z Art. 3. w/w ustawy pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, o których mowa w art. 2 ust. 1, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W REŃSKIEJ WSI

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest gminną jednostką organizacyjną utworzoną w 1990 roku, powołaną do realizacji zadań pomocy społecznej na terenie Gminy Reńska Wieś. Zasadniczym celem działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest wspieranie osób i rodzin, które nie są w stanie przezwyciężyć trudnych sytuacji życiowych, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej mieści się siedziba Zespołu Interdyscyplinarnego w Reńskiej Wsi. Koordynuje on działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy. GOPS jest również realizatorem zadań w zakresie ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. Ponadto udziela pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów z terenu gminy.

Formy udzielania pomocy przez GOPS w Reńskiej Wsi:

- **Zasilek stały** - jest to świadczenie obowiązkowe (obowiązkowe) przysługujące na podstawie art. 37 ustawy o pomocy społecznej osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy, spełniającym kryterium dochodowe i stanowi uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium ustawowego.
- **Zasilek okresowy** - świadczenie przysługuje na podstawie art. 38 ustawy o pomocy społecznej i adresowane jest do osób i rodzin bez dochodów lub o dochodach niższych

niż ustawowe kryterium oraz zasobach pieniężnych nie wystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych, zwłaszcza ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

- **Zasilek celowy** - jest to świadczenie fakultatywne przyznawane na podstawie art. 39 ustawy o pomocy społecznej na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Osobom bezdomnym i innym osobom nie posiadającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń zdrowotnych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne. Zasiłek celowy może być przyznany również w formie biletu kredytowanego.
- **Schronienie, posiłek i niezbędne ubranie** - jest to pomoc rzeczowa realizowana w trybie i na zasadach wynikających z ustawy o pomocy społecznej obejmuje w szczególności zapewnienie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania dla osoby lub rodziny, która jest tego pozbawiona (art. 48 ustawy).
- **Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze** - jest to pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Przysługują one osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób. Ośrodek pomocy społecznej przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia.
- **Praca socjalna** - jest to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w środowisku społecznym poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.
- **Domy Pomocy Społecznej** - prawo do umieszczenia w Domu Pomocy Społecznej przysługuje osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.
- **Interwencja kryzysowa** - stanowi zespół działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin znajdujących się w kryzysie, w tym dotkniętych przemocą, w celu zapobiegania lub pogłębiania występujących dysfunkcji.

KADRA GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W REŃSKIEJ WSI:

- 1) Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
- 2) Główna księgowa
- 3) Dwóch pracowników socjalnych
- 4) Starszy pracownik socjalny
- 5) Referent ds. świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń wychowawczych
- 6) Referent ds. świadczeń wychowawczych i księgowości
- 7) Asystent rodziny¹¹

Z danych przekazanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Reńskiej Wsi wynika, iż ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej na przestrzeni lat 2018-2020 zmalała.

Tabela 17. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną

	2018	2019	2020
Rodziny korzystające ze świadczeń GOPS	115	104	97
Liczba osób w rodzinach	285	255	214
Rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień	4	2	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Reńskiej Wsi

Najczęstszą formą udzielanej pomocy przez GOPS jest pomoc w postaci pracy socjalnej, a zapotrzebowanie na taką formę pomocy znacznie wzrosło w 2020 roku. Praca socjalna jest to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w środowisku. Praca socjalna prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwiązania lub wzmocnienia aktywności samodzielności życiowej. Prowadzona jest również ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy oraz koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności. W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni świadczą pomoc w uzyskaniu różnych świadczeń między innymi: świadczeń emerytalno-rentowych świadczenia uzupełniającego, świadczeń rodzinnych, pisanie wniosków itp.

¹¹ <https://gopsrenskawies.naszops.pl/>

Wiele osób korzysta również ze świadczeń pieniężnych oraz rzeczowych, głównie w postaci posiłku.

Tabela 18. Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą społeczną

Rodzaje pomocy udzielanej przez GOPS	2018	2019	2020
Świadczenia pieniężne	88 rodzin	94 rodziny	85 rodzin
Świadczenia niepieniężne ogółem, w tym: - posiłki	61 rodzin 72 dzieci	42 rodziny 59 dzieci	27 rodzin 37 dzieci, 1 osoba dorosła ucząca się 3 osoby niepełnosprawne 1 osoba bezdomna
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej ogółem,	180 osób w 10 rodzinach	169 osób w 69 rodzinach	214 osób w 143 rodzinach
Usługi opiekuńcze ogółem, w tym specjalistyczne	0	1	2
Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	11	17	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Reńskiej Wsi

W gminie Reńska Wieś najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2020 roku były kolejno: bezrobocie, niepełnosprawność oraz długotrwała choroba.

Tabela 19. Powody przyznawania pomocy społecznej

Powód trudnej sytuacji życiowej	2018	2019	2020
	Rodziny		
niepełnosprawność	35	33	25
bezrobocie	77	63	66
osoby dotknięte klęską żywiołową	0	0	0
ubóstwo	39	23	14
bezradność opiekuńczo - wychowawcza	15	8	4
długotrwała choroba	38	27	20
przemoc w rodzinie	0	0	1
Inne, w tym:	12	15	6

- alkoholizm	4	2	2
- zdarzenia losowe	4	11	1
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	4	2	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Reńskiej Wsi

Najwięcej osób korzystających z pomocy społecznej to osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku, a liczba tych osób zwiększyła się na przestrzeni trzech ostatnich lat.

Tabela 20. Struktura odbiorców pomocy społecznej ze względu na aktywność zawodową

Struktura odbiorców pomocy społecznej ze względu na aktywność zawodową	2018	2019	2020
Pracuje	9	15	12
Pracuje dorywczo	27	13	10
Nie pracuje	68	87	76
Studiuje	0	0	0
Na emeryturze	11	17	14
Na zasiłku dla bezrobotnych	4	2	1
Bezrobotny, bez prawa do zasiłku	99	102	117
Inne: -osoby niepełnosprawne (otrzymujące m.in. rentę z tyt. niepełnosprawności, bądź zasiłek stały	43	41	35

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Reńskiej Wsi

Zgodnie z danymi GUS w 2020 roku ze świadczeń rodzinnych korzystało 85 rodzin, w których pomocą objęto łącznie 196 dzieci. Na przestrzeni lat 2018-2020 liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych zmalała.

Tabela 21. Korzystający ze świadczeń rodzinnych w latach 2018-2020

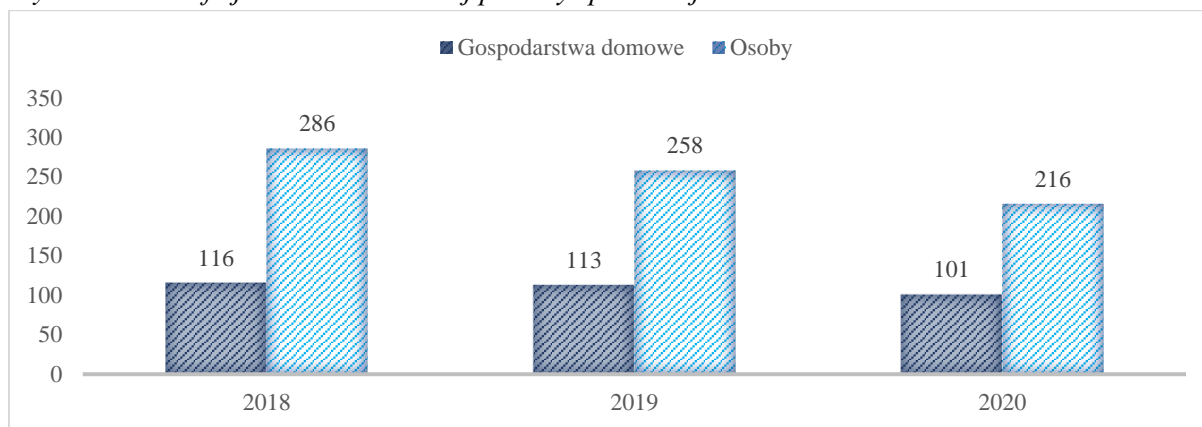
Korzystający ze świadczeń	2018	2019	2020
Świadczenia rodzinne:			
- rodziny	120	109	85
- dzieci	245	223	196

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Według danych GUS beneficjentami środowiskowej pomocy społecznej w 2020 roku było 101 gospodarstw domowych, w których pomocą objęto łącznie 216 osób. Na przestrzeni lat 2018-2020 zmalała liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej

pomocy społecznej, natomiast liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w 2020 roku zmalała w porównaniu do lat poprzednich.

Wykres 12. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w latach 2018-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W ramach przygotowania dokumentu Strategii przeprowadzono badanie ankietowe wśród pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Reńskiej Wsi. Jak wynika z pozyskanych danych, wśród najważniejszych problemów społecznych, które dotyczą rodziny z terenu gminy pracownicy GOPS najczęściej wymieniali nieporadność życiową i bezrobocie, a kolejno bezradność opiekuńczo-wychowawczą, alkoholizm oraz zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych. Pojedyncze odpowiedzi wskazywały również na ubóstwo, przemoc w rodzinie oraz niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami. Z odpowiedzi pracowników OPS wynika również, iż rodziny z dziećmi najczęściej zgłaszają problemy tj. problemy finansowe, trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, bezrobocie, konflikty ze współmałżonkiem/partnerem oraz nadużywanie alkoholu/alkoholizm. Pojedyncze odpowiedzi wskazywały na problemy zdrowotne w rodzinie, przemoc i ubóstwo.

Bezrobocie

Na przestrzeni lat 2017-2020 ogólna liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w gminie Reńska Wieś wzrosła o 4,55%.

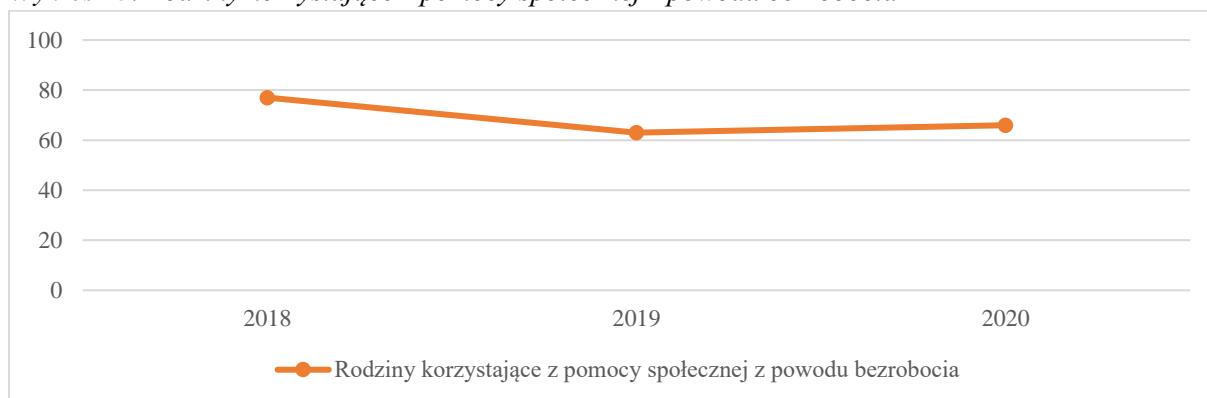
Tabela 22. Stan bezrobocia rejestrowanego w gminie Reńska Wieś w latach 2017-2020

Stan bezrobocia	2017	2018	2019	2020
Bezrobotni zarejestrowani ogółem; w tym:	242	229	242	253
Kobiety	154	154	152	147
Mężczyźni	88	75	90	106
Osoby do 30 roku życia	86	72	67	52
Osoby po 50 roku życia	75	62	72	79
Długotrwale bezrobotne	143	124	123	142

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zgodnie z danymi GOPS w Reńskiej Wsi, na przestrzeni lat 2018-2020 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia pozostaje na podobnym poziomie.

Wykres 13. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezrobocia

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Reńskiej Wsi.

Problem uzależnień od substancji psychoaktywnych

Alkoholizm

Według szacunków Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych co ósmy dorosły Polak nie pije w ogóle alkoholu. Ponadto większość osób pijących alkohol spożywa go w sposób, który nie powoduje negatywnych konsekwencji dla nich i dla osób z ich otoczenia. Jednak kilkanaście procent dorosłych Polaków spożywa alkohol problemowo. Szacuje się, że w grupie tej znajduje się ok. 900 tys. osób uzależnionych oraz ponad 2 mln osób pijących alkohol ryzykownie lub szkodliwie. Należy podkreślić, że grupa osób najczęściej pijących, stanowiąca 9% ogólnej liczby osób konsumujących alkohol, spożywa aż 43% całego wypijanego alkoholu.¹²

Konkretna liczba osób uzależnionych od alkoholu jest trudna do ustalenia. Posługując się danymi szacunkowymi Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych można natomiast określić przybliżoną liczbę osób wśród danej populacji, u których mogą występować różne kategorie problemów alkoholowych.

Tabela 23. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

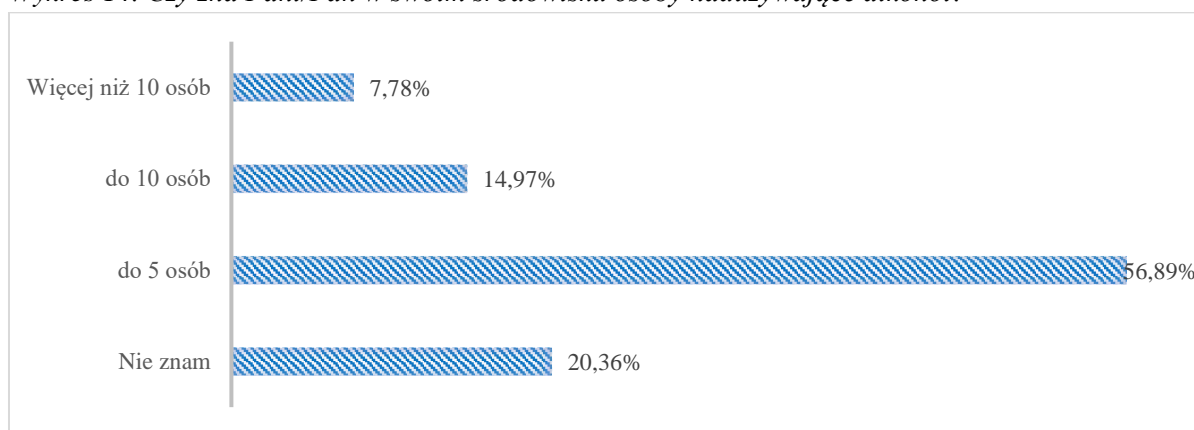
Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych (dane szacunkowe)	Polska 38,6 mln	Gmina Reńska Wieś 8 299 mieszkańców
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 166 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 332 osoby
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 332 osoby
Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	ok. 414-580 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	ok. 221 osób dorosłych i dzieci

Źródło: PARPA

¹² <http://www.parpa.pl/index.php/szkody-zdrowotne-i-uzaleznienie/picie-ryzykowne-i-szkodliwe>

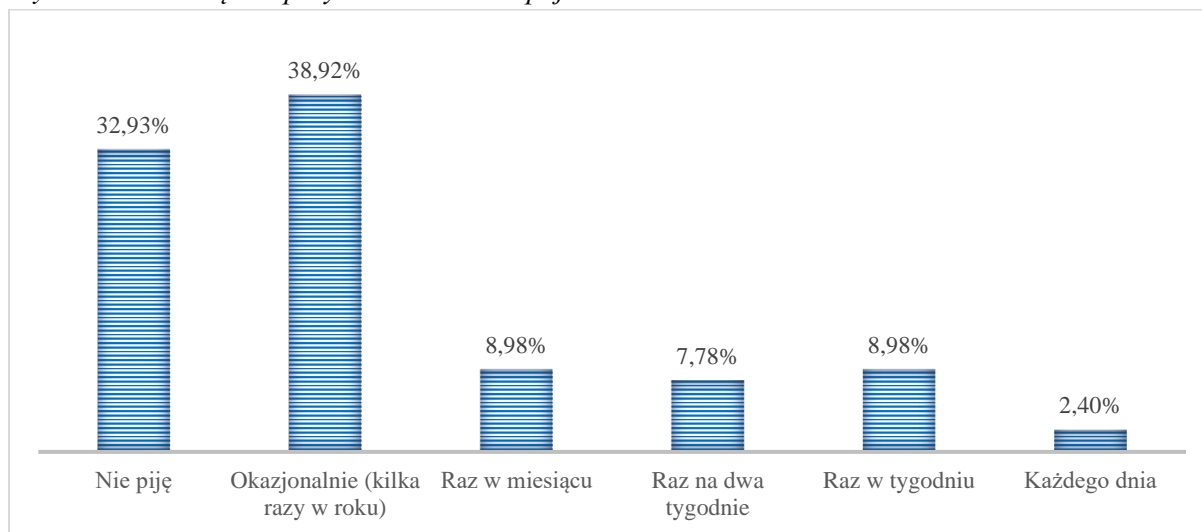
Dane z przeprowadzonej diagnozy społecznej wśród mieszkańców gminy Reńska Wieś wskazują, iż problem alkoholizmu został usytuowany najwyżej w hierarchii problemów społecznych. 49,70% badanych stwierdziło, że problem alkoholizmu w gminie to nieliczne przypadki, a według 32,93% ankietowanych jest to problem bardzo powszechny. Co więcej, problem odnotowany został także w odpowiedziach respondentów potwierdzających znajomość w swoim otoczeniu osób nadużywających alkoholu, ogółem 79,64% z nich przyznało, że zna takie osoby.

Wykres 14. Czy zna Pani/Pan w swoim środowisku osoby nadużywające alkoholu?

Jak wskazują wyniki pozyskane w trakcie badania, 38,92% respondentów spożywa alkohol okazjonalnie, a najczęściej spożywanym napojem jest wino. 32,93% mieszkańców zadeklarowało abstynencję. 8,98% ankietowanych spożywa alkohol raz w miesiącu i taka sama liczba osób przyznała się do spożywania alkoholu raz w tygodniu. 7,78% mieszkańców spożywa alkohol raz na dwa tygodnie, a 2,40% codziennie.

Wykres 15. Jak często spożywa Pani/Pan napoje alkoholowe?

45,51% respondentów uważa, iż osoby spożywające alkohol na terenie gminy stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa społeczności lokalnej. Ponad 49,10% ankietowanych potwierdziło, że spotyka się ze zjawiskiem nietrzeźwości wśród kierowców, w tym 43,71% zadeklarowało, że zdarzyło się to kilka razy, a 5,39% stwierdziło, że są to sytuacje bardzo częste. Niepokojącym jest, iż 13,78% badanych było świadkami spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży. Mieszkańcy zwrócili również uwagę na nasilenie zjawiska spożywania alkoholu przez osoby nieletnie. 24,55% badanych przyznało, że spotkało się z przypadkami sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.

Uwagę zwraca również wynik wskazujący, iż tylko 17,96% respondentów zna instytucje działające na terenie gminy, które pomagają osobom uzależnionym, a wśród nich wskazują Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Komisja Antyalkoholowa. Pozostałe 82,04% badanych przyznało się do braku wiedzy w tym zakresie.

Problem spożywania napojów alkoholowych przez młode osoby potwierdzają także wyniki badania przeprowadzonego wśród uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Reńska Wieś. Z pozyskanych danych wynika, iż 9,68% uczniów klas piątych i szóstych oraz 13,96% uczniów klas siódmych i ósmych miało już kontakt z alkoholem. Niepokojącym jest również fakt, iż obniża się wiek inicjacji alkoholowej, która według deklaracji badanych uczniów najczęściej przypada na wiek 12 lat. Pierwszym kontaktem z alkoholem sprzyja zazwyczaj okres wakacyjny. Wielu uczniów biorących udział w badaniu zadeklarowało, że zna osoby niepełnoletnie mające do czynienia z substancjami psychoaktywnymi. Pozyskane w trakcie badania dane wskazują, iż takie znajomości zazwyczaj poszerzają się wraz z wiekiem badanych.

Akcentowany przez respondentów problem alkoholizmu wskazuje zatem jednoznacznie na priorytetowy kierunek działań, jaki powinien podejmować samorząd w ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Wobec powyższego, zasadne jest podejmowanie działań w celu eliminowania potencjalnych zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu na terenie gminy. Konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym, szkoleniowym, informacyjnym, a także promującym różne formy zdrowego stylu życia.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowane są w oparciu o corocznie uchwalany Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W celu efektywnej i prawidłowej realizacji zaplanowanych działań Gminna Komisja współpracuje z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Reńskiej Wsi, Zespołem Interdyscyplinarnym, Policją; placówkami oświatowymi z terenu gminy oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz profilaktyki. Na terenie gminy Reńska Wieś funkcjonuje również Punkt Konsultacyjno- Informacyjny dla osób z problemem przemocy w rodzinie z którego korzystają również osoby z rodzin z problemem alkoholowym.

Dane z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wskazują, iż na przestrzeni lat 2019-2020 nie było wniosków o leczenie odwykowe, natomiast w 2018 był to jeden wniosek.

Tabela 24. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018-2020

Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2018	2019	2020
Posiedzenia KRPA (ogółem)	2	3	2
Posiedzenia podkomisji interwencyjno-motywującej	0	0	0
Przeprowadzone rozmowy motywujące	49	14	10
Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych	0	0	0
Wnioski o leczenie odwykowe	1	0	0
Zlecenia przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	0	0	0
Wnioski do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	0	0	0
Postanowienia w sprawie wydania opinii na sprzedaż napojów alkoholowych	0	3	3
Szkolenia, w których uczestniczyli członkowie komisji	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GKRPA w Reńskiej Wsi

Tabela 25. Punkt Konsultacyjny- Informacyjny Przeciw Przemocy w Rodzinie

Działalność Punktu Konsultacyjnego	2018	2019	2020
Liczba osób korzystających z pomocy Punktu Konsultacyjnego ogółem; w tym: - osoby z rodzin z problemem alkoholowym	3	4	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie GKRPA w Reńskiej Wsi

Wsparcie dla osób i rodzin z problemami uzależnień

Zgodnie z danymi GKRPA w 2020 roku zostały objęte pomocą z powodu uzależnień dwie osoby.

Tabela 26. Liczba beneficjentów objętych wsparciem z powodu uzależnień

Liczba beneficjentów objętych wsparciem z powodu uzależnień	2018	2019	2020
Liczba osób ubiegających się o pomoc z powodu uzależnień	5	4	5
Liczba osób objętych pomocą z powodu uzależnień	0	0	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie GKRPA w Reńskiej Wsi

Biorąc pod uwagę ostatnie lata na terenie gminy Reńska Wieś realizowane były liczne działania w obszarze profilaktyki uzależnień, kampanii edukacyjnych i eventów.

Tabela 27. Działalność profilaktyczna w latach 2018-2020

	2018	2019	2020
Liczba inicjatyw zrealizowanych w ramach działalności profilaktycznej	10	10	10
Liczba zorganizowanych kampanii edukacyjnych/ imprez profilaktycznych/eventów	3	3	3
Liczba zrealizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych	15	15	10

Źródło: opracowanie własne na podstawie GKRPA w Reńskiej Wsi

Na terenie gminy Reńska Wieś funkcjonuje jedna świetlica środowiskowa, z której korzysta 20 dzieci, w tym 5 dzieci z rodzin alkoholowych. W świetlicy pracuje 1 wychowawca.

Narkomania

„Narkomania staje się coraz bardziej powszechnym zjawiskiem w Polsce. Aż co piąty nastolatek spróbował marihuany, co dziesiąty – amfetaminy, natomiast co piętnasty próbował heroiny. Zjawisko narkomanii jest coraz bardziej wszechobecne. Obowiązujące w Rzeczypospolitej normy prawne nakładają wiele sankcji karnych na osoby powiązane ze środowiskiem narkomanii: na dealerów narkotyków, osoby, które je przetwarzają, wytwarzają, czerpią zyski ze sprzedaży lub są ich posiadaczami. Normy te są często interpretowane jako jedne z najbardziej restrykcyjnych w porównaniu z innymi państwami Europy. Zjawisko narkomanii to jeden z najpoważniejszych problemów społecznych, a także chorób XXI wieku. Osób zarażonych wciąż przybywa i są to w głównej mierze osoby młode.”¹³

Dane pozyskane w trakcie diagnozy zagrożeń społecznych wskazują, iż problem narkomanii jest zauważalny na terenie gminy Reńska Wieś, natomiast są to raczej sporadyczne przypadki. Taką odpowiedź wskazało 45,51% ankietowanych mieszkańców. 5,39% uważa to za problem bardzo powszechny. 10,18% stwierdziło, że problem narkomanii nie występuje na terenie gminy, natomiast pozostałe 38,92% nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi. 19,76% respondentów biorących udział w badaniu zna do 5 osób zażywających narkotyki, natomiast 1,80% ankietowanych zna do 10 osób. Pozostałe 78,44% respondentów nie posiada takich znajomości. Do zażywania narkotyków przyznało się 8,98% badanych i taka sama liczba osób wie gdzie można zdobyć narkotyki na terenie gminy Reńska Wieś.

W trakcie badania ankietowego przeprowadzonego wśród uczniów pojawiły się deklaracje potwierdzające znajomość w swoim środowisku osób niepełnoletnich zażywających narkotyki. Do posiadania tego typu znajomości przyznało się 3,23% uczniów klas piątych i szóstych oraz 7,75% uczniów klas siódmych i ósmych. Zdecydowana większość uczniów szkół podstawowych nie miała dotychczas kontaktu z narkotykami. Wraz z wiekiem wzrasta również możliwość dostępu do substancji psychoaktywnych. Badani uczniowie prezentują stosunkowo dobry poziom wiedzy na temat konsekwencji zdrowotnych stosowania narkotyków, a także sankcji prawnych z tytułu ich posiadania. Niemniej jednak istnieje spora grupa osób która takiej wiedzy nie posiada. Z pozyskanych danych wynika, iż uczniowie szkół

¹³ Instytut Zdrowia Publicznego, Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, *Praca zbiorowa Zdrowie i jego uwarunkowania. Problem narkomanii i narkotyków w Polsce. Rozmiar trendy i zjawiska*, Lublin 2017, http://www.neurocentrum.pl/dcten/wp-content/uploads/nowak-starz_g3p1.pdf

podstawowych mają zazwyczaj negatywny stosunek do osób zażywających narkotyki. Warto zaznaczyć, iż według uczniów klas piątych i szóstych rodzice często podejmują rozmowy na temat szkodliwości zażywania narkotyków/dopalaczy, natomiast nauczyciele rzadko. Wśród uczniów klas siódmych i ósmych takie rozmowy przeprowadzane są rzadko zarówno ze strony rodziców jak i nauczycieli. Uczniowie zapytani o dostęp do narkotyków i dopalaczy w swoim środowisku najczęściej odpowiadali, że nie interesują się tym tematem.

Do zażywania tego typu substancji psychoaktywnych przyznało się 2,33% tj. 3 uczniów klas siódmych i ósmych. Jeden uczeń przyznał się, iż zdarzyło się mu przebywać pod wpływem narkotyków w szkole.

Problemy osób starszych, niepełnosprawność i długotrwała choroba

Dane demograficzne z ostatnich lat wskazują na problem starzenia się społeczeństwa na terenie gminy Reńska Wieś. Z każdym rokiem wzrasta liczba osób powyżej 60 roku życia, a jak wiadomo osoby starsze są bardziej narażone na choroby, co często prowadzi także do niepełnosprawności. Starość wiąże się z niższą aktywnością i sprawnością fizyczną, a w konsekwencji często z marginalizacją osób starszych jako zbiorowości. W związku z migracją ludzi młodych wzrasta ilość osób starszych, samotnie mieszkających, które często wymagają opieki. Na terenie gminy zauważalny jest problem zapewnienia opieki, który z biegiem lat może narastać.

Tabela 28. Podział mieszkańców ze względu na wiek

Liczba mieszkańców	2016	2017	2018	2019	2020
Ogółem, w tym:	8 251	8 229	8 256	8 295	8 299
Osoby w wieku 0-17 lat	1 281	1 269	1 274	1 300	1 329
Osoby w wieku 18-59 lat	5 208	5 175	5 157	5 108	5 034
Osoby w wieku 60 lat i więcej	1762	1 785	1 825	1 887	1 936

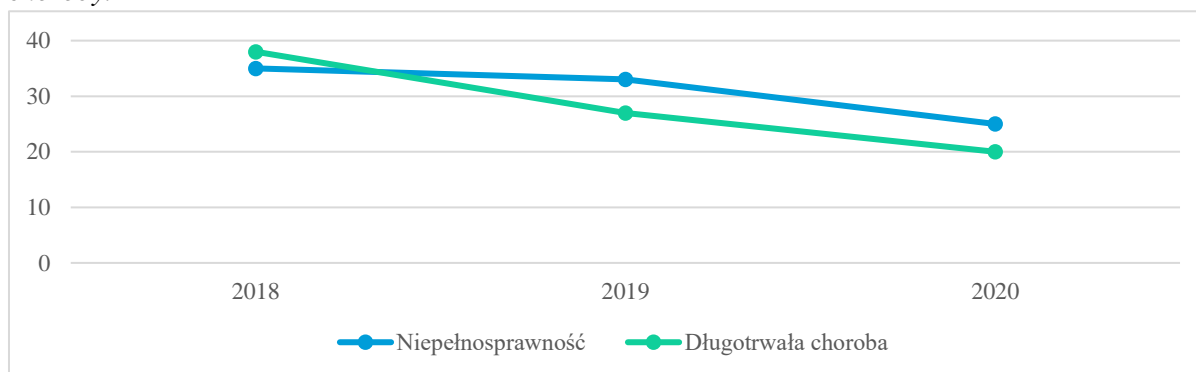
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Średni wiek mieszkańców gminy Reńska Wieś to 42,3 lat. Jest on niższy od wojewódzkiego (43,5 lat) oraz wyższy od ogólnopolskiego (42,0 lat). Średni wiek kobiet to 43,8 lat, natomiast mężczyzn 40,8 lat.

Niepełnosprawność i długotrwała lub ciężka choroba to przesłanki do udzielania pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, uprawniające między innymi do zasiłku okresowego, usług opiekuńczych, zasiłku pielęgnacyjnego czy świadczenia pielęgnacyjnego.

Zgodnie z danymi GOPS, liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności, jak również liczba odbiorców pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby zmalała na przestrzeni trzech ostatnich lat.

Wykres 16. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu niepełnosprawności lub długotrwałej choroby.

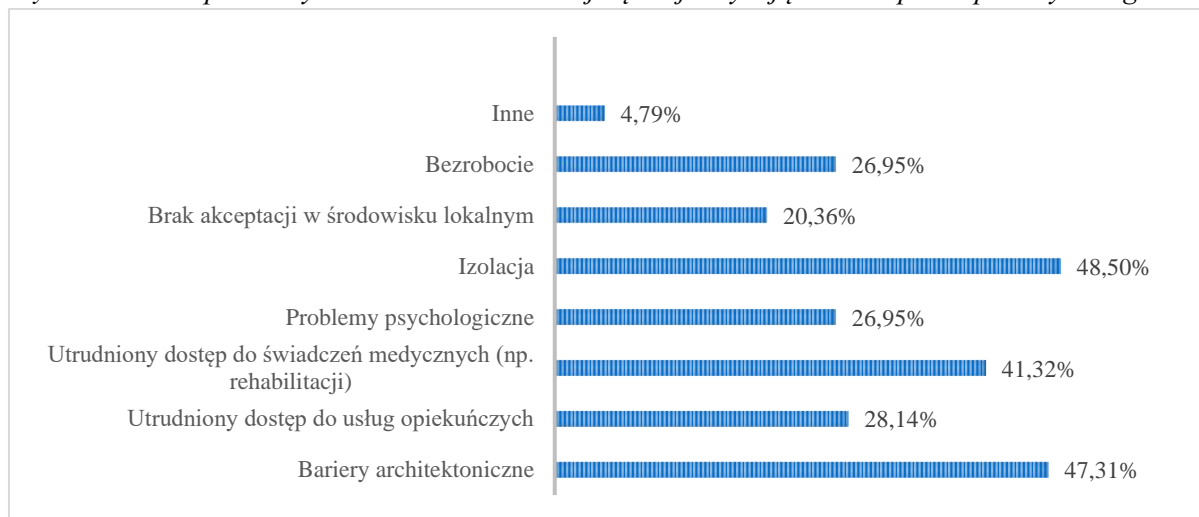
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Reńskiej Wsi

Pracownicy GOPS uczestniczący w badaniu ankietowym wymienili kilka problemów odnoszących się do osób niepełnosprawnych, które dostrzegają w trakcie swojej pracy. Wskazano na bariery architektoniczne, niedostosowanie obiektów budowlanych do poruszania się przez osoby niepełnosprawne i związane z nimi trudności w załatwianiu spraw urzędowych. Wśród problemów respondenci wymienili również bezrobocie i wykluczenia społeczne, a także brak odpowiedniego wsparcia medycznego dla osób z niepełnosprawnościami, utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów oraz ograniczone środki finansowe na zakup sprzętu rehabilitacyjnego. Jedna osoba nie dostrzega żadnych problemów odnoszących się do osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy. 50,00% respondentów stwierdziło, że oferta gminy skierowana do osób niepełnosprawnych, w zakresie opieki, pomocy, wsparcia czy usług opiekuńczych raczej nie jest wystarczająca. 37,50% ankietowanych było przeciwnego zdania, natomiast pozostałe 12,50% nie potrafiło jednoznacznie ocenić oferty gminy w tym zakresie.

Z kolei wśród problemów dotyczących osób starszych pracownicy GOPS wymieniali najczęściej samotność, brak wsparcia ze strony rodziny, wykluczenie, zagubienie w obliczu szybkich zmian społecznych, gospodarczych i obyczajowych oraz utrudnienia komunikacyjne. Według opinii większości respondentów, oferta gminy w zakresie opieki, pomocy, wsparcia i usług opiekuńczych dla osób jest raczej wystarczająca. Pracownicy GOPS zwrócili również uwagę, iż osoby starsze i samotne najbardziej ucierpiały podczas pandemii i to do nich w pierwszej kolejności należy kierować wsparcie.

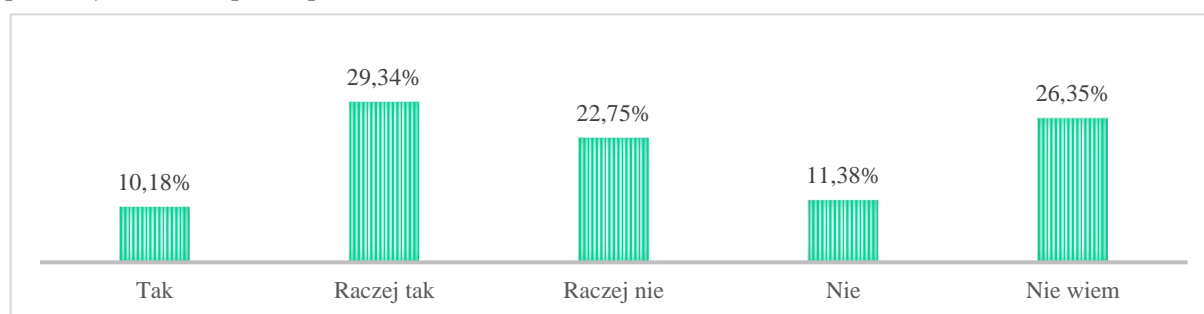
W trakcie badania ankietowego przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców gminy Reńska Wieś wskazano kilka problemów, które ich zdaniem najbardziej dotyczą osoby z niepełnosprawnościami. Większość badanych wskazała na izolację, bariery architektoniczne oraz utrudniony dostęp do świadczeń medycznych. Zwrócono również uwagę na utrudniony dostęp do usług opiekuńczych, problemy psychologiczne oraz bezrobocie.

Wykres 17 Jakie problemy Pani/Pana zdaniem najczęściej dotyczą osób niepełnosprawnych w gminie?

Ponadto największy odsetek respondentów przyznał, że działania podejmowane na terenie gminy Reńska Wieś raczej uwzględniają potrzeby osób z niepełnosprawnościami. Z kolei łącznie 34,13% badanych było przeciwnego zdania.

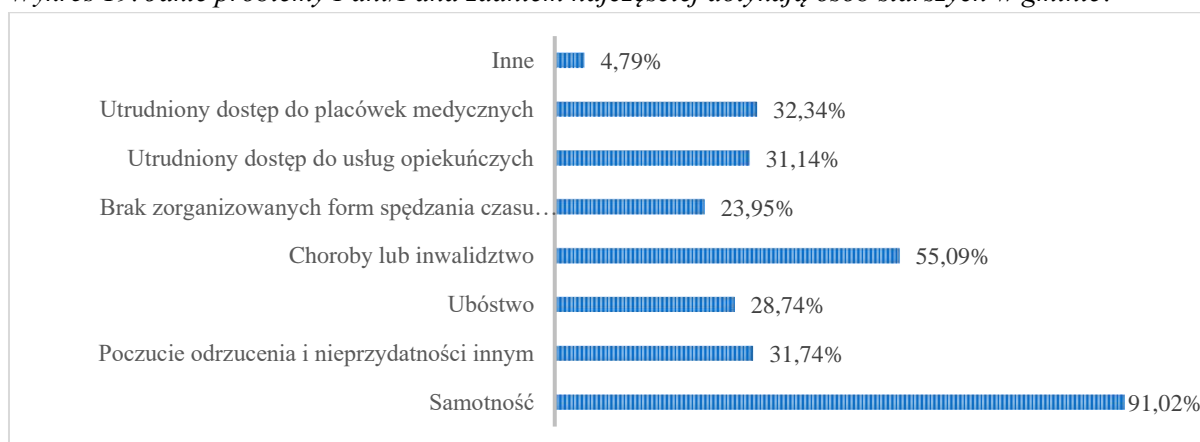
Wykres 18. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób z niepełnosprawnościami?

W trakcie ankietyzacji poruszono także problematykę dotyczącą osób starszych. Wśród kluczowych problemów dotyczących seniorów respondenci wskazywali najczęściej samotność, kolejno choroby lub inwalidztwo oraz utrudniony dostęp do placówek medycznych. Zwrócono również uwagę na poczucie odrzucenia i nieprzydatności innym, utrudniony dostęp

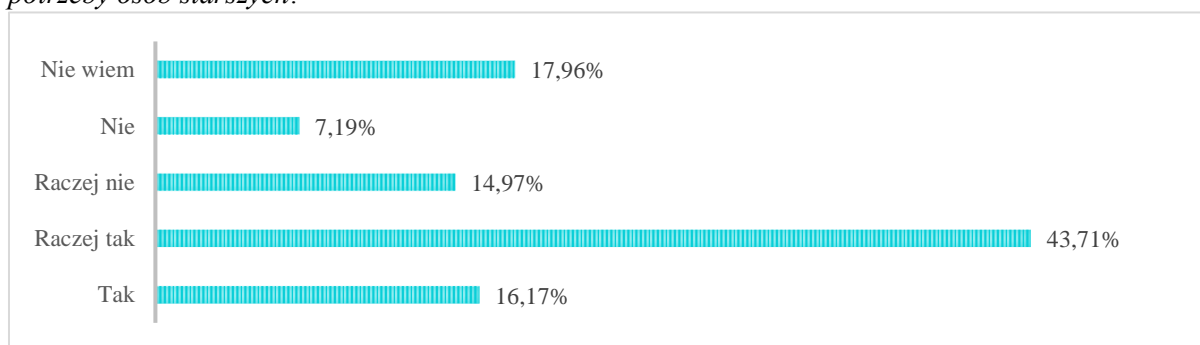
do usług opiekuńczych oraz ubóstwo. Wśród problemów osób starszych ankietowani wymienili również problemy psychiczne oraz utrudniony dostęp do komunikacji publicznej.

Wykres 19. Jakie problemy Pani/Pana zdaniem najczęściej dotyczą osób starszych w gminie?

43,71% ankietowanych przyznało, że działania podejmowane na terenie gminy raczej uwzględniają potrzeby osób starszych, a 16,17% uznało, iż są one zdecydowanie brane pod uwagę. 22,16% badanych wyraziło natomiast zdanie przeciwne. Pozostałe 17,96 respondentów nie miało zdania w tym temacie. W badaniu ankietowani mieszkańcy wymienili działania uwzględniające potrzeby osób starszych tj. stworzenie Klubów Seniora we wszystkich wioskach lub zorganizowany dojazd do Klubu Seniora dla osób starszych.

Wykres 20. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych?

Działania GOPS podjęte w związku z panującą pandemią w stosunku do osób starszych i niepełnosprawnych:

• **Przystąpienie do projektu Urzędu Marszałkowskiego (usługa marszałkowskiego kuriera oraz bezpłatne posiłki dla osób niesamodzielnych)**

W ramach projektu pn. „Nie-Sami-Dzielni” rozwój usług społecznych oraz wspierających osoby niesamodzielne realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego 2014 – 2020, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 oraz wywołanych nim sytuacji kryzysowych została uruchomiona usługa marszałkowskiego kuriera społecznego oraz dożywianie osób niesamodzielnych. Do projektu zostały zakwalifikowane osoby starsze, zgodnie z zapisami art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o osobach starszych, których kryterium dochodowe nie przekroczyło 250% kryterium dochodowego zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, a także osoby starsze po 75 roku życia niezależnie od dochodu, oraz osoby o umiarkowanym bądź znacznym stopniu niepełnosprawności. W miesiącach od kwietnia do czerwca 2020 roku oraz od grudnia 2020 do stycznia 2021 roku na terenie gminy Reńska Wieś dożywianiem zostały objęte 34 osoby, a z usługi kuriera skorzystało 13 osób.

• **Świąteczny posiłek oraz dostarczenie paczek**

W związku z panującą pandemią Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej nie mógł zorganizować wigilii dla osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych z terenu gminy Reńska Wieś. W związku z powyższym po przeprowadzeniu licznych konsultacji, zwłaszcza z sołtysami poszczególnych sołectw, ustalono listy osób kwalifikujących się do otrzymania paczek świątecznych oraz wigilijnego posiłku. Pracownicy GOPS w okresie przedświątecznym odwiedzili 210 osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych, którym przekazali paczki, natomiast w dniu 23 grudnia dla 119 najbardziej potrzebujących, samotnych, starszych i niepełnosprawnych osób został dostarczony gorący, wigilijny posiłek.

Seniorzy z terenu gminy Reńska Wieś mogą również korzystać z pomocy stacji CARITAS Diecezji Opolskiej, która świadczy działania z zakresu ochrony, promocji zdrowia i działań na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych.

Od stycznia 2019 roku na ramach struktury organizacyjnej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej działa KLUB SENIOR+(utworzony w ramach rządowego wieloletniego programu Senior+). Klub mieści się w Reńskiej Wsi i czynny jest trzy razy w tygodniu. Klub ma na celu udzielenie dziennego wsparcia seniorom powyżej 60 roku życia, nieaktywnym zawodowo. W planach Gminy na 2023 rok jest również stworzenie Klubu Seniora w Długomiłowicach.

Ponadto na terenie gminy z ramienia Towarzystwa Społeczno- Kulturalnego Niemców na Śląsku Opolskim realizowany jest projekt „Opolski senior- zapewnienie wsparcia osobom niesamodzielnym oraz ich opiekunom.” Partnerami projektu są Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu oraz Towarzystwo Dobroczynne Niemców na Śląsku. W ramach tego projektu powstał klub seniora, który mieści się w budynku OSP Długomiłowice”.

Gmina Reńska Wieś jest również partnerem gminy Walce w budowie Centrum Opiekuńczo- Mieszkalnego dla osób niesamodzielnym, z którego będą mogli korzystać także mieszkańcy Reńskiej Wsi.

Podmioty pomagające w rozwiązywaniu problemów społecznych:

Wśród osób i instytucji, które mogą przyczynić się do rozwiązywania lokalnych problemów, wymienić można przede wszystkim Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i Warsztaty terapii Zajęciowej. Ważne jest również działanie Gminnej Biblioteki Publicznej w Reńskiej Wsi, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Wójta Gminy, Sołectw, pracowników Powiatowego Urzędu Pracy i Policji.

Usługi świadczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Kędzierzynie- Koźlu dla osób niepełnosprawnych

Osoba niepełnosprawna bezrobotna lub poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu możesz skorzystać z:

- **pośrednictwa pracy** – polega na udzielaniu pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych;
- **poradnictwa zawodowego** – jest to udzielanie osobom bezrobotnym i poszukującym pracy pomocy w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia;

- **usług EURES** – polegają one na udzielaniu bezrobotnym i poszukującym pracy pomocy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia zgodnie z prawem swobodnego przepływu pracowników w Unii Europejskiej;

- **szkoleń** – powiatowe urzędy pracy organizują szkolenia przeznaczone dla osób niepełnosprawnych, zarejestrowanych jako bezrobotne lub poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu;

- **szkoleń na podstawie trójstronnych umów szkoleniowych.**

Osoba niepełnosprawna poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu, możesz skorzystać z :

- prac interwencyjnych;
- stażu;
- szkoleń;
- jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej;
- zwrotu kosztów badań lekarskich lub psychologicznych;
- refundacji kosztów przejazdu;
- refundacji kosztów zakwaterowania;
- przygotowania zawodowego dorosłych;
- dofinansowania studiów podyplomowych;
- bonów dla bezrobotnych w wieku do 30. roku życia (bon na zasiedlenie, stażowy i szkoleniowy);
- szkoleń na podstawie trójstronnych umów szkoleniowych.¹⁴

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Kędzierzynie-Koźlu

Warsztaty Terapii Zajęciowej prowadzone są przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną, KOŁO w Kędzierzynie-Koźlu. Zajęcia w warsztatach codziennie trwają siedem godzin i mają do dyspozycji osiem pracowni: komputerową, stolarską, gospodarstwa domowego, ogrodniczą, plastyczną, umiejętności społecznych, krawiecką i rzeźbiarską. Uczą się umiejętności zawodowych i umiejętności życia

¹⁴ <http://www.pup-kkozle.pl/niepelnospawni/index.html>

codziennego. Każdy z uczestników przydzielony jest do jednej z ośmiu pracowni terapeutycznych.¹⁵

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Zespół wydaje orzeczenia o niepełnosprawności oraz o stopniu niepełnosprawności, a mianowicie lekkim, umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności. Uzyskanie jednego z powyższych stopni pozwala na korzystanie z szeregu form pomocy, ulg i uprawnień, takich jak, np.:

- ulgi komunikacyjne, podatkowe, zwolnienia z opłat radiowo-telewizyjnych;
- możliwość uczestnictwa w terapii zajęciowej;
- możliwość uzyskania odpowiedniego zatrudnienia (np. w zakładzie pracy chronionej czy zakładzie aktywizacji zawodowej), możliwość korzystania ze szkoleń (w tym specjalistycznych), przyjęcie do ośrodków szkolenia zawodowego, podleganie przywilejom pracowniczym osób niepełnosprawnych;
- świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej – np. zasiłek stały;
- zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze;
- zasiłek pielęgnacyjny;
- świadczenie pielęgnacyjne;
- korzystanie ze środowiskowego systemu wsparcia w samodzielnej egzystencji, tj. z usług socjalnych i opiekuńczych świadczonych przez instytucje pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki;
- możliwość wyrobienia karty parkingowej.¹⁶

¹⁵ <https://kk24.pl/od-15-lat-aktywizuja-osoby-niepelnosprawne-jubileusz-warsztatow-terapii-zajeciowej/>

¹⁶ <https://bip.powiat.kedzierzyn-kozle.pl/6788/powiatowy-zespol-ds-orzekania-o-niepelnosprawnosci-gb.html>

Ubóstwo

Ubóstwo jest jednym z najważniejszych i najbardziej złożonych problemów społecznych. Jest też ściśle powiązany z zagadnieniami marginalizacji i wykluczenia społecznego. Ubóstwo gospodarstw domowych w sposób szczególny uderza w wychowujące się w nich dzieci, ponieważ ogranicza i zagraża ich prawidłowemu rozwojowi i socjalizacji. Ubóstwo staje się poważnym problemem społecznym wtedy, gdy dotyczy znacznej części społeczeństwa. Skutki biedy nie rozciągają się jedynie na jednostki nią doświadczone, ale również - zwłaszcza w sytuacji jej trwałości i pokaźnego zasięgu - na resztę społeczeństwa, w tym również na tę dobrze sytuowaną pod względem materialnym. Rodzi ona bowiem wiele niekorzystnych zjawisk, począwszy od degradacji biologicznej i społecznej ubogich oraz ich rodzin, a skończywszy na zachowaniach patologicznych takich jak np. alkoholizm, narkomania oraz przestępczość.

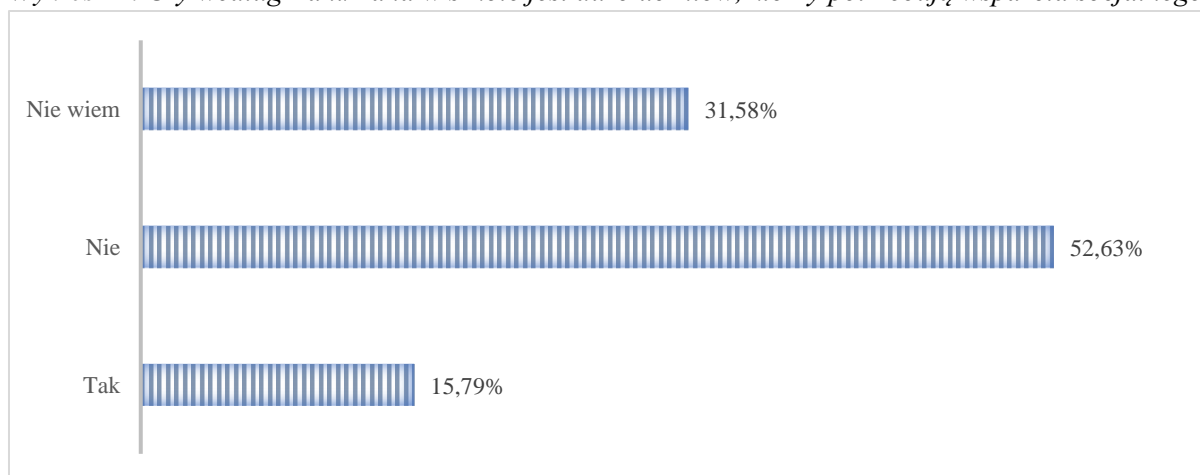
Ustawa o pomocy społecznej nie zawiera w swojej treści wyjaśnienia pojęcia ubóstwa. Wywnioskować można z niej, że ubóstwem jest posiadanie dochodu uprawniającego do otrzymania pomocy społecznej, a zatem każda rodzina, w której dochód na osobę nie przekracza określonego kryterium dochodowego oraz każda osoba samotnie gospodarująca, której dochód nie przekracza określonego kryterium dochodowego, żyją w ubóstwie.

Aby jednak uzyskać pomoc społeczną, oprócz ubóstwa w sytuacji życiowej wnioskodawcy musi wystąpić również co najmniej jedna z następujących okoliczności: sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, trudność w integracji cudzoziemców, trudność w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, alkoholizm lub narkomania, zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa lub ekologiczna lub inne okoliczności.

Zgodnie z danymi GOPS liczba rodzin, korzystających z pomocy ośrodka, których dochód jest niższy od kryterium dochodowego zmniejszyła się.

Uczestniczący w badaniu ankietowym nauczyciele szkół z terenu gminy Reńska Wieś zostali zapytani, czy w szkole jest wielu uczniów, którzy potrzebują wsparcia socjalnego (np. w formie dopłat do posiłków lub dopłat wycieczek szkolnych). 11,94% respondentów udzieliło odpowiedzi twierdzącej, a kolejne 58,21% zaprzeczyło. Pozostałe 29,85% przyznało, że nie posiada wiedzy na ten temat.

Wykres 21. Czy według Pani/Pana w szkole jest dużo uczniów, którzy potrzebują wsparcia socjalnego?

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

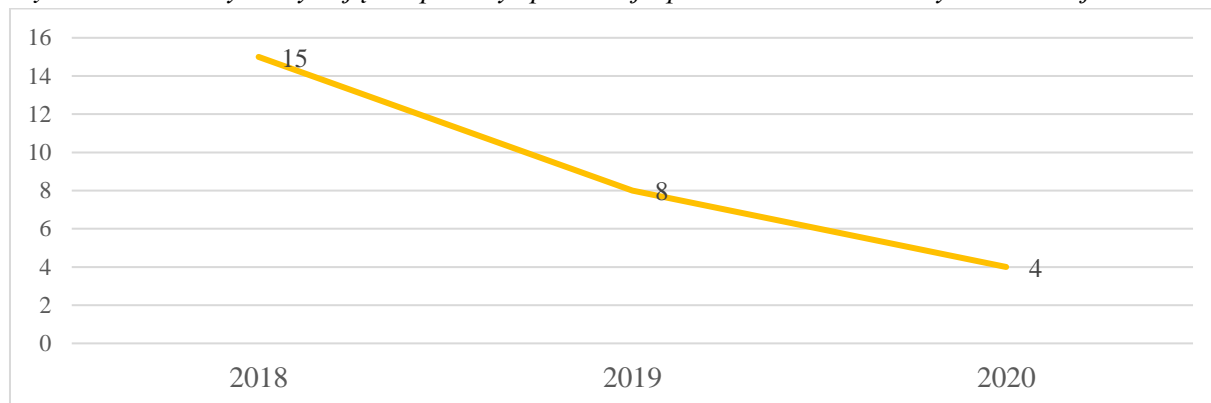
W prawidłowo funkcjonującej rodzinie dziecko poznaje właściwe wartości i przygotowuje się do pełnienia ról społecznych. Niestety w dzisiejszych trudnych czasach rodzina narażona jest na szereg negatywnych zjawisk, które wpływają w większym lub mniejszym stopniu na jej dezorganizację. Wzrastające bezrobocie, wzrost bezdomności, zakresu ubóstwa społecznego oraz patologii społecznej stwarza zagrożenie dla funkcjonalności rodziny. Co za tym idzie, dysfunkcyjny dom rodzinny stanowi źródło frustracji, co w konsekwencji może zaburzać jego rozwój biopsychiczny i społeczny. Dysfunkcyjność w tym aspekcie może obejmować niepowodzenia w realizacji zadań wychowawczych, kryzys małżeński oraz niepowodzenia związane z niezaspokajaniem potrzeb dziecka.¹⁷

Rolą rodziny jest zapewnienie dziecku opieki, gdyż z racji wieku nie jest ono w stanie samodzielnie sobie jej zapewnić oraz jego wychowanie w celu przygotowania dziecka do życia w społeczeństwie. Rodzina jednak nie zawsze prawidłowo wykonuje powyższe zadania, przepisy Ustawy o pomocy społecznej wskazują zwłaszcza na rodziny niepełne i wielodzietne. Bezradność występować może także w kwestii prowadzenia gospodarstwa domowego – problem z zapewnieniem żywności, odzieży, mieszkania itp. Bezradności tej nie należy jednak mylić z problemem posiadania przez rodzinę niewystarczających środków finansowych na zabezpieczenie tych potrzeb, gdyż w tym wypadku niezaspokojenie ich nie musi występować w parze z nieprawidłowym pełnieniem funkcji opiekuńczo-wychowawczych. O bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego powinno mówić się w odniesieniu do rodzin, które posiadają wystarczające środki finansowe na zabezpieczenie podstawowych potrzeb, lecz środkami tymi dysponują w nieodpowiedni sposób.

¹⁷ Miśkiewicz. M, *Problemy współczesnej rodziny w dobie promowania wartości prorodzinnych*, Łódź 2013

Analizując szczegółowe dane GOPS w Reńskiej Wsi z trzech ostatnich lat można zauważyć, iż liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności wychowawczej zmalała.

Wykres 29. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezradności wychowawczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Reńskiej Wsi

Odpowiedzi pozyskane w trakcie ankietyzacji przeprowadzonej wśród pracowników GOPS jednoznacznie wskazują, iż przyczyną bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych jest najczęściej niski poziom umiejętności wychowawczych, wielodzietność oraz niepełna rodzina. Kolejno uzależnienia, przemoc w rodzinie i niskie dochody. Jedna osoba wskazała także na ubóstwo.

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych jak również trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego Gmina Reńska Wieś realizuje również poprzez zatrudnienie asystenta rodziny w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej.

Praca asystenta rodziny prowadzona jest w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Celem asystenta rodziny jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej prawidłowe pełnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zapobieganie sytuacjom oddzielania dzieci od rodziny, niesieniu pomocy w odzyskaniu dzieci przez rodzinę, przywracaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych ról w rodzinie, oraz prowadzeniem współpracy z instytucjami sprawującymi pieczę nad rodziną. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, motywując rodzinę do aktywnego współdziałania w realizacji planu pracy z rodziną.

Tabela 30. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny

	2018	2019	2020
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	8	9	7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

Przemoc w rodzinie

Pojęcie przemocy w rodzinie jest bardzo obszerne i obejmuje wiele płaszczyzn. Jedną z definicji przemocy podaje Ustawa z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, gdzie przemoc w rodzinie należy rozumieć jako: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny*, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.¹⁸

Ponadto, przemoc w rodzinie występuje w różnych formach i przybiera różną postać. Najczęściej, kiedy mówimy o przemocy w rodzinie wyróżniamy jej dwa rodzaje jak:

- przemoc czynną - kiedy to gniew, złość agresora skierowana jest wprost na ofiarę i podejmuje on przy tym działania krzywdzące fizycznie, psychicznie czy seksualnie.
- przemoc bierną - gdzie dochodzi do różnego rodzaju zaniedbań (psychicznych, ekonomicznych, fizycznych czy seksualnych).

Do najczęstszych form przemocy w rodzinie zalicza się:

- przemoc fizyczną, czyli każde zachowanie, którego celem jest zadanie bólu fizycznego, uszkodzenie ciała, pogorszenie zdrowia lub pozbawianie życia ofiary.
- przemoc seksualną, czyli każde zachowanie mające na celu zmuszenie ofiary do podjęcia współżycia lub niechcianych zachowań seksualnych bądź zdeprecjonowanie jej seksualności.
- przemoc psychiczną, czyli każde zachowanie, którego celem jest zmniejszenie poczucia własnej wartości, wzbudzenie w ofierze strachu oraz pozbawianie jej poczucia bezpieczeństwa i kontroli nad własnym życiem.
- przemoc ekonomiczną, czyli każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.¹⁹

¹⁸ <http://www.niebieskalinia.pl/edukacja/podstawowe-informacje-o-przemocy/definicje/4114-przemoc-w-rodzinie-definicja-ustawowa> * Ustawa jako członka rodziny definiuje "osobę najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą"

¹⁹ Chańska W., Kępka A., Kuczyńska S., Nowakowska U., *Przemoc w rodzinie a wymiar sprawiedliwości*, Fundacja Centrum Praw Kobiet, Warszawa 2005

Zasoby instytucjonalne działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Reńska Wieś:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Reńskiej Wsi realizując zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w różnych jej formach stale współpracuje z Policją, Sądem, kuratorem sądowym, pedagogami wszystkich placówek szkolnych, innymi instytucjami oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Współpraca dotyczy poradnictwa, interwencji i wzajemnego wsparcia oraz uzupełnienia podejmowanych działań, a także bieżącego monitorowania problemu w środowiskach przez pracowników socjalnych.

Zespół Interdyscyplinarny

Zespół Interdyscyplinarny jest grupą ludzi, która została powołana po to aby pomagać ludziom uwikłanym w problem przemocy (osobom doznającym przemocy, osobom stosującym przemoc, świadkom przemocy itp.). Celem działania zespołu jest koordynowanie wszelkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałania zjawisku przemocy.

Według danych przekazane przez GOPS w Reńskiej Wsi na przestrzeni trzech ostatnich lat wzrosła liczba osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego. Z danych wynika również, iż każda tych rodzin jest objęta pomocą Grup Roboczych.

Tabela 31. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego	2018	2019	2020
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	6	4
Liczba rodzin objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego	21	25	32
Liczba osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego ogółem, w tym:	57	67	67
- kobiety	17	20	20
- mężczyźni	18	8	19
- dzieci	22	39	28
Liczba utworzonych Grup Roboczych	48	153	122
Liczba posiedzeń Grup Roboczych	48	153	122
Liczba rodzin objętych pomocą Grup Roboczych	21	25	32

Liczba osób objętych pomocą Grup Roboczych ogółem,			
w tym:	57	67	67
- kobiety	17	20	20
- mężczyźni	18	8	19
- dzieci	22	39	28

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Reńskiej Wsi

Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” była najwyższa w 2020 roku w porównaniu do lat poprzednich. Ponadto w 2020 roku wzrosła liczba nowo wszczynanych procedur „Niebieskie Karty”.

Tabela 32. Procedura "Niebieskie Karty"

Stosowanie procedury NK przez uprawnione podmioty	2018	2019	2020
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart-A” przez pracowników socjalnych wszczynających procedurę	10	4	12
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart-C” przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego/Grupy Robocze	14	15	20
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart-D” przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego/Grupy Robocze	16	16	23
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	21	25	32
Liczba rodzin, wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w danym roku	19	19	22
Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ogółem, w tym:	11	25	19
- w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie	8	23	18
- po rozstrzygnięciu o braku zasadności podejmowania działań	3	2	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Reńskiej Wsi

Tabela 33. Liczba wniosków po wszczęciu procedury „Niebieskie Kart”

Liczba wniosków po wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” kierowanych do:	2018	2019	2020
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Reńskiej Wsi	2	5	4
Sąd Rejonowy	6	10	8
Komisariat Policji/Prokuratura Rejonowa	9	11	16

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Reńskiej Wsi

Na przestrzeni trzech ostatnich lat liczba osób objętych pomocą i wsparciem z powodu przemocy w rodzinie pozostaje na tożsamym poziomie. Osoby dotknięte problemem przemocy najczęściej korzystają z pomocy w formie poradnictwa socjalnego.

Tabela 34. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

	2018	2019	2020
Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie (ogółem), w tym:	57	67	67
Kobiety	17	20	20
Mężczyźni	18	8	19
dzieci	22	39	28
Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa ogółem, w tym:	21	56	49
- psychologicznego	5	5	6
- prawnego	2	2	2
- socjalnego	13	25	15
- zawodowego i rodzinnego	0	20	15

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Reńskiej Wsi

Zgodnie z danymi przekazanymi przez GOPS w Reńskiej Wsi liczba ofiar przemocy w rodzinie w 2020 roku wzrosła w porównaniu do lat poprzednich. Najczęściej ofiarami przemocy domowej są kobiety, a jej sprawcami mężczyźni.

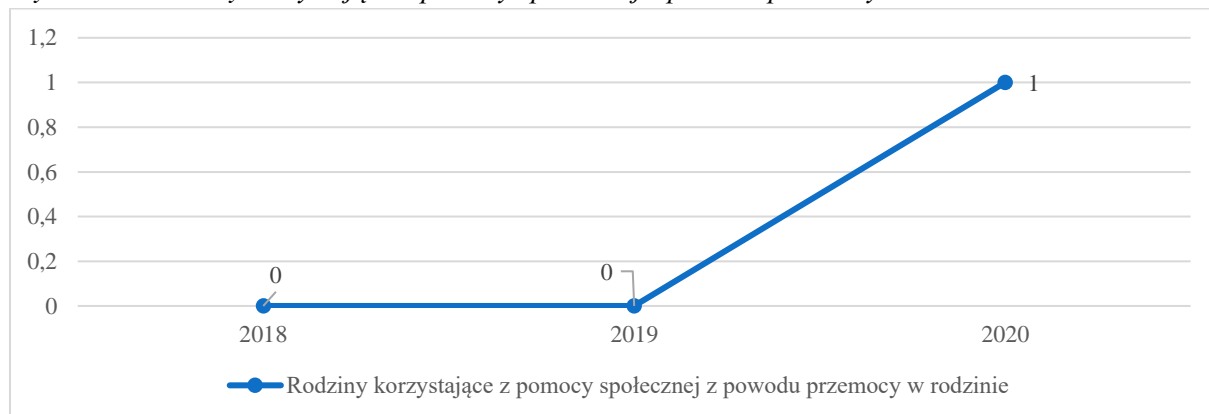
Tabela 35. Liczba zdarzeń związanych z przemocą w rodzinie

Liczba zdarzeń związanych z przemocą w rodzinie	2018	2019	2020
Liczba ofiar przemocy w rodzinie (ogółem), w tym:	19	19	22
Kobiety	14	15	18
Mężczyźni	5	3	4
Małoletni do 13 r.ż.	0	0	0
Nieletni w przedziale 13-18 lat	0	1	0
Liczba sprawców przemocy w rodzinie(ogółem), w tym:	19	19	22
Kobiety	4	6	5
Mężczyźni	15	13	17
Niepełnoletni	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Reńskiej Wsi

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy w 2020 roku to jedna rodzina, natomiast w latach poprzednich żadna rodzina nie korzystała z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie.

Wykres 22. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu przemocy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Reńskiej Wsi

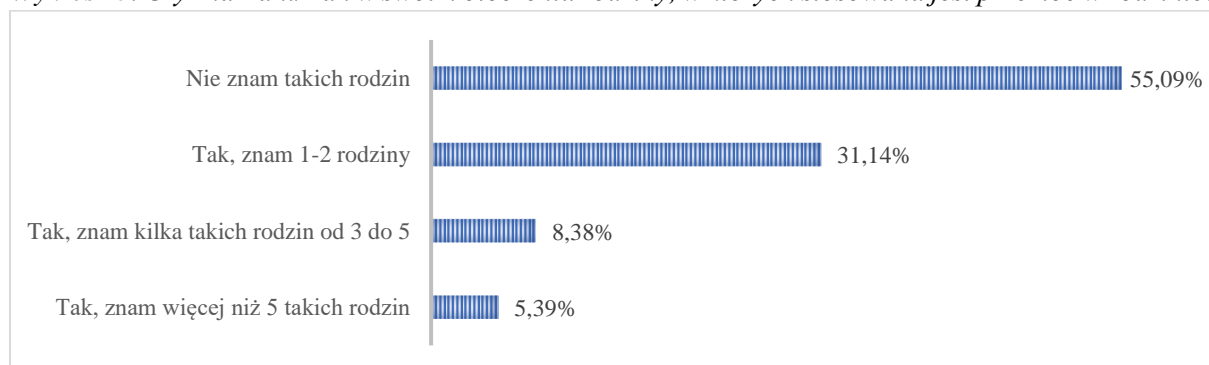
Tabela 36. Liczba szkoleń dla pracowników służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

	2018	2019	2020
Liczba szkoleń dla pracowników służb zajmujących się realizacją zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1	2	2

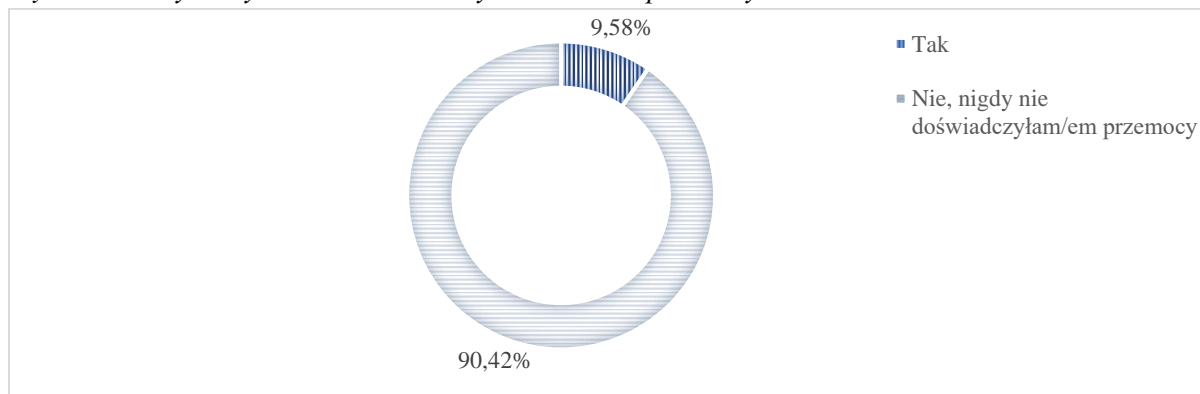
Jak wynika z diagnozy zagrożeń społecznych, ogółem 44,91% ankietowanych mieszkańców z terenu gminy Reńska Wieś zna rodziny, w których stosowana jest przemoc, a 9,58% osobiście doświadczyło przemocy w rodzinie, gdzie sprawcą był najczęściej mąż, partner lub ojciec.

Ponadto 38,81% uczestniczących w badaniu nauczycieli przyznało, że zna kilku uczniów, którzy mogą doświadczać przemocy w rodzinie, natomiast 2,99% nauczycieli uważa, że jest wielu takich uczniów w ich szkole.

Wykres 23. Czy zna Pani/Pan w swoim otoczeniu rodziny, w których stosowana jest przemoc w rodzinie?

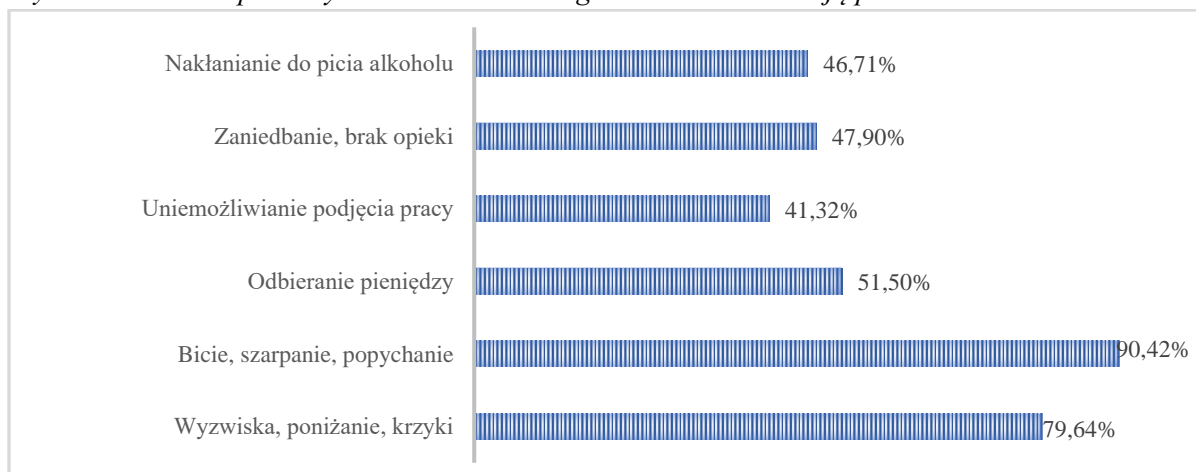

Wykres 24. Czy kiedykolwiek doświadczył/a Pan/Pani przemocy w rodzinie?

W trakcie ankietyzacji zapytano dorosłych mieszkańców gminy Reńska Wieś które stwierdzenia oznaczają przemoc w rodzinie. 90,42% badanych uważa, iż przemoc to bicie, szarpanie i popychanie. 79,64% ankietowanych zaznaczyło odpowiedz, że przemoc to wyzwiska, poniżanie i krzyki, natomiast według 51,50% ankietowanych przemoc oznacza odbieranie pieniędzy. Pozostałe odpowiedzi przedstawia poniższa tabelka.

Wykres 25. Które z poniższych stwierdzeń według Pana/Pani oznaczają przemoc w rodzinie?

Zapytano także mieszkańców gminy Reńska Wieś czy znają instytucje na terenie gminy które pomagają osobom doświadczającym przemocy w rodzinie. Odpowiedzi twierdzącej udzieliło tylko 20,96% ankietowanych, a wśród nich wskazali głównie GOPS, Zespół Interdyscyplinarny oraz Policję. Pozostałe 79,04% badanych przyznało się do braku wiedzy w tym zakresie.

Poważnym problemem pozostaje także, wciąż obecne w życiu Polaków, zjawisko agresji osób dorosłych wobec dzieci i młodzieży. W dalszym ciągu kary fizyczne stanowią często stosowaną przez rodziców metodę wychowywania dzieci. Dla niektórych osób są one formą „ostatecznego rozwiązania”, po które sięga się w chwili utraty kontroli nad swoimi

emocjami. Inni rodzice z kolei stosują kary fizyczne w sposób zaplanowany, wierząc w ich wychowawczą i rozwojową efektywność. Stosowanie kar fizycznych motywowane jest w tym przypadku dobrem dziecka.²⁰

W związku z powyższym, w trakcie ankietyzacji skierowano część pytań bezpośrednio do rodziców i dotyczyły one stosowanych metod wychowawczych oraz sposobów reagowania na złe zachowanie dziecka. Większość rodziców uczestniczących w badaniu zadeklarowało, że stara się rozmawiać z dzieckiem na ten temat, a w dalszej kolejności upomina lub ostrzega przed konsekwencjami złego zachowania. Wielu rodziców stosuje także różnego rodzaju zakazy m.in. na korzystanie z urządzeń elektronicznych. Żaden z rodziców nie przyznał się do stosowania siły fizycznej wobec dziecka.

Następnie zapytano bezpośrednio rodziców czy zdarza im się stosować wobec dzieci kary cielesne. Zdecydowaną większość tj. 74,60% stanowili respondenci, którzy nigdy nie użyli przemocy fizycznej wobec dzieci. Pozostałe 25,40% przyznało się do stosowania tego typu kar rzadko, raz na pół roku.

Zdecydowana większość rodziców uczniów z terenu gminy Reńska Wieś uważa, że dziecko nie powinno się bać rodziców tj. 86,51%. Przeciwnie zdanie w tym temacie wyraziło 6,35% ankietowanych. Pozostałe 7,14% badanych nie miało zdania w tym temacie.

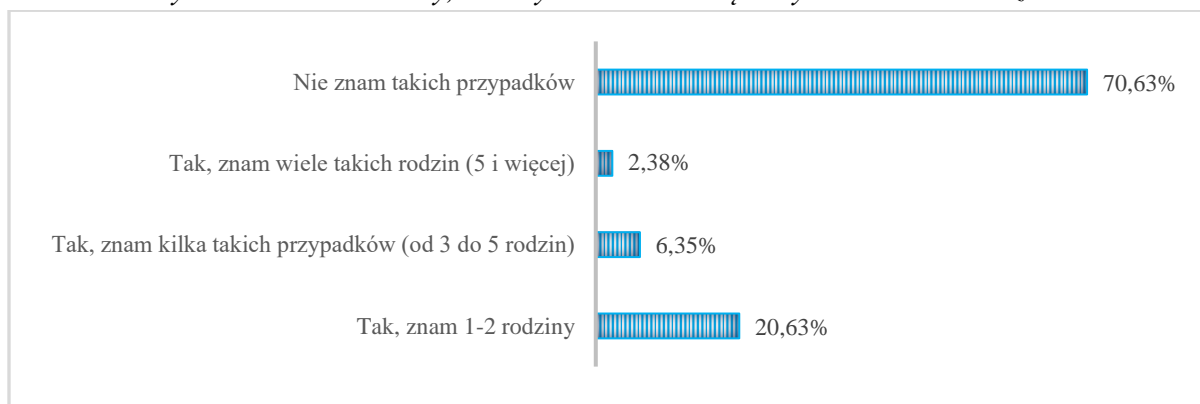
Gdy zapytano rodziców o to czy stosowanie kar cielesnych wobec dzieci jest dopuszczalne w sytuacji kiedy na to zasłużyły, 7,14% rodziców udzieliło odpowiedzi twierdzącej.

W drodze badania okazało się również, że 54,76% ogółu badanych rodziców jest za ustawowym zakazem stosowania kar cielesnych, natomiast 20,63% wyraziło zdanie przeciwne. Pozostałe 24,60% respondentów nie potrafiło jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie.

²⁰ Halemba. K, Izdebska. A, *Kary fizyczne w wychowaniu dzieci- uwarunkowania i konsekwencje, Dziecko krzywdzone nr 3(28), 2009*

Z pozyskanych w trakcie badania danych wynika, iż łącznie 29,36% ankietowanych zna rodziny, w których stosowane są kary cielesne wobec dzieci.

Tabela 37. Czy zna Pan/Pani rodziny, w których stosowane są kary cielesne wobec dzieci

W trakcie ankietyzacji zapytano również mieszkańców gminy Reńska Wieś czy uważają, że rodzic może uderzyć swoje dziecko. Większość respondentów tj. 69,46% uważa, iż nie powinno się stosować kar cielesnych, że jest to przestępstwo, natomiast 17,37% ankietowanych przyznało, iż można skarcić dziecko cielesnie, jeżeli inne metody zawodzą. Jedna osoba twierdzi, że rodzic może karać własne dziecko w dowolny sposób. Pozostałe 12,57% ankietowanych nie miało zdania na ten temat.

Problemy w środowisku szkolnym

Używanie substancji psychoaktywnych

Problem uzależnień wśród młodzieży jest niezwykle trudny. Spożywanie środków psychoaktywnych związane jest z ryzykiem występowania szkód zdrowotnych, a także przyczynia się do nasilania zachowań antyspołecznych, osłabia hamulce społeczne, nasila agresję, powoduje najczęściej absencję szkolną, nieprawidłową realizację obowiązku szkolnego oraz konflikty z rówieśnikami, rodzicami i nauczycielami.

Diagnoza przeprowadzona wśród uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Reńska Wieś, wskazuje, iż jest to problem występujący również w środowisku badanych. Jak wynika z deklaracji ankietowanych, odsetek osób, które używały substancji psychoaktywnych dynamicznie wzrasta wraz z ich wiekiem. Wśród uczniów klas piątych i szóstych 9,68% badanych przyznało się do spożywania alkoholu, a 6,45 % uczniów do palenia papierosów. W grupie uczniów klas siódmych i ósmych wskaźniki te były wyższe.

Tabela 38. Używanie substancji psychoaktywnych przez uczniów

Substancje psychoaktywne	Uczniowie klas piątych i szóstych	Uczniowie klas siódmych i ósmych
spożywanie alkoholu	9,68%	13,96%
palenie papierosów	6,45%	10,85%

Analizując szczegółowe dane zauważamy, że wraz z wiekiem wzrasta możliwość dostępu do używek jakimi są papierosy, alkohol czy też narkotyki. Co więcej wielu uczniów ma problem z asertywnością, gdyż jak przyznają, ich pierwszy kontakt z tego typu używkami nastąpił za namową osób trzecich. Takie sytuacje potwierdziło 33,33% uczniów klas siódmych i ósmych mających za sobą inicjację alkoholową oraz 37,50% uczniów mających za sobą inicjację nikotynową. Należy zatem rozmawiać z uczniami o asertywności i o różnych technikach odmowy w przypadku, gdy ktoś proponuje im jakąś używkę. Ważna jest tu również rola rodzica. Jak się okazało w obydwu grupach wiekowych rodzice cieszą się bardzo wysokim zaufaniem i uczniowie przyznają, że chętnie dzielą się z nimi swoimi problemami.

Ponadto wielu ankietowanych biorących udział w badaniu zadeklarowało, że zna osoby niepełnoletnie mające do czynienia z substancjami psychoaktywnymi.

Tabela 39. Znajomość osób niepełnoletnich zażywających substancje psychoaktywne

Znajomości osób zażywających substancje psychoaktywne	Uczniowie klas piątych i szóstych	Uczniowie klas siódmych i ósmych
spożywanie alkoholu	14,52%	44,96
palenie papierosów	20,97%	53,49%
zażywanie narkotyków	3,23%	7,75%

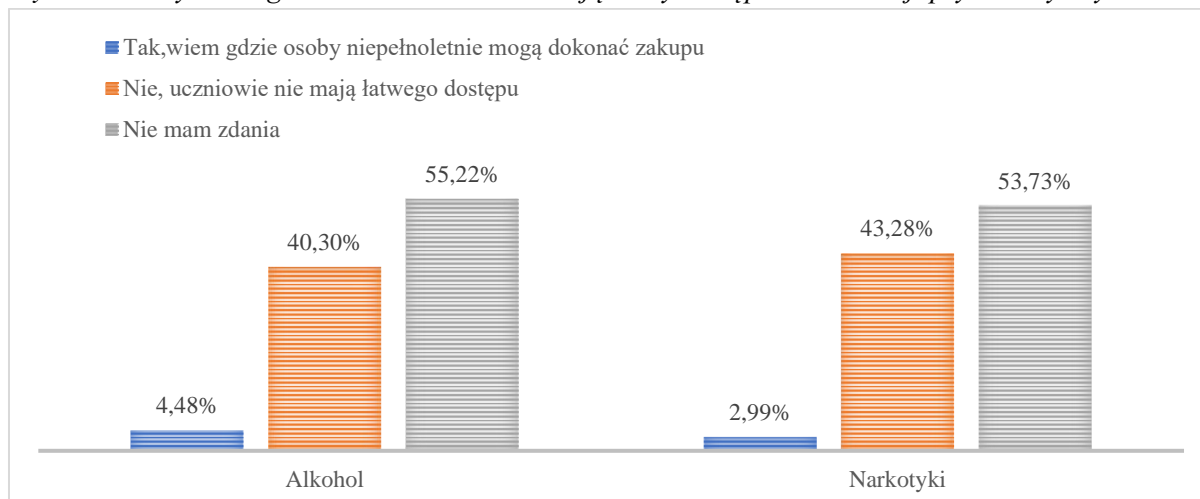
Problem używania środków psychoaktywnych przez uczniów został także poruszony w badaniu ankietowym skierowanym do nauczycieli ze szkół podstawowych z terenu gminy Reńska Wieś. Z odpowiedzi badanych wynika, iż problem jest dość mocno rozpowszechniony, szczególnie w przypadku spożywania alkoholu i palenia papierosów.

Tabela 40. Czy według Pani/Pana są w szkole uczniowie, którzy mieli już kontakt z wskazanymi substancjami psychoaktywnymi?

Rodzaj substancji	Alkohol	Papierosy	Narkotyki
Według mnie wielu uczniów miało kontakt z tym rodzajem substancji	7,46%	2,99%	0,00%
W szkole jest kilku uczniów, którzy według mnie mieli kontakt z tym rodzajem substancji	49,25%	34,33%	8,96%
W naszej szkole nie ma uczniów, którzy mieli kontakt z tym rodzajem substancji	43,28%	62,69%	91,04%

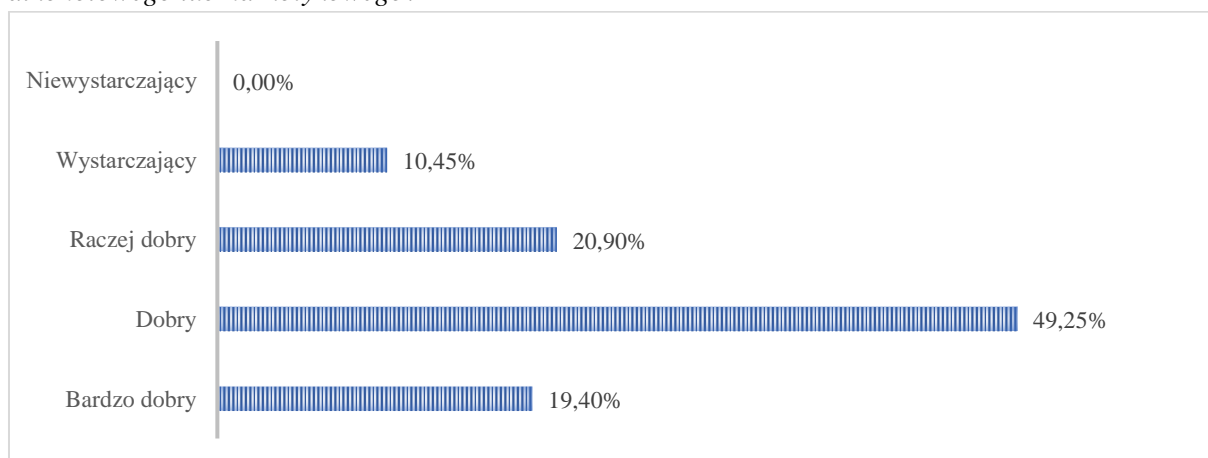
Gdy zapytano nauczycieli o dostępność środków psychoaktywnych, większość określiło ją jako trudną lub nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi. Kilku nauczycieli przyznało natomiast, że wie gdzie osoby niepełnoletnie mogą łatwo zakupić alkohol oraz narkotyki i najczęściej wskazywali na wykorzystywanie znajomości osób starszych przez uczniów oraz sklepy poza Gminą.

Wykres 26. Czy według Pani/Pana uczniowie mają łatwy dostęp do substancji psychoaktywnych?

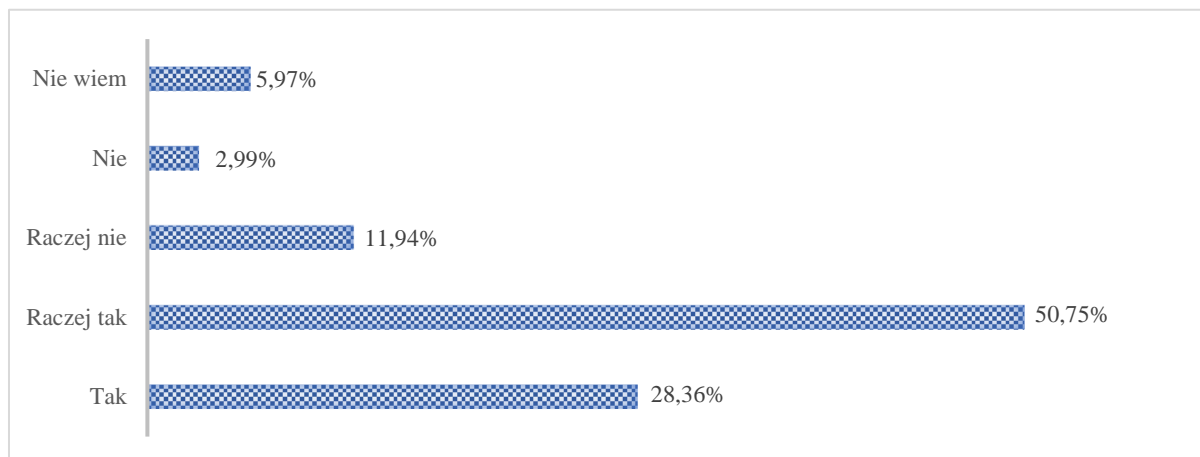
Pozytywnym jest, iż większość nauczycieli uczestniczących w badaniu, dobrze oceniło swój poziom wiedzy w zakresie rozpoznawania objawów odurzenia alkoholowego lub narkotykowego.

Wykres 27. Jak ocenia Pani/Pan swój poziom wiedzy w zakresie rozpoznawania objawów odurzenia alkoholowego lub narkotykowego?

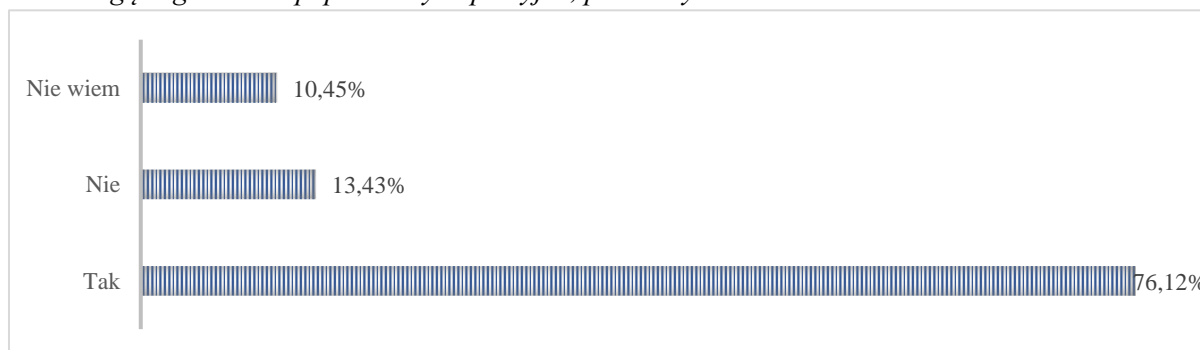
Ponadto większość nauczycieli jest zdania, że są odpowiednio przygotowani do udzielenia pomocy uczniom, którzy wykazują skłonności do podejmowania zachowań ryzykownych.

Wykres 28. Czy według Pani/Pana nauczyciele są przygotowani do udzielania pomocy uczniom, którzy wykazują skłonności do podejmowania zachowań ryzykownych?

Nieco niepokojącym jest, iż ponad 76,12% nauczycieli przyznało, że wśród uczniów można zaobserwować niepokojące zachowania, które mogą sugerować np. problemy depresyjne, problemy z uzależnieniem (w tym np. od telefonów komórkowych).

Wykres 29. Czy według Pani/Pana wśród uczniów można zaobserwować niepokojące zachowania, które mogą sugerować np. problemy depresyjne, problemy z uzależnieniem?

Większość nauczycieli tj. 83,58% przyznała, że szkoły zapewniają odpowiedni poziom wsparcia psychologicznego dla uczniów. Odmiennie zdanie w tym zakresie wyraziło 2,99% respondentów. Pozostałe 13,43% badanych nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi.

Zapytano również nauczycieli, czy wiedzą co to są e- narkotyki (i-dose, narkotyki dźwiękowe). 44,78% posiada wiedzę na ten temat, natomiast 55,22% respondentów nie ma pojęcia czym są e-narkotyki.

W opinii zdecydowanej większości respondentów tj. 92,54% oferta zajęć pozalekcyjnych dla uczniów jest wystarczająca. Ponadto 83,58% nauczycieli było zdania, iż szkoły dysponują wystarczającą ilością miejsc w świetlicach szkolnych.

Istnieją teorie wyjaśniające powstawanie uzależnień od substancji psychoaktywnych, które wskazują na znaczącą (kierunkową) rolę uwarunkowań rodzinnych. Opierają się one na założeniu wskazującym, że nieprawidłowo funkcjonująca rodzina jest istotnym prekursorem zachowań patologicznych wychowującej się w niej młodzieży. Wzorce rodzinne mogą skutkować szybszym sięganiem po substancje psychoaktywne, niższym wiekiem eksperymentów, jak również wyborem określonej substancji.²¹

W związku z powyższym, w trakcie ankietyzacji przeprowadzonej wśród rodziców uczniów z terenu gminy Reńska Wieś, oprócz pytań bezpośrednio związanych z używaniem substancji przez młodzież pojawiły się również pytania dotyczące relacji rodzinnych.

Zdecydowana większość badanych tj. 77,78% stwierdziła, że ma bardzo dobry kontakt z dzieckiem. 20,63% przyznało, iż w zasadzie rozumie się dobrze ze swoim dzieckiem, natomiast pozostałe 1,59% ankietowanych twierdzi, że nie ma stałego kontaktu z dzieckiem ze względu na inne obowiązki.

Wszyscy rodzice przyznali, że ich dzieci rozmawiają z nimi na temat swoich problemów. 44,44% z nich odpowiedziało, że ich dzieci dzielą się z nimi wszystkimi swoimi problemami, a 55,56% badanych rodziców stwierdziło, iż dzieci z nimi rozmawiają, ale nie zawsze mówią o wszystkim.

W drodze badania okazało się również, że zdecydowana większość rodziców tj. 91,27% badanych rodziców ma świadomość tego jak ich dziecko spędza swój wolny czas. Pozostałe 8,73% przyznało natomiast, iż nie ma pojęcia czym zajmuje się ich dziecko w wolnym czasie.

Gdy zapytano badanych rodziców o to czy znają kolegów, znajomych, z którymi spotyka się ich dziecko, 99,21% udzieliło odpowiedzi twierdzącej, natomiast jedna osoba miała zdanie przeciwne.

Następne pytanie dotyczyło znajomości problemów występujących w środowisku szkolnym. I tak, zdaniem 85,71% respondentów ich dzieci nie mają żadnych problemów w szkole. Pozostałe 14,29% przyznało, iż wie o kłopotach swojego dziecka, a najczęściej

²¹ Ulman. P, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego Instytut Psychologii, *Społeczne i rodzinne uwarunkowania uzależnień u dzieci i młodzieży*, 2011

wymienianymi problemami były konflikty z rówieśnikami, problemy z nauką oraz nadpobudliwość dziecka.

Zapytano również rodziców, czy zdarza się, że ich dzieci zachowują się agresywnie. Jak się okazało 47,62% respondentów stwierdziło, że ich dziecko nigdy nie jest agresywne, a 45,24% przyznało, iż takie sytuacje występują rzadko. Pozostałe 7,14% zadeklarowało, że ich dziecko czasami wykazuje zachowanie agresywne.

Problem stosowania substancji psychoaktywnych jest aktualny wśród młodzieży. Często zdarza się, że w okresie dojrzewania rodzice przestają być autorytetami dla młodych ludzi, a rolę tę przejmują rówieśnicy. Niekiedy nastolatek trafia w negatywne środowisko rówieśnicze. Chce zaimponować znajomym, sięgając po środki odurzające, nie chce odstawać od innych. Myśli, że rezygnując i asertywnie wypowiadając swoje przeciwne zdanie, będzie odrzucony przez grupę, na której mu tak bardzo zależy. Niektóre osoby poddawane są presji rówieśniczej lub traktują używanie substancji psychoaktywnych jako ucieczkę od problemów w środowisku szkolnym czy też w domu. Rolą rodziców jest ukazanie młodzieży, jakie zagrożenia niesie za sobą stosowanie substancji psychoaktywnych, a jednocześnie wskazywanie konstruktywnej drogi do radzenia sobie z problemami, zyskania akceptacji rówieśniczej, zdrowego i szczęśliwego życia pozbawionego nałogów.

Mając na uwadze powyższe, dalsza część ankietyzacji dotyczyła bezpośrednio wiedzy rodziców na temat używania substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.

Gdy zapytano rodziców czy ich dziecko pali papierosy, zdecydowana większość tj. 95,24% zdecydowanie przyznała, że ich dziecko nie ma kontaktu z tą używką. Pozostałe 4,76% stwierdziło, że nie posiada wiedzy w tym zakresie.

W przypadku pytania o upojenie alkoholowe, prawie wszyscy respondenci udzielili odpowiedzi przeczącej. Taką odpowiedź wskazało 96,83%, natomiast 1,59% przyznało, że zdarzyło się to jeden lub dwa razy. Pozostałe 1,59% ankietowanych nie ma pojęcia czy taka sytuacja miała miejsce.

Ponadto 99,21% rodziców zadeklarowało, iż ich dzieci nigdy nie używały środków odurzających- narkotyków lub dopalaczy. Jedna osoba nie potrafiła odpowiedzieć na to pytanie.

W dalszej części zapytano rodziców uczniów z terenu gminy Reńska Wieś, o to czy potrafiliby rozpoznać osobę pod wpływem narkotyków. Większość respondentów tj. 77,78% stwierdziła, iż bez problemu rozpoznałaby taką osobę. Pozostałe 22,22% przyznało, że nie potrafiłoby rozpoznać czy osoba jest pod wpływem środków odurzających.

Kolejne pytanie dotyczyło wiedzy w zakresie narkotyków, ich rodzajów i skutków zażywania. Najwyższy odsetek tj. 54,76% stanowili respondenci, którzy zadeklarowali, iż doskonale orientuje się w tym zakresie, natomiast 44,44% posiada częściową wiedzę. Jedna osoba nie posiadała wiedzy na temat znajomości narkotyków i skutków ich używania.

Następnie zapytano rodziców, czy w ich opinii na terenie szkoły istnieje zagrożenie narkotykami. 5,56% przyznało, że taki problem występuje na terenie szkoły, natomiast 47,62% stanowczo zaprzeczyło. Pozostałe 46,83% nie umiało jednoznacznie udzielić odpowiedzi na to pytanie.

W drodze badania okazało się również, że większość rodziców podejmuje rozmowy z dziećmi na temat substancji psychoaktywnych, w tym 38,10% robi to bardzo często, a 54,76% zadeklarowało, że rozmawia, ale rzadko. Pozostałe 7,14% przyznało, iż nigdy nie podejmuje takich rozmów z dziećmi.

Nieco niepokojącym jest wynik, iż 73,02% respondentów nie zna w swoim środowisku instytucji pomagającym osobom uzależnionym i ich rodzinom. Pozostałe 26,98% badanych rodziców przyznało, że posiada wiedzę na temat takich instytucji.

Ostatnie pytanie tej części dotyczyło działań jakie zdaniem rodziców należy podejmować w celu przeciwdziałania uzależnieniom od substancji psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży. Na pierwszym miejscu respondenci wskazali na organizowanie dla dzieci i rodziców spotkań z pedagogiem, psychologiem, lekarzem. Na kolejnej pozycji znalazło się organizowanie dla dzieci różnych form czasu wolnego tj. kółek zainteresowań, wycieczek, zawodów sportowych, festynów. Następnie zdaniem rodziców należałoby organizować pogadanki na wywiadówkach, podczas spotkań rodziców z dyrektorem. Inne działania jakie zaproponowali rodzice to organizowanie spotkań z osobami uzależnionymi, które opowiedzą o konsekwencjach używania substancji psychoaktywnych.

Przemoc rówieśnicza

Z przeprowadzonej diagnozy społecznej wynika, iż uczniowie szczególnie narażeni są na agresję słowną, ośmieszanie, wulgaryzmy i wyzywanie. 20,97% uczniów klas piątych i szóstych oraz 20,93% uczniów klas siódmych i ósmych potwierdziło, że osobiście doświadczyło przemocy ze strony rówieśników. Istotnym jest zatem wdrażanie projektów poświęconych profilaktyce związanej z problemami agresji i przemocy.

Tabela 41. Zjawiska przemocy poza szkołą i uczestnictwo uczniów w aktach przemocy

	Uczniowie klas piątych i szóstych	Uczniowie klas siódmych i ósmych
Spotykane przejawy przemocy poza szkołą	17,74%	19,38%
Czynne uczestnictwo w aktach przemocy	11,29%	6,98%

Bycie ofiarą przemocy jak i świadomość obecności w szkole osób, których się boimy, wpływa na nasze codzienne funkcjonowanie. Często prowadzi do zamykania się w sobie, wycofania, a nawet obwiniania, że to z nami jest coś nie tak, dlatego ktoś w stosunku do nas stosuje przemoc. Nauczyciele powinni zatem kontrolować, aby zjawisko przemocy nie rozprzestrzeniało się, ale też starać się rozmawiać o przemocy z uczniami, którzy jej doświadczają. Tym bardziej, że na pytanie kogo w pierwszej kolejności uczniowie powiadomią, jeśli będą świadkiem lub ofiarą przemocy 46,77% uczniów klasy piątej i szóstej oraz 59,70% uczniów klasy siódmej i ósmej odpowiedziało, że wychowawcę, dyrektora szkoły, nauczyciela lub pedagoga.

Nieco niepokojący okazał się wynik dotyczący poziomu wiedzy uczniów w zakresie instytucji, które świadczą pomoc dla osób dotkniętych przemocą. Jak wynika z danych, aż 54,84% uczniów klasy piątej i szóstej oraz 40,31% uczniów klas starszych nie posiada wiedzy w tym zakresie.

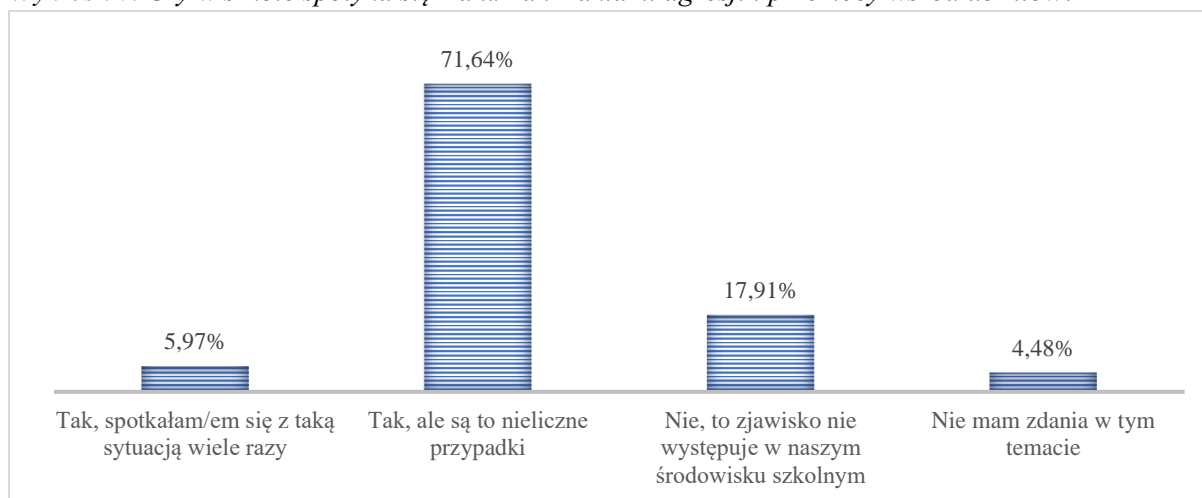
W trakcie badania ankietowego wśród uczniów zostały również poruszone zagadnienia związane z występującym coraz częściej w środowisku młodych osób zjawiskiem hejtu. Jak wynika z pozyskanych danych, zdecydowana większość ankietowanych, zarówno w młodszej jak i starszej grupie wiekowej wie na czym polega zjawisko hejtu. Ponadto wielu uczniów potwierdziło, że spotkało się z tym zjawiskiem w swoim środowisku szkolnym, w tym część doświadczyła hejtu osobiście.

Tabela 42. Zjawisko hejtu w środowisku szkolnym

	Uczniowie klas piątych i szóstych	Uczniowie klas siódmych i ósmych
Tak, doświadczyłem tego osobiście	3,23%	13,95%
Tak, ale nie doświadczyłem tego osobiście	24,19%	22,48%
Nie, to zjawisko nie występuje w naszym środowisku szkolnym	35,48%	27,91%
Nie wiem	37,10%	35,66%

Występowanie aktów agresji i przemocy wśród uczniów potwierdzają również uczestniczący w ankietyzacji nauczyciele, jednak jak twierdzi zdecydowana większość z nich, że są to nieliczne przypadki. 97,01% ankietowanych przyznało, iż wiedzą jak reagować w sytuacji wystąpienia przemocy pomiędzy uczniami, pozostałe 2,99% nie posiada wiedzy w tym temacie.

Wykres 30. Czy w szkole spotyka się Pani/Pan z aktami agresji i przemocy wśród uczniów?

Cyberprzemoc

Cyberprzemoc jest jednym z najszybciej rozwijających się zagrożeń we współczesnym świecie. Nowoczesna technologia to nie tylko zabawa, ale także ryzyko uzależnienia, przemocy czy łatwego dostępu do nieodpowiednich treści. Internet i urządzenia mobilne zmieniły trwale nasz świat. Akty cyberprzemocy, czyli przemocy z użyciem mediów elektronicznych- choć dokonywane są w wirtualnym świecie, potrafią realnie wyrządzić bardzo dużą krzywdę.

Jak wynika z przeprowadzonej diagnozy problem cyberprzemocy jest znany w środowisku szkolnym uczniów z terenu gminy Reńska Wieś. Wielu uczniów potwierdziło, że osobiście doświadczyło cyberprzemocy, gdyż ktoś nakręcił film lub zrobił im zdjęcie bez ich zgody. Wśród badanych pojawiły się również deklaracje potwierdzające szantażowanie kogoś lub oczernianie przy użyciu urządzeń elektronicznych.

Tabela 43. Zjawisko cyberprzemocy wśród uczniów

	Uczniowie klas piątych i szóstych	Uczniowie klas siódmych i ósmych
Doświadczenie cyberprzemocy	19,35%	26,36%
Stosowanie cyberprzemocy	1,61%	9,30%

Z uwagi na występowanie zjawiska cyberprzemocy w środowisku szkolnym ważne jest podejmowanie działań profilaktycznych zwiększających świadomość uczniów na temat tego rodzaju przemocy, sposobów reagowania w przypadku zetknięcia się z cyberprzemocą. Jak wskazują wyniki badania, zdecydowana większość uczniów z klas siódmych i ósmych tj. 88,37% nie posiada wiedzy na temat instytucji udzielających pomocy w sytuacji zetknięcia się z cyberprzemocą, natomiast w klasach piątych i szóstych jest to 66,13% uczniów.

Wpływ pandemii COVID-19 na życie społeczno- gospodarcze

SARS-CoV-2 (*severe acute respiratory syndrome coronavirus 2*) to wirus wywołujący zespół ciężkiej ostrej niewydolności oddechowej- jednostkę chorobową nazwaną COVID-19 (*coronavirus disease-19*). Pierwsze zachorowania na COVID-19 odnotowano w grudniu 2019 roku w Chinach. W styczniu 2020 roku choroba zaczęła się szybko rozprzestrzeniać na całym obszarze Chin kontynentalnych, z epicentrum w mieście Wuhan. Wirus SARS-CoV-2 okazał się wysoce zakaźny, a przenoszony z człowieka na człowieka drogą kropelkową bardzo szybko dotarł do najbardziej odległych części świata. Już po dwóch miesiącach od wybuchu epidemii w Wuhan, COVID-19 osiągnął rozmiary pandemii, co ogłosiła Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) dnia 11 marca 2020 r.

Pierwszy przypadek zakażenia wirusem w Polsce stwierdzono 4 marca 2020 w szpitalu w Zielonej Górze, gdzie zdiagnozowano zachorowanie 66-letniego mężczyzny, który przyjechał autokarem z Niemiec. Od 14 marca obowiązywał w Polsce stan zagrożenia epidemicznego, a od 15 marca wprowadzono na granicach Polski kordon sanitarny, znacząco ograniczający ruch graniczny. Z kolei od 20 marca, zgodnie z rozporządzeniem ministra zdrowia Łukasza Szumowskiego, obowiązuje w Polsce stan epidemii.

W związku z ogłoszeniem stanu epidemii wprowadzono szereg ograniczeń i obostrzeń dotyczących życia społecznego m.in. funkcjonowania placówek oświatowych, instytucji publicznych, zakładów pracy, sklepów, lokali usługowych, mających na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się wirusa. Decyzją rządu zamknięte zostały wszystkie placówki oświatowe, szkoły, przedszkola, żłobki. Wprowadzone zostały ograniczenia w funkcjonowaniu galerii handlowych, sklepów branżowych. Zamknięto wszystkie zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, salony tatuażu i piercingu. Zawieszono również wykonywanie zabiegów rehabilitacyjnych i masaży. Zamknięte zostały hotele i inne miejsca noclegowe, kina, teatry, instytucje kultury, obiekty sportowe, sale zabaw, restauracje, puby. Wprowadzono zakaz przebywania na plażach i terenach zielonych, pełniących funkcje publiczne. Zakaz dotyczył m.in. parków, zieleńców, promenad, bulwarów, ogrodów botanicznych i zoologicznych. Wprowadzono także ograniczenia w przemieszczaniu się oraz zakaz gromadzenia się czyli m.in. organizacje imprez masowych, wesel itp. Pandemia z dnia na dzień unieruchomiła niemal jedną trzecią mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.

Ograniczenia podjęte wskutek epidemii najbardziej dotknęły branżę turystyczną, transport, przewoźników lotniczych, gastronomię, organizatorów imprez masowych, teatry, kina, branżę fashion, galerie handlowe oraz przemysł farmaceutyczny.

Według wyliczeń Centrum Analiz Ekonomicznych ponad 780 tys. pracowników w Polsce jest szczególnie narażonych na negatywne gospodarcze konsekwencje pandemii koronawirusa SARS-CoV-2, a 57% z nich stanowią kobiety. Przewiduje się ogólne pogorszenie sytuacji na rynku pracy, należy zatem skupić się na efektywnej informacji przedsiębiorców oraz sprawnej realizacji działań pomocowych w ramach dostępnych programów tarczy antykryzysowej.

W wyniku pandemii COVID-19 sytuacja w podstawowych obszarach społeczno-gospodarczych w okresie trzech kwartałów br. była gorsza niż rok wcześniej. Poniżej poziomu sprzed roku ukształtowała się m.in. produkcja sprzedana przemysłu, produkcja budowlano-montażowa oraz sprzedaż detaliczna. Zmniejszyło się przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw, wyższe niż przed rokiem było bezrobocie rejestrowane. W trzecim kwartale br. w niektórych obszarach obserwowano poprawę: wzrosła w skali roku produkcja przemysłowa i sprzedaż detaliczna; pogłębił się natomiast spadek produkcji w budownictwie.²²

W badaniu ankietowym zapytano nauczycieli czy w wyniku pandemii zaobserwowali u uczniów niepokojące zachowania. Łącznie 85,07% wskazało, iż najczęściej wśród uczniów można zaobserwować apatię, znużenie oraz niechęć do nauki.

Tabela 44. Czy w wyniku pandemii obserwuje Pani/Pan zachowania u uczniów, takie jak?

Czy w wyniku pandemii obserwuje Pani/Pan zachowania u uczniów, takie jak?	Tak, u większości uczniów	Tak, dotyczy tylko kilku uczniów	Nie obserwuję takich zachowań	Nie wiem
Aпатиę, znużenie, niechęć do nauki	29,85%	55,22%	13,43%	1,49%
Wzmożony stres	16,42%	46,27%	32,84%	4,48%
Alienację, zamknięcie na kontakty z rówieśnikami	2,99%	55,22%	37,31%	4,48%
Wzmożoną agresję słowną	5,97%	47,76%	41,79%	4,48%
Inne, np. brak szacunku dla nauczyciela, obniżenie sprawności fizycznej, nomofobia, niechęć do szkoły, braki w umiejętnościach i wiedzy, roztargnienie	8,96%	17,91%	5,97%	67,16%

²² Główny Urząd Statystyczny, *Sytuacja społeczno-gospodarcza kraju – I-III kwartał 2020 r.*, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/inne-opracowania/informacje-o-sytuacji-spoeczno-gospodarczej/sytuacja-spoeczno-gospodarcza-kraju-we-wrzesniu-2020-r-,1,101.html>

Idąc dalej, zadano pytanie czy czasie trwania pandemii nauczyciele zwrócili uwagę na niepokojące zjawiska związane z zachowaniem uczniów. Najczęściej zauważalnym problemem wśród kilku uczniów jest wzrost cyberprzemocy oraz pogorszenie się relacji w rodzinie.

Kolejno zapytano rodziców, czy według nich pandemia wpłynęła niekorzystnie na relacje z dzieckiem. 71,43% zaprzeczyło twierdząc najczęściej, że dzięki pandemii mogą spędzać więcej czasu z dziećmi. Natomiast 28,57% wyraziło zdanie przeciwne w tym temacie uznając, iż w związku z nauką zdalną dzieci stały się leniwe, smutne, bardziej nerwowe jak również mają zbyt mały kontakt z rówieśnikami i zamykają się w sobie.

Idąc dalej zadano pytanie rodzicom z terenu gminy Reńska Wieś czy w wyniku pandemii zaobserwowali u swojego dziecka niepokojące lub problemowe zachowania. Największy odsetek tj. 41,27% zaobserwował apatię, znużenie oraz niechęć do aktywności.

W dalszej części zadano uczniom klas młodszych i starszych pytanie, czy w związku z pandemią zaczęli odczuwać negatywne emocje. Największe odsetki, zarówno w klasach młodszych, jak i starszych zmierzyły się z brakiem chęci do nauki, znużeniem, przemęczeniem, brakiem energii i stresem.

Tabela 45. Czy w wyniku pandemii odczuwasz takie emocje jak:

Czy w wyniku pandemii odczuwasz takie emocje jak:	Uczniowie klas piątych i szóstych		Uczniowie klas siódmych i ósmych	
	Tak	Nie	Tak	Nie
Stres	33,87%	66,13%	55,81%	44,19%
Lęk	14,52%	85,48%	31,78%	68,22%
Znużenie, przemęczenie, brak energii	33,87%	66,13%	57,36%	42,64%
Brak chęci do nauki	48,39%	51,61%	64,34%	35,66%
Złość	25,81%	74,19%	36,43%	63,57%
Inne: smutek, senność	0,00%	100,00%	20,16%	79,84%

Możemy zauważyć, iż pandemia spowodowała wiele problemów wśród uczniów poszczególnych klas. Niepokojącym jest, iż najwyższe odsetki z poszczególnych klas wskazały, iż zwiększył się czas użytkowania Internetu oraz korzystania z telefonu. Wielu uczniów zasygnalizowało kłopoty ze snem.

Tabela 46. Czy uważasz, że pandemia mogła spowodować, że czasami masz problemy związane:

Czy uważasz, że pandemia mogła spowodować, że czasami masz problemy związane:	Uczniowie klas piątych i szóstych		Uczniowie klas siódmych i ósmych	
	Tak	Nie	Tak	Nie
- ze snem	17,74%	82,26%	31,78%	68,22%
- z brakiem apetytu	14,52%	85,48%	25,58%	74,42%
- z niechęcią do kontaktów z kolegami i koleżankami	16,13%	83,87%	20,16%	79,84%
- z dogadywaniem się z rodzicami	11,29%	88,71%	20,93%	79,07%
- ze zbyt długim korzystaniem z Internetu, telefonu (poza zajęciami szkolnymi)	38,71%	61,29%	44,19%	55,81%

Na samym końcu zadano uczniom pytanie jaki wpływ ma nauka zdalna na różne aspekty ich życia. Bez zmian zarówno wśród uczniów młodszych i starszych zostały ocenione zostały relacje z rówieśnikami, relacje w rodzinie oraz wyniki w nauce. Wysoki odsetek uczniów klas piątych i szóstych oraz uczniów klas siódmych i ósmych zadeklarowało, iż w wyniku nauki zdalnej pogorszył się ich stan zdrowia i kondycja fizyczna.

ANALIZA MOCNYCH ORAZ SŁABYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ

Analiza SWOT jest efektywną metodą pozwalającą na identyfikację słabych i silnych stron sfery społecznej gminy Reńska Wieś oraz szans i zagrożeń, jakie przed nią stoją.

Analiza SWOT składa się z czterech grup czynników:

- mocnych stron (z ang. strengths) -uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony sfery społecznej i które należy wykorzystać sprzyjąc będą jej rozwojowi;
- słabych stron (z ang. weaknesses) -uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony sfery społecznej i które nie wyeliminowane stanowiąc będą barierę jej rozwój;
- szans (z ang. opportunities) -uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności miasta, ale przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, mogą sprzyjać rozwojowi sfery społecznej w gminie Reńska Wieś;
- zagrożeń (z ang. threats) -uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności miasta, ale które mogą stanowić zagrożenia dla jej rozwoju.

Analiza SWOT jest użytecznym instrumentem pozwalającym na wielowymiarową ocenę aktualnego stanu sfery społecznej w gminie Reńska Wieś oraz stanowi adekwatny punkt wyjścia do definiowania pożądanych kierunków rozwoju. W ten sposób przedmiotowa analiza ujawnia również obszary wymagające poprawy w funkcjonowaniu gminy, a także wskazuje na niezbędne działania, których podjęcie pomoże osiągnąć ustalone cele.

W analizie SWOT dla gminy Reńska Wieś uwzględniono takie obszary jak:

- 1) ochrona zdrowia;
- 2) pomoc społeczna;
- 3) rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii;
- 4) rynek pracy;
- 5) edukacja;
- 6) problemy osób starszych i niepełnosprawność.

OCHRONA ZDROWIA

Mocne strony

- Relatywnie dobry dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „EF-MED” w Reńskiej Wsi, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „AR-MED,, w Poborszowie, Krystyna Stanula - Praktyka Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Długomiłowicach.
- Jeden gabinet stomatologiczny.
- Specjalistyczny gabinet rehabilitacji i masażu.
- Dostatecznie oceniana przez mieszkańców oferta gminy w zakresie opieki zdrowotnej.

Słabe strony

- Utrudniony dostęp do lekarzy POZ z uwagi na trwającą sytuację epidemiczną.
- Brak opieki całodobowej.
- Ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów.
- Brak apteki czynnej całodobowo.
- Brak realizowanych programów profilaktycznych.

Szanse

- Wdrażanie unijnych standardów opieki zdrowotnej.
- Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie dostępności opieki medycznej dla mieszkańców.
- Dofinansowanie zakupu sprzętu medycznego ze środków Unii Europejskiej.
- Prowadzenie działań profilaktycznych w obszarze zdrowia.

Zagrożenia

- Wyjazdy lekarzy specjalistów za granicę.
- Utrzymująca się sytuacja epidemiczna.
- Zapaść służby zdrowia.

POMOC SPOŁECZNA

Mocne strony

- Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.
- Współpraca podmiotów realizujących zadania wspomagające pracę GOPS.
- Zaangażowanie pracowników GOPS w działalność na rzecz problematyki społecznej.
- Sprawny system udzielania świadczeń socjalnych (m.in. praca socjalna, świadczenia pieniężne).
- Funkcjonowanie ogólnopolskiego programu Karta Dużej Rodziny.
- Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego.
- Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Słabe strony

- Często zmieniające się przepisy prawne, dużo dokumentacji, a za mało czasu na pracę socjalną.
- Brak specjalistów kompleksowo zajmujących się rodziną problemową.
- Bierność klientów pomocy społecznej.

Szanse

- Zwiększanie kompetencji osób zaangażowanych w realizację zadań w zakresie pomocy społecznej poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach.
- Prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin.
- Efektywna praca socjalna.

Zagrożenia

- Powiększanie się dysfunkcji rodzinnych.
- Zubożenie społeczeństwa.
- Niewystarczające finansowanie pomocy społecznej.
- Problem przemocy w rodzinie.
- Problem alkoholizmu i uzależnień.
- Niewystarczająca wiedza na temat problemów społecznych w gminie.

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

Mocne strony

- Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Dostęp do stałych środków finansowych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych.
- Działalność Punktu Konsultacyjnego ds. uzależnień i przemocy w rodzinie.
- Prowadzenie działań w obszarze profilaktyki uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem działalności profilaktycznej wśród dzieci szkolnych i młodzieży.
- Zaangażowanie placówek oświatowych w działania profilaktyczne, informacyjne i edukacyjne w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży.
- Działalność świetlicy środowiskowej również dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
- Szkolenia dla pracowników służb realizujących działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.

Słabe strony

- Alkoholizm jako najważniejszy problem występujący na terenie gminy Reńska Wieś według badanych mieszkańców.
- Wczesna inicjacja alkoholowa wśród dzieci i młodzieży (deklarowany w badaniu ankietowym wiek 12 lat).
- Wysoki odsetek znajomości osób w środowisku lokalnym nadużywających alkoholu (dane pozyskane w trakcie badania ankietowego wskazują, że blisko 79,64% ankietowanych mieszkańców zna osoby nadużywające alkoholu).
- Występowanie zjawiska nietrzeźwości wśród kierowców (ponad 49,10% badanych mieszkańców potwierdziło takie przypadki).
- Występowanie przypadków spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży (13,78% badanych mieszkańców potwierdziło takie przypadki).
- Brak znajomości instytucji udzielających pomocy osobom uzależnionym (tylko 17,96% ankietowanych posiada wiedzę w tym zakresie).
- Brak kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Szanse

- Zwiększanie kompetencji osób zaangażowanych w realizację zadań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach.
- Wzmocniony monitoring sprzedaży alkoholu i papierosów.

- Zwiększanie świadomości rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych na temat uzależnień poprzez uczestnictwo w prelekcjach, szkoleniach, spotkaniach profilaktycznych.
- Zwiększanie świadomości wśród dzieci i młodzieży na temat zagrożeń uzależnieniami poprzez realizację programów, warsztatów profilaktycznych w szkołach.
- Intensyfikacja działań informacyjnych w celu poszerzania wiedzy mieszkańców na temat instytucji pomocowych na terenie gminy dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Zagrożenia

- Brak organizacji pozarządowych działających w obszarze uzależnień.
- Wzrost liczby osób, w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych.
- Nasilenie skali zjawiska nielegalności sprzedaży napojów alkoholowych.

RYNEK PRACY

Mocne strony

- Potencjał demograficzny- znaczna liczba osób w wieku produkcyjnym.
- Dostępność programów aktywizujących dla osób bezrobotnych.
- Efektywna współpraca pomiędzy władzami lokalnymi a organizacjami pozarządowymi, w zakresie przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji zawodowej.
- Powstanie w 2022 roku dwóch Klubów Malucha.

Słabe strony

- Wzrost bezrobocia na lokalnym rynku pracy.
- Spadek chęci do działania oraz zmian, w przypadku osób długotrwale bezrobotnych i biernych zawodowo.
- Ogólny wzrost udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.
- Zjawisko dziedziczenia bezrobocia.
- Brak placówek świadczących opiekę dla dzieci do lat 3, co niekorzystnie wpływa na aktywizację zawodową kobiet.

Szanse

- Możliwość ograniczania bezrobocia dzięki środkom finansowym z funduszy zewnętrznych (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej).
- Upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach.
- Realizacja programów pomocowych w ramach tarczy antykryzysowej w związku z COVID-19.

Zagrożenia

- Wzrost liczby osób bezrobotnych (m.in. z powodu pogorszenia sytuacji gospodarczej w wyniku pandemii COVID-19).
- Wysokie koszty pracodawców.
- Zjawisko nielegalnego zatrudnienia.
- Brak perspektyw zawodowych szczególnie dla ludzi młodych.

EDUKACJA

Mocne strony

- Dobra dostępność do infrastruktury przedszkolnej oraz szkół podstawowych.
- Dobrze oceniana przez mieszkańców oferta edukacyjna na terenie gminy.
- Wystarczająca ilość miejsc w świetlicach szkolnych.
- Dobrze rozwinięta infrastruktura sportowo- rekreacyjna i kulturalna.

Słabe strony

- Brak szkół ponadpodstawowych na terenie gminy.
- Niedostatecznie ocenione przez mieszkańców działania gminy w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.
- Brak wystarczającej oferty zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży.

Szanse

- Prowadzenie działań mających na celu podnoszenie poziomu nauczania (szkolenia kadry pedagogicznej, doposażenie placówek oświatowych w pomoce dydaktyczne i edukacyjne).
- Dostosowywanie do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferty spędzania czasu wolnego.

Zagrożenia

- Spadek poziomu nauczania (m.in. spowodowany koniecznością nauki zdalnej wprowadzonej w związku z sytuacją epidemiczną).
- Niechęć do kontynuacji nauki po ukończeniu szkoły średniej.

PROBLEMY OSÓB STARSZYCH, NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Mocne strony

- Zaangażowanie pracowników GOPS w pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym.
- Dostrzeganie problemów osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku lokalnym.
- Świadczenia dla osób niepełnosprawnych.
- Działalność Stowarzyszeń dla osób niepełnosprawnych i starszych.
- Przystąpienie do programu „Opolski senior- zapewnienie wsparcia osobom niesamodzielnym oraz ich opiekunom”.
- Przystąpienie do projektu pn. „Nie-Sami-Dzielni” rozwój usług społecznych oraz wspierających osoby niesamodzielne.
- Zorganizowana przez GOPS pomoc przedświąteczna w postaci posiłku wigilijnego i paczek świątecznych.
- Pomoc stacji CARITAS Diecezji Opolskiej dla osób starszych i niepełnosprawnych z gminy Reńska Wieś.
- Działalność Klubu Seniora.
- Dostępność programów aktywizacji zawodowej i społecznej dla osób niepełnosprawnych.
- Dobrze oceniane przez ankietowanych mieszkańców działania gminy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.
- Działalność koła emerytów i rencistów.
- Prace nad dokumentacją dostosowania ośrodków zdrowia w zakresie dostępności architektonicznej – realizacja planu na kolejne lata.
- Budowa w ramach partnerstwa Centra Opiekuńczo-Mieszkalnego dla osób niesamodzielnych.

Słabe strony

- Istniejące bariery architektoniczne.
- Wykluczenie społeczne, samotność.
- Niska aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych, brak miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.
- Ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów, usług rehabilitacyjnych i opiekuńczych.
- Ograniczona oferta w zakresie organizacji form czasu wolnego.
- Utrzymujące się niekorzystne trendy demograficzne, skutkujące starzeniem się społeczeństwa.

Szanse

- Likwidowanie barier architektonicznych.

- Zwiększenie dostępu do usług rehabilitacyjnych oraz opiekuńczych.
- Realizacja programów aktywizacji zawodowej dla osób niepełnosprawnych.
- Realizacja projektów, spotkań integracyjnych, angażujących osoby starsze i niepełnosprawne w życie społeczne.
- Monitorowanie sytuacji i potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.
- Wzrost świadomości społeczeństwa na temat sytuacji i potrzeb osób niepełnosprawnych.

Zagrożenia

- Postępujący proces starzenia się społeczeństwa.
- Niskie świadczenia pieniężne związane z niepełnosprawnością.
- Niewystarczająca oferta wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych.
- Niski poziom kwalifikacji osób niepełnosprawnych.
- Izolacja i brak akceptacji osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku lokalnym.

W trakcie badania ankietowego mieszkańcy gminy Reńska Wieś wskazali obszary, w ramach których podejmowane działania lub oferowane przez gminę wsparcie są ich zdaniem najbardziej niezadowolające. Respondenci mieli możliwość wskazania kilku obszarów stąd suma odpowiedzi jest wyższa niż 100,00%.

Najwyższy odsetek badanych wyraził niezadowolenie z działań gminy w zakresie zapewnienia opieki w żłobkach (38,32%), ochrony zdrowia (29,94%), przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a także wsparcia osób starszych (po 25,15%). Kolejno badani wymienili ograniczenia bezrobocia (20,36%) oraz przeciwdziałania alkoholizmowi (18,56%). Stosunkowo nisko zostały również ocenione działania ukierunkowane na pomoc osobom niepełnosprawnym oraz zapewnienie odpowiedniego poziomu edukacji dzieci i młodzieży (po 11,98%), wspieranie rodzin wielodzietnych i przeciwdziałanie ubóstwu (po 10,18%), przeciwdziałanie narkomanii (7,19%) oraz zapobieganie bezdomności, ochrona macierzyństwa i przeciwdziałanie demoralizacji młodzieży (po 5,99%).

Tabela 47. W jakich Pani/Pana zdaniem obszarach działania podejmowane na terenie gminy bądź oferowane wsparcie są najbardziej niezadowolające?

38,32%	Zapewnienie opieki w żłobkach
29,94%	Ochrona zdrowia
25,15%	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie
25,15%	Wsparcie osób starszych
20,36%	Ograniczanie bezrobocia
18,56%	Przeciwdziałanie alkoholizmowi
11,98%	Pomoc osobom niepełnosprawnym
11,98%	Zapewnienie odpowiedniego poziomu edukacji dzieci i młodzieży
10,18%	Wspieranie rodzin wielodzietnych
10,18%	Przeciwdziałanie ubóstwu
7,19%	Przeciwdziałanie narkomanii
5,99%	Zapobieganie bezdomności
5,99%	Ochrona macierzyństwa
5,99%	Przeciwdziałanie demoralizacji młodzieży

WIZJA I MISJA ROZWOJU POLITYKI SPOŁECZNEJ GMINY

Wizja przyszłości gminy Reńska Wieś:

*Gmina Reńska Wieś jest miejscem zapewniającym
godne warunki życia dla mieszkańców,
profesjonalną pomoc, wsparcie dla rodzin oraz
działającym na rzecz przeciwdziałania marginalizacji
i wykluczeniu społecznemu.*

Gmina Reńska Wieś w oparciu o posiadane zasoby dąży do zaspokojenia potrzeb mieszkańców oraz rozwiązywania problemów społecznych poprzez właściwe działania administracji samorządowej, stowarzyszeń i mieszkańców. Wspierając lokalne inicjatywy, w szczególności społeczne, kulturalne i edukacyjne dąży do integracji oraz aktywizacji społeczności lokalnej.

Misja samorządu skupiona jest na wspieraniu rodziny, pomocy w rozwiązywaniu problemów związanych z uzależnieniami, przemocą domową, ubóstwem czy bezrobociem. Istotna jest także pomoc osobom starszym oraz niepełnosprawnym. Wypełnienie takiej misji wymaga wdrożenia celów strategicznych oraz operacyjnych wraz z kierunkami działań. Zostały one przedstawione w formie tabelarycznej. Do każdego celu operacyjnego wskazano kierunki działań zmierzające do jego realizacji, podmioty realizujące cel oraz prognozy zmian wynikające z ich realizacji.

CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. CEL STRATEGICZNY- WSPARCIE RODZINY

CEL OPERACYJNY

1.1 Pomoc rodzinom niepełnym, wielodzietnym, niewydolnym wychowawczo oraz opieka nad dzieckiem

Kierunki działania:

- Praca socjalna z rodzinami, w szczególności z rodzinami wymagającymi ochrony macierzyństwa lub wielodzietności oraz mającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- Szkolenia pracowników bezpośrednio zaangażowanych w pracę na rzecz rodziny;
- Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin niewydolnych wychowawczo, niepełnych, wielodzietnych poza placówkami szkolnymi;
- Realizacja programów / projektów obejmujących pomoc rodzinom mającym problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, rodzinom niepełnym i wielodzietnym;
- Udzielenie wsparcia rodzinom będącym w ciężkiej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, pomocy materialnej o charakterze socjalnym (stypendia szkolne i zasiłki szkolne);
- Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

1.2 Zapewnianie dzieciom oraz młodzieży właściwego dostępu do kształcenia i wszechstronnego rozwoju

Kierunki działania:

- Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży;

<ul style="list-style-type: none">➤ Podnoszenie jakości i warunków kształcenia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadr nauczycielskich, modernizację placówek i ich wyposażenie w niezbędny sprzęt (w tym komputerowy) oraz programy edukacyjne;➤ Zapewnienie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży (poszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych).
1.3 Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia oraz zdrowego stylu życia
Kierunki działania: <ul style="list-style-type: none">➤ Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej;➤ Organizacja spotkań animacyjnych i aktywizacyjnych.
OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ: <p>Działanie ciągłe w okresie obowiązywania Strategii 2022-2028</p>
PODMIOTY REALIZUJĄCE: <p>Urząd Gminy Reńska Wieś, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Kultury, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, placówki oświatowe, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, ośrodki zdrowia z terenu gminy, psychologzy i terapeuci.</p>
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA: <p>Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu Państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.</p>
PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ: <ul style="list-style-type: none">➤ Liczba szkoleń pracowników bezpośrednio zaangażowanych w pracę na rzecz rodziny;➤ Liczba rodzin, które zostały objęte wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i stypendiów szkolnych;

- Liczba rodzin, które ze względu na poprawę sytuacji rodziny zakończyły pracę z asystentem rodziny;
- Liczba nauczycieli i pedagogów szkolnych doskonalących swoje kwalifikacje zawodowe;
- Liczba dzieci i młodzieży korzystających z zajęć pozalekcyjnych na terenie placówek oświatowych;
- Liczba wydarzeń (np. imprez, festynów, spotkań) dla rodzin;
- Liczba inicjatyw (jednorazowych, stałych) z zakresu organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży;
- Liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej;
- Liczba rodzin wielodzietnych objętych pracą socjalną;
- Liczba dzieci w rodzinach, które są objęte pomocą GOPS;
- Liczba dzieci, które skorzystały z pomocy w formie stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych;
- Liczba zorganizowanych programów/projektów obejmujących pomoc rodzinom mającym problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodzinom niepełnym i wielodzietnym;
- Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny.

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich;
- Zmniejszenie się liczby rodzin dotkniętych problemami opiekuńczo-wychowawczymi;
- Zwiększenie szans edukacyjnych (zarówno uczniów uzdolnionych, jak i tych mających problemy w nauce);
- Zwiększenie efektywności wsparcia dla osób samotnie wychowujących dzieci;
- Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej, uzależnień oraz zdrowego stylu życia.

Określenie wartości docelowych wskaźników realizacji zadań dla celu strategicznego nr 1 WSPARCIE RODZINY							
Lp.	Kierunek działania	Wskaźnik	Jednostka miary	Stan początkowy 2020	Stan docelowy 2028	Źródło danych	Częstotliwość badania
1.	Szkolenia pracowników bezpośrednio zaangażowanych w pracę na rzecz rodziny	Liczba szkoleń pracowników bezpośrednio zaangażowanych w pracę na rzecz rodziny	szkolenie	3	wzrost	GOPS	raz w roku
2.	Udzielenie wsparcia rodzinom będącym w ciężkiej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, pomocy materialnej o charakterze socjalnym (stypendia szkolne i zasiłki szkolne)	- Liczba rodzin, które zostały objęte wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i stypendiów szkolnych	rodzina	245	wzrost	GOPS	raz w roku
		- Liczba dzieci, które skorzystały z pomocy w formie stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych	dzieci	20	utrzymanie na podobnym poziomie	GOPS	raz w roku
3.	Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	Liczba rodzin, które ze względu na poprawę sytuacji rodziny zakończyły pracę z asystentem rodziny	rodzina	2	utrzymanie na podobnym poziomie	GOPS	raz w roku

4.	Podnoszenie jakości i warunków kształcenia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadr nauczycielskich, modernizację placówek i ich wyposażenie w niezbędny sprzęt (w tym komputerowy) oraz programy edukacyjne	Liczba nauczycieli i pedagogów szkolnych doskonalących swoje kwalifikacje zawodowe	osoba	34	utrzymanie na podobnym poziomie	Placówki oświatowe, Urząd Gminy	raz w roku
5.	Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży	Liczba dzieci i młodzieży korzystających z zajęć pozalekcyjnych na terenie placówek oświatowych	osoba	250	utrzymanie na podobnym poziomie	Placówki oświatowe, Urząd Gminy	raz w roku
6.	Realizacja programów / projektów obejmujących pomoc rodzinom mającym problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, jak i rodzinom niepełnym, wielodzietnym	Liczba zorganizowanych programów/projektów obejmujących pomoc rodzinom mającym problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo–wychowawczych, rodzinom niepełnym i wielodzietnym	program	0	wzrost	GOPS	raz w roku
7.	Organizacja spotkań animacyjnych i aktywizacyjnych	Liczba wydarzeń (np. imprez, festynów, spotkań) dla rodzin	wydarzenie	17	wzrost	GOK, UG	raz w roku
8.	Zapewnienie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży(poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych, pozaszkolnych)	Liczba inicjatyw (jednorazowych, stałych) z zakresu organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	inicjatywa	6	wzrost	GOK	raz w roku

9.	Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin niewydolnych wychowawczo, niepełnych, wielodzietnych poza placówkami szkolnymi	Liczba inicjatyw (jednorazowych, stałych) z zakresu organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	inicjatywa	6	wzrost	GOK	raz w roku
10.	Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej	Liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej	przedsięwzięcie	0	wzrost	GOK, Urząd Gminy	raz w roku
11.	Praca socjalna z rodzinami, w szczególności z rodzinami wymagającymi ochrony macierzyństwa lub wielodzietności oraz mającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	- Liczba rodzin wielodzietnych objętych pracą socjalną	rodzina	12	utrzymanie na podobnym poziomie	GOPS	raz w roku
		- Liczba dzieci w rodzinach, które są objęte pomocą GOPS	dzieci	43	utrzymanie na podobnym poziomie	GOPS	raz w roku
12.	Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny	Sprawozdanie z realizacji programu	-	-	-	GOPS	do końca kwartału 2025

2. CEL STRATEGICZNY- PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE

CEL OPERACYJNY

2.1 Wsparcie dla osób i rodzin z problemami uzależnień

Kierunki działania:

- Promowanie profilaktycznej działalności (informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej) obejmującej tematykę rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii;
- Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami;
- Działania edukacyjno- korekcyjne i terapeutyczne dla osób uzależnionych;
- Podejmowanie działań mających na celu tworzenie grup wsparcia dla osób dotkniętych problemami uzależnień oraz dla współuzależnionych;
- Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia (GKRPA);
- Propagowanie wśród mieszkańców gminy informacji na temat instytucji udzielających pomocy osobom uzależnionym;
- Szkolenia dla pracowników socjalnych oraz członków GKRPA, realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania problemom uzależnień;
- Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w klubach sportowych, szkołach, świetlicach;

2.2 Wsparcie dla rodzin, w których występuje problem przemocy w rodzinie

Kierunki działania:

- Zwiększanie skuteczności oraz dostępności pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie;
- Zagwarantowanie ochrony oraz udzielenia pomocy osobom, które doświadczają przemocy w rodzinie (m.in. pomoc materialna, prawna, opieka lekarska);
- Propagowanie wśród mieszkańców gminy informacji na temat zjawiska przemocy i instytucji udzielających pomocy osobom doznającym przemocy;
- Motywowanie sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno– edukacyjnym;
- Zwiększanie kompetencji pracowników służb zajmujących się realizacją zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie (szkolenia pracowników socjalnych, ZI, GKRPA);
- Wsparcie dla dzieci z rodzin, w których obecny jest problem przemocy w rodzinie;
- Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy.

OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Działanie ciągłe w okresie obowiązywania Strategii 2022-2028

PODMIOTY REALIZUJĄCE:

Urząd Gminy Reńska Wieś, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, Gminny Ośrodek Kultury, placówki oświatowe, psychologzy, terapeuci, ośrodki zdrowia z terenu gminy, świetlice z terenu gminy.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu Państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ:

- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu uzależnień;
- Liczba osób objętych pracą socjalną z powodu uzależnień;
- Liczba osób skierowanych do GKRPA;
- Liczba zrealizowanych działań i programów profilaktycznych;
- Liczba zrealizowanych szkoleń dla pracowników służb realizujących działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom;
- Liczba zrealizowanych szkoleń dla pracowników służb realizujących działania w zakresie przemocy w rodzinie;
- Liczba założonych Niebieskich Kart;
- Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie objęta pomocą psychologiczną, prawną i socjalną;
- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu występowania przemocy w rodzinie;
- Liczba wniosków skierowanych do Sądu Rodzinnego o wgląd w rodzinę z powodu przemocy;
- Liczba wniosków do Sądu o podjęcie leczenia uzależnień;
- Liczba utworzonych grup wsparcia;
- Liczba sprawców przemocy, którzy ukończyli program korekcyjno – edukacyjny;
- Liczba udzielonych informacji na temat instytucji udzielających pomocy osobom doznającym przemocy;
- Liczba udzielonych informacji na temat instytucji udzielających pomocy osobom uzależnionym;
- Sprawozdanie z Programu Przeciwdziałania Przemocy.

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych problemem uzależniania od alkoholu/narkotyków oraz współuzależnionych;
- Zwiększanie świadomości mieszkańców na temat skali problemów, które niosą za sobą uzależnienia;
- Zmniejszenie się liczby osób uzależnionych od alkoholu/narkotyków;
- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych problemem przemocy w rodzinie;
- Zmniejszenie się liczby osób/rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie;
- Wzrost świadomości mieszkańców na temat problemu przemocy w rodzinie.

**Określenie wartości docelowej wskaźników realizacji zadań dla celu strategicznego nr 2
PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE**

Lp.	Kierunek działania	Wskaźnik	Jednostka miary	Stan początkowy	Stan docelowy	Źródło danych	Częstotliwość badania
				2020	2028		
1.	Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami	Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu uzależnień	rodzina	2	wzrost	GOPS	raz w roku
2.	Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami	Liczba osób objętych pracą socjalną z powodu uzależnień	osoba	8	wzrost	GOPS	raz w roku
3.	Działania edukacyjno- korekcyjne i terapeutyczne dla osób uzależnionych	Liczba wniosków do Sądu o podjęcie leczenia uzależnień	wniosek	0	wzrost	GKRPA	raz w roku
		Liczba osób skierowanych do GKRPA	osoba	8	wzrost	GKRPA	raz w roku

4.	Podejmowanie działań mających na celu tworzenie grup wsparcia dla osób dotkniętych problemami uzależnień oraz dla współuzależnionych;	Liczba utworzonych grup wsparcia	grupa	0	wzrost	GOPS	raz w roku
5.	Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia (GKRPA);	Liczba osób skierowanych do GKRPA	osoba	8	wzrost	GKRPA	raz w roku
6.	Propagowanie wśród mieszkańców gminy informacji na temat instytucji udzielających pomocy osobom uzależnionym	Liczba udzielonych informacji na temat instytucji udzielających pomocy osobom uzależnionym	informacja	na bieżąco (strona internetowa GOPS)	na bieżąco (strona internetowa GOPS)	GOPS	raz w roku
7.	Propagowanie wśród mieszkańców gminy informacji na temat zjawiska przemocy i instytucji udzielających pomocy osobom doznającym przemocy	Liczba udzielonych informacji na temat instytucji udzielających pomocy osobom doznającym przemocy	informacja	Na bieżąco (strona internetowa GOPS)	Na bieżąco (strona internetowa GOPS)	GOPS	raz w roku
8.	Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w klubach sportowych, szkołach, świetlicach	Liczba realizowanych działań i programów profilaktycznych	działanie/ program	15	utrzymanie na podobnym poziomie	GKRPA, Placówki oświatowe, GOK	raz w roku
9.	Promowanie profilaktycznej działalności (informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej) obejmujących tematykę rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii	Liczba realizowanych działań i programów profilaktycznych	działanie/ program	15	utrzymanie na podobnym poziomie	GKRPA	raz w roku

10.	Szkolenia dla pracowników socjalnych oraz członków GKRPA, realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania problemom uzależnień	Liczba zrealizowanych szkoleń dla pracowników służb realizujących działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom	szkolenie	0	wzrost	GKRPA	raz w roku
11.	Zwiększanie kompetencji pracowników służb zajmujących się realizacją zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie (szkolenia pracowników socjalnych, ZI, GKRPA)	Liczba zrealizowanych szkoleń dla pracowników służb realizujących działania w zakresie przemocy w rodzinie	szkolenie	3	wzrost	GOPS	raz w roku
12.	Zwiększanie skuteczności oraz dostępności pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie;	Liczba założonych Niebieskich Kart	karta	22	wzrost	ZI	raz w roku
13.	Motywowanie sprawców pomocy do udziału w programie korekcyjno– edukacyjnym	Liczba sprawców przemocy, którzy ukończyli program korekcyjno– edukacyjny	osoba	0	wzrost	GOPS	raz w roku
14.	Zagwarantowanie ochrony oraz udzielenia pomocy osobom, które doświadczają przemocy w rodzinie (m.in. pomoc materialna, prawna, zapewnienie mieszkania, opieka lekarska);	Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie objęta pomocą psychologiczną, prawną i socjalną;	osoba	49	wzrost	ZI	raz w roku
		Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu występowania przemocy w rodzinie	rodzina	1	wzrost	ZI	raz w roku

15.	Wsparcie dla dzieci z rodzin, w których obecny jest problem przemocy w rodzinie;	Liczba wniosków skierowanych do Sądu Rodzinnego o wgląd w rodzinę z powodu przemocy	wniosek	8	utrzymanie na podobnym poziomie	GOPS	raz w roku
16.	Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy.	Sprawozdanie z realizacji programu	-	-	-	GOPS	do końca kwartału 2025

3. CEL STRATEGICZNY-

PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU I BEZROBOCIU

CEL OPERACYJNY

3.1 Wsparcie dla osób i rodzin ubogich oraz zapewnienie im bezpieczeństwa socjalnego

Kierunki działania:

- Monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców w gminie;
- Udzielanie wsparcia osobom będącym w ciężkiej sytuacji materialnej poprzez działanie pomocy finansowej i rzeczowej Ośrodka Pomocy Społecznej;
- Zaspokajanie podstawowych potrzeb dzieci pochodzących z rodzin ubogich poprzez organizowanie dożywiania w szkołach.

3.2 Wsparcie dla osób bezrobotnych

Kierunki działania:

- Monitorowanie skali zjawiska bezrobocia;
- Budowanie sieci współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia;
- Działalność informacyjna dla osób bezrobotnych o możliwościach pomocowych, dostępnych formach wsparcia;

- Realizowanie szkoleń oraz warsztatów aktywizujących dla osób bezrobotnych;
- Organizowanie kursów mających na celu zwiększenie kwalifikacji osób bezrobotnych/ nieaktywnych zawodowo;
- Zatrudnianie bezrobotnych w ramach aktywnych form, przeciwdziałania bezrobociu (roboty publiczne, prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne, staże, przygotowanie zawodowe itp.);
- Doradztwo zawodowe (nauka umiejętnego wykorzystania własnych zasobów);
- Szczególne wsparcie na rynku pracy osób:
 - niepełnosprawnych;
 - młodych, dopiero wkraczających na rynek pracy;
 - bezrobotnych po 50 roku życia;
 - osób długotrwale bezrobotnych;
 - bezrobotnych, które utraciły zatrudnienie w wyniku pandemii Covid-19.

OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Działanie ciągłe w okresie obowiązywania Strategii 2022-2028

PODMIOTY REALIZUJĄCE:

Powiatowy Urząd Pracy w Kędzierzynie- Koźlu; Urząd Gminy Reńska Wieś, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, świetlice z terenu gminy.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu Państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ:

- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa;
- Liczba osób bezrobotnych objętych poradnictwem prawnym, pracą socjalną;
- Liczba dzieci objętych pomocą w formie dożywiania;
- Łączna liczba osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej;
- Liczba zorganizowanych spotkań z pracodawcami;
- Liczba opracowanych oraz realizowanych projektów dotyczących aktywizacji grup zagrożonych;
- Liczba zadań, inicjatyw zorganizowanych wspólnie z PUP;
- Liczba osób bezrobotnych;
- Liczba osób korzystających z pomocy społecznej, która w skutek aktywizacji zawodowej podjęła zatrudnienie;
- Liczba osób biorących udział w szkoleniach oraz warsztatach aktywizujących dla osób bezrobotnych;
- Liczba osób biorących udział w kursach dla bezrobotnych/ nieaktywnych zawodowo;
- Liczba osób długotrwale bezrobotnych.

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych problemem ubóstwa;
- Zmniejszenie się liczby rodzin dotkniętych problemami ubóstwa;
- Zwiększenie się skuteczności wsparcia dla osób bezrobotnych;
- Zwiększanie się szans na rynku pracy poprzez podniesienie wiedzy i kwalifikacji w ramach kursów, szkoleń.

Określenie wartości docelowej wskaźników realizacji zadań dla celu strategicznego nr 3							
PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU I BEZROBOCIU							
Lp.	Kierunki działań	Wskaźnik	Jednostka miary	Stan początkowy 2020	Stan docelowy 2028	Źródło danych	Częstotliwość badania
1.	Udzielanie wsparcia osobom będącym w ciężkiej sytuacji materialnej poprzez działanie pomocy finansowej i rzeczowej Ośrodka Pomocy Społecznej	Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa	rodzina	14	wzrost	GOPS	raz w roku
2.	Działalność informacyjna dla osób bezrobotnych o możliwościach pomocowych, dostępnych formach wsparcia	Liczba osób bezrobotnych objętych poradnictwem prawnym, pracą socjalną	osoba	111	spadek	GOPS	raz w roku
3.	Zaspokajanie podstawowych potrzeb dzieci pochodzących z rodzin ubogich poprzez organizowanie dożywiania	Liczba dzieci objętych pomocą w formie dożywiania	osoba	41	spadek	GOPS	raz w roku
4.	Monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców w gminie	Łączna liczba osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej	osoba	214	spadek	GOPS	raz w roku
5.	Zatrudnianie bezrobotnych w ramach aktywnych form, przeciwdziałania bezrobociu (roboty publiczne, prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne, staże, przygotowanie zawodowe itp.)	Liczba zadań, inicjatyw zorganizowanych wspólnie z PUP	inicjatywa	3	wzrost	Urząd Gminy	raz w roku

6.	Szczególne wsparcie na rynku pracy osób: niepełnosprawnych, młodych, dopiero wkraczających na rynek pracy, bezrobotnych po 50 roku życia, długotrwale bezrobotnych oraz bezrobotnych, które utraciły zatrudnienie w wyniku pandemii Covid-19	Liczba opracowanych oraz realizowanych projektów dotyczących aktywizacji grup zagrożonych	projekt	0	wzrost	GOPS, Urząd Gminy	raz w roku
		Liczba osób długotrwale bezrobotnych	osoba	142	spadek	GUS	raz w roku
7.	Doradztwo zawodowe (nauka umiejętnego wykorzystania własnych zasobów)	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej, która w skutek aktywizacji zawodowej podjęła zatrudnienie	osoba	3	wzrost	GOPS,	raz w roku
8.	Budowanie sieci współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia;	Liczba zorganizowanych spotkań z pracodawcami	spotkanie	1	wzrost	GOPS, Urząd Gminy	raz w roku
9.	Realizowanie szkoleń oraz warsztatów aktywizujących dla osób bezrobotnych	Liczba osób biorących udział w szkoleniach oraz warsztatach aktywizujących dla osób bezrobotnych	szkolenia	7	wzrost	PUP	raz w roku
10.	Organizowanie kursów mających na celu zwiększenie kwalifikacji osób bezrobotnych/ nieaktywnych zawodowo	Liczba osób biorących udział w kursach dla bezrobotnych/ nieaktywnych zawodowo	osoba	4	wzrost	PUP	raz w roku
11.	Monitorowanie skali zjawiska bezrobocia	Liczba osób bezrobotnych	osoba	253	wzrost	PUP GUS	raz w roku

4. CEL STRATEGICZNY- WSPARCIE OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

CEL OPERACYJNY

4.1 Likwidacja barier architektonicznych i społecznych

Kierunki działania:

- Monitorowanie sytuacji osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych, diagnoza potrzeb;
- Monitorowanie procesu starzenia się społeczeństwa;
- Podejmowanie działań mających na celu likwidację barier architektonicznych;
- Udzielanie informacji odnośnie dostępu do rehabilitacji;
- Organizacja opieki dla osób starszych;
- Wsparcie Klubu Seniora w Reńskiej Wsi;
- Podejmowanie inicjatyw na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych;
- Podejmowanie działań polegających na organizacji aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby niepełnosprawne i osoby starsze (imprezy, wycieczki, spotkania integracyjne).
- Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla osób starszych.

4.2 Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- Motywowanie osób niepełnosprawnych do udziału w kursach/szkoleniach, których celem jest zwiększanie kwalifikacji w celu podjęcia pracy oraz skorzystania z oferty Warsztatów Terapii Zajęciowej;
- Organizacja opieki wytchnieniowej dla opiekunów osób niepełnosprawnych
- Tworzenie placówek wsparcia dziennego dla osób starszych.

OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Działanie ciągłe w okresie obowiązywania Strategii 2022-2028

PODMIOTY REALIZUJĄCE:

Urząd Gminy Reńska Wieś, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Ośrodki Zdrowia z terenu gminy, Powiatowy Urząd Pracy w Kędzierzynie- Koźlu; placówki kultury, świetlice.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu Państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ:

- Liczba osób w wieku produkcyjnym;
- Liczba osób w wieku poprodukcyjnym;
- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu niepełnosprawności;
- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu długotrwałej choroby;
- Liczba zrealizowanych inwestycji w celu likwidacji barier architektonicznych;
- Liczba osób starszych i niepełnosprawnych uczestniczących w organizowanych formach czasu wolnego (imprezy, wycieczki, spotkania integracyjne);

- Liczba osób niepełnosprawnych biorących udział w kursach i szkoleniach;
- Liczba osób niepełnosprawnych objętych pracą socjalną;
- Liczba inicjatyw podejmowanych na rzecz osób starszych;
- Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami opiekuńczymi;
- Liczba podopiecznych Klubu Seniora;
- Liczba osób objętych programem opieki wytchnieniowej;
- Liczba ośrodków wsparcia dla osób starszych.

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych;
- Wzrost świadomości mieszkańców na temat sytuacji oraz potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych;
- Wzrost aktywności osób starszych w życiu społecznym;
- Wzrost aktywności osób niepełnosprawnych na rynku pracy i w życiu społecznym.

**Określenie wartości docelowej wskaźników realizacji zadań dla celu strategicznego nr 4
WSPARCIE OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH**

Lp.	Kierunki działań	Wskaźnik	Jednostka miary	Stan początkowy 2020	Stan docelowy 2028	Źródło danych	Częstotliwość badania
1.	Monitorowanie procesu starzenia się społeczeństwa;	Liczba osób w wieku produkcyjnym	osoba	5 543	spadek	GUS	raz w roku
2.	Monitorowanie procesu starzenia się społeczeństwa;	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	osoba	1 642	wzrost	GUS	raz w roku
3.	Monitorowanie sytuacji osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych	Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu niepełnosprawności	rodzina	25	utrzymanie na podobnym poziomie	GOPS	raz w roku
		Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu długotrwałej choroby	rodzina	20	utrzymanie na podobnym poziomie	GOPS	raz w roku
4.	Podejmowanie działań mających na celu likwidację barier architektonicznych	Liczba zrealizowanych inwestycji w celu likwidacji barier architektonicznych	inwestycja	1	utrzymanie na podobnym poziomie	Urząd Gminy	raz w roku
5.	Podejmowanie działań polegających na organizacji aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby niepełnosprawne i osoby starsze	Liczba osób starszych i niepełnosprawnych uczestniczących w organizowanych formach czasu wolnego (imprezy, wycieczki, spotkania integracyjne)	osoba	31	wzrost	GOPS	raz w roku
6.	Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla osób starszych	Liczba osób starszych i niepełnosprawnych uczestniczących w organizowanych formach czasu	osoba	31	wzrost	GOPS	raz w roku

		wolnego (imprezy, wycieczki, spotkania integracyjne)					
7.	Udzielanie informacji odnośnie dostępu do rehabilitacji	Liczba osób niepełnosprawnych objętych pracą socjalną	osoba	36	utrzymanie na podobnym poziomie	GOPS	raz w roku
8.	Podejmowanie inicjatyw na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych	Liczba inicjatyw podejmowanych na rzecz osób starszych	inicjatywa	2	utrzymanie na podobnym poziomie	GOPS	raz w roku
9.	Wsparcie Klubu Seniora w Reńskiej Wsi	Liczba podopiecznych Klubu Seniora	osoba	19	utrzymanie na podobnym poziomie	GOPS	raz w roku
10.	Organizacja opieki wychnieniowej dla opiekunów osób niepełnosprawnych	Liczba osób objętych programem opieki wychnieniowej	osoba	0	wzrost	GOPS	raz w roku
11.	Organizacja opieki dla osób starszych	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami opiekuńczymi	osoba	1	wzrost	GOPS	raz w roku
12.	Motywowanie osób niepełnosprawnych do udziału w kursach/szkoleniach, których celem jest zwiększanie kwalifikacji w celu podjęcia pracy oraz skorzystania z oferty Warsztatów Terapii Zajęciowej	Liczba osób niepełnosprawnych biorących udział w kursach i szkoleniach;	osoba	0	wzrost	PUP	raz w roku
13.	Tworzenie placówek wsparcia dziennego dla osób starszych	Liczba ośrodków wsparcia dla osób starszych	ilość	1	wzrost	GOPS	raz w roku

ANALIZA RYZYKA

Analiza ryzyka to uporządkowany proces, będący częścią planowania projektów, oraz zarządzania ryzykiem w projekcie, który umożliwi kierownikowi projektu identyfikować, planować i zarządzać ryzykiem w celu wyeliminowania ich bądź obniżenia do akceptowalnego poziomu.

Do procesów analizy ryzyka należą:

- identyfikacja ryzyka,
- szacowanie i ewaluacja ryzyka,
- planowanie reakcji na ryzyko.

Ryzyko rozumiane jest jako zjawiska niepewne, dotyczące przyszłości, których zajście będzie miało negatywny skutek dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Poniżej przedstawiono analizę ryzyka dla gminy Reńska Wieś.

Tabela 48. Analiza ryzyka dla gminy Reńska Wieś

Obszar ryzyka	Definicja ryzyka	Stopień ryzyka	Działania zapobiegawcze	Cel strategiczny 1	Cel strategiczny 2	Cel strategiczny 3	Cel strategiczny 4
Spoleczny	1. Postępujący proces starzenia się społeczeństwa 2. Wzrost liczby osób bezrobotnych	wysoki	Umiejętność tworzenia i wdrażania programów na rzecz wspierania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Szkolenia i podnoszenie kompetencji kadr OPS.			x	x
Operacyjny	Brak wykwalifikowanej kadry zarządzającej wdrożeniem SRPS	średni	Organizowanie szkoleń i podnoszenie kwalifikacji pracowników zaangażowanych w realizację SRPS.	x	x	x	x

Kulturowy	1. Nasilenie się agresji i wrogich postaw w społeczności lokalnej 2. Wzrost liczby osób w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych	niski średni	Tworzenie działań zmierzających do wzrostu integracji społeczności lokalnej oraz promowanie profilaktycznej działalności przeciwko przemocy i uzależnieniom.		x		
Finansowy	Brak wystarczających środków finansowych	średni	Właściwe planowanie wydatków, analiza dostępnych środków oraz działania na rzecz pozyskania zewnętrznych środków finansowych.	x	x	x	x
Prawny	Zmiana przepisów obowiązujących ustaw i rozporządzeń	wysoki	Zapewnienie elastyczności systemu wdrażania strategii, sprawne zarządzanie zmianami i procesem wdrażania strategii.	x	x	x	x

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Potrzeba określenia ram finansowych strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z treści art. 16b. ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876). Ramy finansowe Strategii uzależnione są od możliwości finansowych Gminy. Realizacja poszczególnych celów i zadań wymienionych w Strategii uzależniona będzie od środków posiadanych przez gminę oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych. Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy przyjęto w oparciu o strukturę wydatków socjalnych w latach 2018-2020, która została opracowana na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej. W latach 2019-2020 doszło do znaczących zmian w przepisach prawa, które rozszerzyły katalog osób uprawnionych do świadczenia 500 +, a tym samym znacznie wzrosły koszty realizacji świadczeń wypłaconych przez OPS. W związku z powyższym, w prognozie wydatków finansowych w zakresie pomocy społecznej uwzględniono koszty poniesione w roku 2018 i tym samym na lata 2022-2028 przyjęto średnią wzrostu ok. 7% w skali roku. Prognoza uwzględnia także ryzyka finansowe tj. zmianę przepisów, wzrost wydatków, inflację.

Tabela 49 Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Reńska Wieś na lata 2022-2028

Rok	Wysokość środków finansowych w zakresie pomocy społecznej i pozostałych zadań w zakresie polityki społecznej
2018	1 145 391,00
2019	1 307 524,00
2020	1 241 126,00
2021	1 328 004,82
Rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie pomocy społecznej i pozostałych zadań w zakresie polityki społecznej
2022	1 420 965,15
2023	1 520 432,71
2024	1 626 863,00
2025	1 740 743,41
2026	1 862 595,45
2027	1 992 977,14
2028	2 132 485,54
Rok	Wysokość środków finansowych w zakresie przeciwdziałaniu alkoholizmowi i narkomanii
2018	89 110,00
2019	111 402,00
2020	131 483,00

2021	140 686,81
Rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii
2022	150 534,88
2023	161 072,32
2024	172 347,39
2025	184 411,70
2026	197 320,52
2027	211 132,96
2028	225 912,27

Rok	Wysokość środków finansowych w zakresie edukacyjnej opieki wychowawczej i rodziny
2018	5 191 468,00
2019	6 700 263,00
2020	8 920 279,00
2021	8 910 000,00
Rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie edukacyjnej opieki wychowawczej i rodziny
2022	4 800 000,00
2023	2 000 000,00
2024	2 140 000,00
2025	2 289 800,00
2026	2 450 086,00
2027	2 621 592,02
2028	2 805 103,46

MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

Monitorowanie, a więc stała obserwacja oraz kontrola procesów i zjawisk opisanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Reńska Wieś na lata 2022-2028 jest koniecznym działaniem pozwalającym w sposób racjonalny ocenić jakość zaproponowanych zmian oraz sensowności ich wdrożenia. Celem monitoringu jest regularna ocena przyjętych założeń, osiąganych rezultatów i realizowanych działań.

Proces monitorowania Strategii prowadzony będzie poprzez następujące działania:

- zbieranie i analizę danych ilościowych i jakościowych wybranych mierników oceny,
- przygotowanie i przedkładanie corocznego raportu z przebiegu realizacji działań,
- ocenę osiągniętych rezultatów,
- ocenę aktualności Strategii.

Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji Strategii, w tym m.in. oszacowanie możliwości zagrożeń, usprawnianie zarządzania, identyfikację słabych oraz mocnych stron czy wskazanie kierunków rozwoju i priorytetów działalności sektora publicznego.

Bazą informacji statystycznej będą przede wszystkim dane GUS oraz dane gromadzone przez jednostki i instytucje zaangażowane bezpośrednio w realizację działań w ramach Strategii m.in. Urząd Gminy Reńska Wieś, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Reńskiej Wsi, Powiatowy Urząd Pracy w Kędzierzynie Koźlu.

Organem odpowiedzialnym za wdrażanie, monitoring oraz ewaluację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Reńska Wieś będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Reńskiej Wsi.

ZMIANY W STRATEGII

Wobec potencjalnych zmian zarówno w wymiarze ogólnokrajowym, regionalnym i lokalnym, spowodowanych czynnikami zewnętrznymi i wewnętrznymi, niniejsza Strategia może ulec pewnym zmianom bądź uzupełnieniom w drodze stosownej Uchwały Rady Gminy Reńska Wieś.

W szczególności Strategia może zostać zmieniona czy uzupełniona na wniosek Wójta lub Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Reńskiej Wsi. Przestankami do wprowadzenia zmian mogą być wnioski lub sugestie funkcjonujących w Gminie organizacji społecznych, podmiotów gospodarczych, lub poszczególnym mieszkańców.

WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Reńska Wieś jest dostosowana do zidentyfikowanych w procesie badawczym potrzeb społecznych. Planowane sposoby ich zaspokajania są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem. W ramach wypracowanej strategii przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na: wzmocnienie postaw aktywnych; wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej; partnerskich działań instytucji i organizacji pozarządowych w stworzeniu lokalnego systemu rozwiązywania problemów społecznych.

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba mieszkańców w latach 2015- 2020.....	16
Tabela 2. Ludność w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym	16
Tabela 3. Przyrost naturalny w latach 2015-2020.....	17
Tabela 4.Placówki wychowania przedszkolnego na terenie gminy	19
Tabela 5. Szkoły podstawowe na terenie gminy	20
Tabela 6. Oferta gminy w zakresie opieki nad dziećmi	20
Tabela 7. Liczba osób przebywających pod opieką lekarza POZ i pielęgniarek.....	21
Tabela 8. Liczba osób przebywających pod opieką lekarza POZ i pielęgniarek.....	22
Tabela 9. Liczba osób przebywających pod opieką lekarza POZ i pielęgniarek.....	22
Tabela 10. Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu w latach 2018-2020...	24
Tabela 11. Przepięstwa na terenie gminy	25
Tabela 12. Liczba interwencji Policji związanych z przemocą w rodzinie w latach 2018-2020	26
Tabela 13. Przepięstwa odnotowane na terenie gminy w latach 2015-2020.....	27
Tabela 14. Imprezy kulturalne na terenie gminy Reńska Wieś w roku 2020	29
Tabela 15. Liczba osób pracujących w gminie Reńska Wieś w latach 2017-2020.....	35
Tabela 16. Ocena ważności problemów społecznych występujących na terenie gminy Reńska Wieś.....	37
Tabela 17. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną	41
Tabela 18. Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą społeczną.....	42
Tabela 19. Powody przyznawania pomocy społecznej	42
Tabela 20. Struktura odbiorców pomocy społecznej ze względu na aktywność zawodową ...	43
Tabela 21. Korzystający ze świadczeń rodzinnych w latach 2018-2020.....	43
Tabela 22. Stan bezrobocia rejestrowanego w gminie Reńska Wieś w latach 2017-2020	45
Tabela 23. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych.	46
Tabela 24. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018-2020.....	49
Tabela 25. Punkt Konsultacyjny- Informacyjny Przeciw Przemocy w Rodzinie	50
Tabela 26. Liczba beneficjentów objętych wsparciem z powodu uzależnień.....	50
Tabela 27. Działalność profilaktyczna w latach 2018-2020	50
Tabela 28. Podział mieszkańców ze względu na wiek.....	53

Wykres 29. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezradności wychowawczej	64
Tabela 30. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	64
Tabela 31. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego	66
Tabela 32. Procedura "Niebieskie Karty"	67
Tabela 33. Liczba wniosków po wszczęciu procedury „Niebieskie Kart”	67
Tabela 34. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	68
Tabela 35. Liczba zdarzeń związanych z przemocą w rodzinie.....	68
Tabela 36. Liczba szkoleń dla pracowników służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocą w rodzinie	69
Tabela 37. Czy zna Pan/Pani rodziny, w których stosowane są kary cielesne wobec dzieci..	72
Tabela 38. Używanie substancji psychoaktywnych przez uczniów	73
Tabela 39. Znajomość osób niepełnoletnich zażywających substancje psychoaktywne	74
Tabela 40. Czy według Pani/Pana są w szkole uczniowie, którzy mieli już kontakt z wskazanymi substancjami psychoaktywnymi?	74
Tabela 41. Zjawiska przemocy poza szkołą i uczestnictwo uczniów w aktach przemocy	80
Tabela 42. Zjawisko hejtu w środowisku szkolnym	81
Tabela 43. Zjawisko cyberprzemocy wśród uczniów	82
Tabela 44. Czy w wyniku pandemii obserwuje Pani/Pan zachowania u uczniów, takie jak? .	84
Tabela 45. Czy w wyniku pandemii odczuwasz takie emocje jak:	85
Tabela 46. Czy uważasz, że pandemia mogła spowodować , że czasami masz problemy związane:.....	86
Tabela 47. W jakich Pani/Pana zdaniem obszarach działania podejmowane na terenie gminy bądź oferowane wsparcie są najbardziej niezadowolające?	96
Tabela 48. Analiza ryzyka dla gminy Reńska Wieś.....	120
Tabela 49 Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Reńska Wieś na lata 2022-2028	122

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Gmina Reńska Wieś- sołectwa.....	15
---	----

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Podział mieszkańców na płeć- statystyki na rok 2020	16
Wykres 2. Produkcyjne grupy wieku- statystyki na rok 2020	18
Wykres 3. Jak ocenia Pani/Pan ofertę edukacyjną szkół w gminie?	20
Wykres 4. Jak ocenia Pani/Pan poziom opieki zdrowotnej w gminie?	23
Wykres 5. Jak ocenia Pani/Pan atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej w gminie?	31
Wykres 6. Jak ocenia Pani/Pan ofertę gminy w zakresie sportu i rekreacji?	31
Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia działania podejmowane w gminie w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży?	32
Wykres 8. Udział zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2017-2020.....	35
Wykres 9. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON w latach 2017-2020.....	36
Wykres 10. Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzega Pani/Pan najczęściej?.....	38
Wykres 11. Jak ocenia Pani/Pan ogólne warunki życia w gminie?	38
Wykres 12. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w latach 2018-2020.....	44
Wykres 13. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezrobocia	45
Wykres 14. Czy zna Pani/Pan w swoim środowisku osoby nadużywające alkohol?	47
Wykres 15. Jak często spożywa Pani/Pan napoje alkoholowe?.....	47
Wykres 16. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS z tytułu niepełnosprawności lub długotrwałej choroby.....	54
Wykres 17. Jakie problemy Pani/Pana zdaniem najczęściej dotyczą osób niepełnosprawnych w gminie?	55
Wykres 18. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób z niepełnosprawnościami?.....	55
Wykres 19. Jakie problemy Pani/Pana zdaniem najczęściej dotyczą osób starszych w gminie?	56
Wykres 20. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych?	56

Wykres 21. Czy według Pani/Pana w szkole jest dużo uczniów, którzy potrzebują wsparcia socjalnego?	62
Wykres 22. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu przemocy	69
Wykres 23. Czy zna Pani/Pan w swoim otoczeniu rodziny, w których stosowana jest przemoc w rodzinie?	69
Wykres 24. Czy kiedykolwiek doświadczył/a Pan/Pani przemocy w rodzinie?.....	70
Wykres 25. Które z poniższych stwierdzeń według Pana/Pani oznaczają przemoc w rodzinie?	70
Wykres 26. Czy według Pani/Pana uczniowie mają łatwy dostęp do substancji psychoaktywnych?	75
Wykres 27. Jak ocenia Pani/Pan swój poziom wiedzy w zakresie rozpoznawania objawów odurzenia alkoholowego lub narkotykowego?.....	75
Wykres 28. Czy według Pani/Pana nauczyciele są przygotowani do udzielania pomocy uczniom, którzy wykazują skłonności do podejmowania zachowań ryzykownych?	76
Wykres 29. Czy według Pani/Pana wśród uczniów można zaobserwować niepokojące zachowania, które mogą sugerować np. problemy depresyjne, problemy z uzależnieniem? ..	76
Wykres 30. Czy w szkole spotyka się Pani/Pan z aktami agresji i przemocy wśród uczniów?	81

BIBLIOGRAFIA

Spis publikacji

1. *Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju (Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development)*; dostęp on-line: <https://www.gov.pl/web/rozwoj/agenda-2030>
2. Chańska W., Kępka A., Kuczyńska S., Nowakowska U., *Przemoc w rodzinie a wymiar sprawiedliwości*, Fundacja Centrum Praw Kobiet, Warszawa 2005
3. Główny Urząd Statystyczny, *Sytuacja społeczno-gospodarcza kraju – I–III kwartał 2020 r.*
4. Halemba. K, Izdebska. A, *Kary fizyczne w wychowaniu dzieci- uwarunkowania i konsekwencje*, *Dziecko krzywdzone* nr 3(28), 2009
5. Instytut Zdrowia Publicznego, Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, *Praca zbiorowa Zdrowie i jego uwarunkowania. Problem narkomanii i narkotyków w Polsce. Rozmiar trendy i zjawiska*, Lublin 2017
6. Miśkiewicz M, *Problemy współczesnej rodziny w dobie promowania wartości prorodzinnych*, Łódź 2013
7. *Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju*; dostęp on-line: <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/czym-jest-zarzadzanie-rozwojem>
8. *Projekt Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030*; dostęp on-line: <https://www.gov.pl/web/rodzina/projekt-strategii-rozwoju-kapitalu-ludzkiego-do-roku-2020--z-perspektywa-do-2030-r>
9. *Strategia rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Kędzierzyńsko- Kozielskiego na lata 2016-2022*; dostęp on-line: https://bip.powiat.kedzierzyn-kozle.pl/download/attachment/17714/psrps_kedzierzyn-kozle_-_26_01-2016.pdf
10. *Strategia Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2016-2025*; dostęp on-line: http://bip.renskawies.pl/bip/images/uchwaly/2016/xvi-97-2016_strategia%20reska%20wie_2016-2025.pdf
11. *Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego 2030*; dostęp on-line: <https://bip.opolskie.pl/wp-content/uploads/2020/11/44.-Strategia-Opolskie-2030-uchwalona.pdf>
12. Ulman. P, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego Instytut Psychologii, *Społeczne i rodzinne uwarunkowania uzależnień u dzieci i młodzieży*, 2011

Źródła internetowe

1. <https://bdl.stat.gov.pl>
2. <https://www.gov.pl>
3. <https://renskawies.pl>
4. <https://pl-pl.facebook.com/gminaRenskaWies>
5. <https://gopsrenskawies.naszops.pl/>
6. <http://www.parpa.pl/>
7. <https://www.polskawliczbach.pl>
8. <https://spis.ngo.pl>
9. <http://renskawies.e-bp.eu/>
10. <http://www.pup-kkozle.pl>
11. <https://kk24.pl/category/miasto/>
12. <https://bip.powiat.kedzierzyn-kozle.pl/>